

Uradni list

Evropske unije

C 361

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Letnik 61

5. oktober 2018

Vsebina

I Resolucije, priporočila in mnenja

MNENJA

Odbor regij

129. plenarno zasedanje OR, 16. 5. 2018–17. 5. 2018

2018/C 361/01	Resolucija Evropskega odbora regij – Posledice izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije za lokalne in regionalne oblasti v EU	1
2018/C 361/02	Mnenje Evropskega odbora regij – Vmesni pregled strategije EU za gozdove	5
2018/C 361/03	Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) po letu 2020: naložba v evropske obalne skupnosti	9
2018/C 361/04	Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast	15
2018/C 361/05	Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture	19
2018/C 361/06	Mnenje Evropskega odbora regij – Kulturna dediščina kot strateški vir bolj povezanih in trajnostnih regij v EU	31

III Pripravljalni akti

ODBOR REGIJ

129. plenarno zasedanje OR, 16. 5. 2018–17. 5. 2018

2018/C 361/07	Mnenje Evropskega odbora regij – Pregled mehanizma EU na področju civilne zaščite	37
---------------	---	----

SL

2018/C 361/08	Mnenje Evropskega odbora regij – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi	46
2018/C 361/09	Mnenje Evropskega odbora regij – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom	72

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

MNENJA

ODBOR REGIJ

129. PLENARNO ZASEDANJE OR, 16. 5. 2018–17. 5. 2018

Resolucija Evropskega odbora regij – Posledice izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije za lokalne in regionalne oblasti v EU

(2018/C 361/01)

EVROPSKI ODBOR REGIJ (OR),

- ob upoštevanju skupnega poročila pogajalcev Evropske unije in vlade Združenega kraljestva z dne 8. decembra 2017 o napredku v prvi fazi pogajanj o izstopu Združenega kraljestva iz EU po členu 50 PEU in osnutka sporazuma o izstopu, ki ga je Evropska komisija objavila 28. februarja 2018,
 - ob upoštevanju smernic Evropskega sveta (člen 50) z dne 23. marca 2018 o splošnem dogovoru o okviru prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom,
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2018 o okviru prihodnjih odnosov med EU in Združenim kraljestvom,
1. pozdravlja dejstvo, da se z odobritvijo pogojev za prehodno obdobje ne bo razlikovalo med državljani EU, ki so prišli v Združeno kraljestvo pred koncem prehodnega obdobja, enako pa bo veljalo tudi za državljane Združenega kraljestva v EU-27; pozdravlja, da bodo v skladu s tem sporazumom državljani Združenega kraljestva, ki bodo ostali v EU, in državljani EU, ki bodo ostali v Združenem kraljestvu, ohranili svoje pravice do konca življenja, in poziva k jamstvu, da prihodnje spremembe politike v državah članicah EU ali v Združenem kraljestvu teh pravic ne bodo ogrozile. Sem sodita tudi pravica do zdravstvenega varstva in vzajemno priznavanje prispevkov za socialno varnost;
 2. pozdravlja napredek pri vprašanjih glede prihodnjega okvira odnosov med EU in Združenim kraljestvom, o katerih je treba razpravljati, in pogajalski strani poziva, naj čim prej pojasnita ključne elemente, ki bodo tvorili podlago za sodelovanje (kot so struktura sodelovanja, upravljanje, obseg in mehanizmi reševanja sporov, izvrševanja in udeležbe), da bodo lokalne oblasti dobile smernice in gotovost;
 3. poudarja pomen regulativne usklajenosti med Severno Irsko in Irsko, torej EU, oziroma tako imenovane določbe o varovalu; opozarja, da je treba najti optimalno, operativno in pravno delujočo rešitev za mejo med Severno Irsko in Irsko, in upa, da bo več napredka doseženega do junjskega vrha Evropskega sveta;
 4. ugotavlja, da bo izstop Združenega kraljestva nedvomno prinesel posledice, v novem odnosu med EU in Združenim kraljestvom pa bosta, odvisno od njunega dogovora, izmenjava blaga in storitev ter gibanje oseb in kapitala morebiti težja kot v carinski uniji in na enotnem trgu, katerih članica Združeno kraljestvo trenutno je; zato poziva k pragmatizmu, da bi preprečili škodljive posledice za obe strani ob spoštovanju celovitosti carinske unije in enotnega trga;

5. vendarle ugotavlja, da se kljub temu, da je na voljo več različnih možnosti glede prihodnjih odnosov med Združenim kraljestvom in EU, ne namenja dovolj pozornosti prihodnjim odnosom na ravni lokalnih in regionalnih oblasti; poudarja, da je pri številnih pomembnih vprašanjih nujno lokalno in regionalno ukrepanje, zato je potrebno nadaljnje sodelovanje z izmenjavo najboljših praks med lokalnimi in regionalnimi oblastmi;

6. izpostavlja, da OR po referendumu nudi platformo za nadaljevanje dialoga z lokalnimi in regionalnimi oblastmi v Združenem kraljestvu, hkrati pa je opravil posvetovanja in poglobljene analize o posledicah, ki jih bo imel izstop Združenega kraljestva iz EU za podnacionalno raven. Ugotovljeno je bilo, da naj bi se gospodarski in socialni učinki izstopa razlikovali ne le po gospodarskih sektorjih, temveč tudi po *regijah* in državah, saj bodo nekatere regije in države članice bolj izpostavljene zaradi značaja in obsega svojih trgovinskih vezi z Združenim kraljestvom;

7. opozarja na analize OR, ki kažejo, da večini regij doslej še ni uspelo ustrezno oceniti morebitnih posledic odhoda Združenega kraljestva, zlasti zaradi negotovosti v zvezi s pogajanjem in prihodnjim odnosom; ugotavlja, da bodo zaradi pomanjkanja podatkov o posledicah izstopa Združenega kraljestva možnosti, da bi se nanje uspešno pripravili in sprejeli ukrepe za njihovo blažitev, neizogibno omejene;

8. zaradi negotovosti v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz EU in njegovimi dejanskimi posledicami se morajo vse ravni upravljanja tako v Združenem kraljestvu kot v EU-27 še naprej pripravljati na vse *možne izide*, kot je poudaril Evropski svet. Še posebej je pomembno, da se na vse scenarije pripravijo lokalne in regionalne oblasti; poudarja pomen ohranjanja visoke ravni preglednosti v vseh fazah sprejemanja odločitev, kar je predpogoj za to, da se bodo lokalne in regionalne oblasti lahko pripravile na vse možne izide;

9. poziva k dodatnim prizadevanjem za obveščanje javnosti o spremembah v prihodnjih odnosih. Posebej poudarja, da bosta krepitev ozavešanja in izmenjava informacij pomagala podjetjem, zlasti malim in srednjim, da se bolje pripravijo na strukturne in gospodarske prilagoditve. Nadalje poziva lokalne in regionalne oblasti, naj oblikujejo posebne strategije, prilagojene svojim potrebam, s katerimi bo mogoče ublažiti posledice izstopa Združenega kraljestva, kadar koli bo to potrebno in upravičeno;

10. poziva države članice in institucije EU, naj zagotovijo, da lokalne in regionalne oblasti ne bodo prepuščene same sebi pri soočanju s temi izzivi in da bodo ti čim manjši zahvaljujoč dobrim prihodnjim odnosom. V tem okviru izraža veliko zaskrbljenost glede nedavnih predlogov Evropske komisije za novi večletni finančni okvir in ponavlja svoje prepričanje, da je močna kohezijska politika – vključno z okrepljenimi programi evropskega teritorialnega sodelovanja, kot je Interreg –, bistveno orodje lokalnih in regionalnih oblasti v EU pri soočanju z negativnimi posledicami izstopa Združenega kraljestva; nadalje poudarja, da bi za blažitev škodljivih učinkov morali uporabiti tudi druge evropske politike, kot sta skupna kmetijska politika in skupna ribiška politika. To bi bilo treba upoštevati pri odločanju o prihodnjem financiranju teh politik; poziva Evropsko komisijo, naj pred 29. marcem 2019 oceni, ali je potreben stabilizacijski sklad za regije, ki jih bo izstop Združenega kraljestva iz EU najbolj prizadel;

11. ugotavlja, da bo morda potrebna določena prožnost pri pravilih o državni pomoči, da bi lokalnim in regionalnim oblastem omogočili obvladovanje posebnih izrednih razmer;

12. opozarja, da Združeno kraljestvo kot tretja država sicer ne bo moglo sodelovati v procesu odločanja EU, vendar je najboljši način za blažitev posledic izstopa države iz EU ambiciozen sporazum, ki bo začrtal resnično partnerstvo med obema stranema in ne bo omejen le na trgovinske in gospodarske odnose; poudarja, da si je treba prizadevati, da bo sporazum, četudi je lahko dokončno oblikovan in sklenjen šele po odhodu Združenega kraljestva iz EU, čimprej dosežen; poudarja tudi, da je treba predvideti posebne sporazume na področju zunanje politike in obrambe, ki bi ohranili stike med Združenim kraljestvom in EU, vključno z izmenjavo obveševalnih podatkov;

13. poziva Evropsko unijo, naj prednostno pozornost nameni povezanosti med ljudmi in blagom v regijah v Evropski uniji in tudi med EU in Združenim kraljestvom. Zlasti opozarja, da so pristanišča, letališča ter cestna in železniška omrežja odločilna za ohranjanje te povezanosti, ter si želi, da bi bile politika in naložbe preusmerjene za upoštevanje tega vidika;

14. opominja, da mora Združeno kraljestvo še naprej ščititi evropske označbe porekla in geografske označbe ter še naprej priznavati evropsko zakonodajo na sanitarnem, fitosanitarnem in okoljskem področju, da se izognemo nujnosti novega nadzora nad izvozom, ki bi oteževal pošiljke v to državo;

15. pozdravlja začasni sporazum o prehodnem obdobju iz četrtega dela osnutka sporazuma o izstopu, po katerem bo v tem obdobju za Združeno kraljestvo in v njem veljalo pravo Unije, s čimer bosta zagotovljena večja pravna varnost in dovolj časa za pogajanja o prihodnjih odnosih med EU-27 in Združenim kraljestvom;

16. opozarja na interes lokalnih in regionalnih oblasti v EU-27, da se Združenemu kraljestvu kot tretji državi ob ustreznem finančnem prispevku dovoli, da sodeluje v nekaterih programih Unije, zlasti na področjih izobraževanja, kulture, raziskav, inovacij in pristojnih agencij, ter da tesno sodeluje na področju varnosti ter upravljanja meja in migracij;

17. pozdravlja štiri glavna načela iz osnutka sporazuma o izstopu, ki so: ohraniti obstoječe pravice državljanov, spoštovati finančne zaveze, ki jih je sprejela EU-28, ohraniti sodelovanje med severnim in južnim delom irskega otoka ter izogniti se fizični meji med Severno Irsko in Irsko;

18. ocenjuje kot bistveno, da bo prihodnji sporazum o partnerstvu vključeval določbe o gibanju fizičnih oseb, ki bodo temeljile na popolni vzajemnosti in nediskriminaciji med državami članicami, tudi po koncu kakršnegakoli prehodnega obdobja. Za zagotovitev prihodnje mobilnosti mora sporazum jamčiti vzajemno priznavanje strokovnih, akademskih in poklicnih kvalifikacij;

19. poudarja izreden pomen tega, da na irskem otoku ni vzpostavljena fizična meja in da ni ogrožen Sporazum iz Belfasta (Velikonočni sporazum); zato poziva Združeno kraljestvo in EU, naj še naprej iščeta rešitve, ki bodo omogočale nadaljnji pretok blaga in storitev ter gibanje oseb med ozemlji, ne da bi pri tem negativno vplivale na celovitost evropske carinske unije in notranjega trga ter na pravice in obveznosti Irske v skladu z zakonodajo EU, med drugim v zvezi s spoštovanjem prostega gibanja državljanov Unije in njihovih družinskih članov ne glede na njihovo državljanstvo; poudarja, da mora Združeno kraljestvo še naprej ostati partner v evropskih programih PEACE in Interreg;

20. izpostavlja svoje že izraženo upanje, da zaradi izstopa Združenega kraljestva iz EU ne bodo prikrajšani regija Andaluzija in zlasti na tisoče delavcev iz sedmih občin v okrožju Campo de Gibraltar, ki zaradi dela dnevno prečkajo gibraltarsko mejo, ter državljani na obeh straneh, saj je za to območje značilna visoka stopnja socialne in ekonomske soodvisnosti, kar velja zlasti za sosednje mesto La Línea de la Concepción;

21. opozarja, da imajo najbolj oddaljene regije Evropske unije strukturne težave, ki so priznane v členu 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Zaradi velikanske odvisnosti nekaterih od teh regij od britanskega gospodarstva bi morala EU sprejeti posebne zaščitne ukrepe za blažitev morebitnega negativnega učinka na njihova šibka gospodarstva;

22. poziva strani, naj izrecno predvidijo, da bodo skupni organi, omenjeni v osnutku sporazuma o izstopu, obravnavali teritorialno razsežnost, in poudarja, da bo proučil ustrezno strukturo za svoje nadaljnje sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi v Združenem kraljestvu med prehodnim obdobjem in po njem; takšna struktura bi bila lahko skupni odbor, podoben drugim delovnim telesom, ki jih je OR oblikoval skupaj z nečlanicami EU;

23. zagotoviti bi bilo treba ustrezno ureditev po letu 2020, ki bi lokalnim in regionalnim oblastem v Združenem kraljestvu omogočala preprosto sodelovanje z istovrstnimi organi v EU z udeležbo v programih sodelovanja EU na podoben način, kot trenutno sodelujeta na primer Norveška ali Islandija, pa tudi v okviru makroregionalnih strategij, pobude Interreg in evropskih združenj za teritorialno sodelovanje;

24. v zvezi s tem opozarja, da OR sicer nima uradne vloge v pogajanjih, da pa bodo nekateri njegovi člani in organi, ki jih zastopajo, lahko sprejeli uradno stališče glede na svojo vlogo v različnih nacionalnih zakonodajnih okvirih; zaradi tega poziva, naj prihodnja pogajanja o bodočem sporazumu o partnerstvu potekajo na pregleden in vključujoč način, tako da bodo lokalne in regionalne oblasti lahko izrazile svoje stališče, se ustrezno in pravočasno odzvale ter predvidele posledice, zlasti ekonomske, ter tako zavarovale svoje regije in mesta; ponavlja svoje prepričanje, da lahko zaradi svoje vloge najboljše oblikuje in uporablja institucionalne mehanizme za spodbujanje rednega posvetovanja in stikov z lokalnimi upravami in decentraliziranim parlamentom ter skupščinama v Združenem kraljestvu po izstopu, ter soglaša, da bo začel notranje priprave za preprečitev vrzeli v odnosih, ki bi bile posledica izstopa;

25. poudarja, da pogajalski proces o izstopu Združenega kraljestva iz Evropske unije in prihodnjih odnosih s to državo kaže na stroške in tveganja neobstoja Evropske unije ter na dodano vrednost Evropske unije kot skupnosti z isto usodo in vrednotami, ki temelji na dejanski solidarnosti in konkretnih dosežkih, namenjenih blaginji vseh njenih državljanov, začeni s svobodo gibanja. Kontekst pogajanj ponuja tudi priložnost za obnovitev evropskega povezovanja kot odprtega procesa, katerega cilj je zgraditi pravičnejšo in bolj vključujočo Evropo, ki bo temeljila na skupnih vrednotah in spodbujanju upravljanja na več ravneh med Evropsko unijo ter nacionalno, regionalno in lokalno ravno;

26. pooblašča svojega predsednika, da to resolucijo predloži glavnemu pogajalcu Evropske komisije, koordinatorjem za izstop Združenega kraljestva iz EU pri Evropskem parlamentu in Evropskem svetu, vladi Združenega kraljestva, skupščinam in vladam decentralizirane ravni upravljanja Združenega kraljestva in lokalnim organom ter bolgarskemu predsedstvu Sveta EU.

V Bruslju, 17. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Vmesni pregled strategije EU za gozdove

(2018/C 361/02)

Poročevalec: Ossi MARTIKAINEN (FI/ALDE), član sveta občine Lapinlahti

EVROPSKI ODBOR REGIJ

I. UVOD**Ozadje strategije EU za gozdove**

1. V Evropski uniji so za politiko za gozdove pristojne države članice.
2. Evropska unija pa ima izključno pristojnost oziroma si z državami članicami deli pristojnost na številnih področjih, ki vplivajo na gozdove in njihovo izkoriščanje, kot so zlasti skupna trgovinska in kmetijska politika, razvojna politika, podnebna politika ter področja okolja, energetike, biogospodarstva in krožnega gospodarstva.
3. Zato je treba na ravni EU uskladiti evropske politike, ki vplivajo na vprašanja, povezana z gozdarstvom, in oceniti vpliv globalnih zavez EU glede vzdržnega izkoriščanja gozdov. Strategija za gozdove bi morala upoštevati skupne cilje držav članic in razlike med njimi. Ko se EU pogaja o vprašanjih, ki zadevajo gozdove (glej točko 2), na primer v okviru Organizacije združenih narodov ali Svetovne trgovinske organizacije, mora upoštevati stališča držav članic in njihovih regij o gozdovih. Strategija za gozdove je učinkovito orodje za usklajevanje različnih političnih področij in zbliževanje različnih pogledov, ki jih imajo države članice in njihove regije na to temo. Njena vloga je tudi poudariti nove cilje in ukrepe, ki bi jih bilo treba preučiti na ravni EU.
4. V EU se priznavajo načela trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, ki so bila potrjena na vseevropski ravni in razvita v okviru procesa Forest Europe. Ta načela, ki zagotavljajo trajnostno upravljanje gozdov in ki bi morala vključevati tudi načelo „kaskadne uporabe“, se upoštevajo pri pripravi nacionalne zakonodaje na področju gozdov in ohranjanja narave oziroma tržnih certifikatov.
5. Gozdne površine pokrivajo 43 % kopenskega območja držav članic EU. So zelo raznovrstne, razlikujejo pa se tako glede na vrsto gozda (zajemajo tudi gozdne površine brez dreves) kot tudi glede na možnosti njihove rabe. Več kot 60 % teh gozdov je v zasebni lasti, preostali del pa je v različnih oblikah javnega lastništva. Pomembno vlogo imajo tudi lokalne oblasti kot lastnice gozdov. Lastništvo v rokah lokalnih oblasti je tretja najpogostejša oblika lastništva gozdov v Evropi.
6. Lokalne in regionalne oblasti so lahko lastnice gozdov ali pa z gozdovi gospodarijo in izvajajo zakonodajo, sprejeto na tem področju. To pomeni, da imajo v zvezi s tem veliko izkušenj in strokovnega znanja. Gozdovi so za lokalne in različne regionalne oblasti pomemben element trajnostnega razvoja z gospodarskega, okoljskega in družbenega vidika, kar se že več kot stoletje odraža tako v pripravljanju in izvajanju načrtov gozdarjenja, ki temeljijo na načelih ohranjanja, stabilnosti in trajnostnega donosa njihovih številnih proizvodov, kot tudi v izvajanju trdne zakonodaje o gozdovih, ki te ohranja in ščiti. Iz vseh teh razlogov se je treba pri posodabljanju strategije EU za gozdove posvetovati z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki niso zgolj pomembni akterji v gozdarskih zadevah, temveč tudi dejanske zainteresirane strani, podobno kot so to lastniki gozdov.

II. VZDRŽNA POLITIKA ZA GOZDOVE Z VIDIKA LOKALNIH IN REGIONALNIH OBLASTI

7. Gospodarsko vzdržna politika za gozdove

7.1 Gozdarstvo ustvari 7 % evropske gospodarske rasti in zaposluje 3,5 milijona ljudi – oziroma do 4 milijone ljudi, če vključimo še sektor energije iz gozdne biomase. Leta 2011 je bila vrednost proizvodnje gozdarske industrije v EU 460 milijard EUR. Gozdarske dejavnosti in delovna mesta so bistveni za podeželske in redko poseljene regije, hkrati pa krepijo tudi gospodarsko rast v mestih in spodbujajo sodelovanje med podeželskimi in mestnimi območji. Strategija za gozdove bi morala poudariti gospodarsko rast, zaposlovanje in evropske naložbe ter določiti nove priložnosti, ki jih ponujajo, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti podpori gospodarskega razvoja akterjev v gozdarskem sektorju v najbolj oddaljenih regijah.

7.2 Lokalne in regionalne oblasti imajo lahko pomembno vlogo pri spodbujanju podjetij k uporabi lokalnega lesa ter prehoda na biogospodarstvo. Na primer, predvsem izbira gradbenih materialov in proizvodnja energije za potrebe skupnosti ter za ogrevanje stavb v javni lasti, na drugem mestu pa tudi večja uporaba naprednih biogoriv v javnem prometu so koristna orodja, ki lahko prispevajo k močnejšemu gospodarstvu in zaposlovanju v regijah. Razvoj in izkoriščanje naprednih biogoriv iz gozdov in drugih virov je pomemben element podnebne politike EU v okviru direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. To zahteva velika prizadevanja glede tehnološkega razvoja, pilotnih obratov in proizvodnje v velikem obsegu ter tudi dolgoročnega pravnega okvira, ki bi zagotovil stabilne pogoje za potrebne obsežne naložbe.

7.3 90 % lesa, ki se kot surovina uporablja v Evropi, prihaja iz evropskih gozdov. Z vidika zaposlovanja in gospodarstva na lokalni in regionalni ravni si je treba prizadevati za še večjo stopnjo domače porabe, pri tem pa upoštevati vzdržnost gozdnih virov in uporabe lesa. Zato je treba s preučitvijo novih načinov uporabe in tehnologij ovrednotiti določene vrste, ki se nahajajo v naših gozdovih in po katerih danes ni povpraševanja na trgu.

7.4 Pregled strategije za gozdove je treba uskladiti s posodobitvijo strategije za biogospodarstvo. Pri razvoju gozdarskega biogospodarstva in spodbujanju inovacij je treba zagotoviti skladnost vseh različnih politik EU.

7.5 V okvir reforme skupne kmetijske politike je pomembno vključiti orodja za podporo gozdarstva na podeželju, kot so orodja za preprečevanje krčenja gozdov, za pogozdovanje in preoblikovanje gozdov, za načrtovanje in gospodarjenje z gozdovi, za podporo pogozdovanju obrobni kmetijskih območij ter vzpostavljane in obnovo kmetijsko-gozdarskih sistemov, za ohranjanje gozdov kot sestavnega dela sistemov ekstenzivne živinoreje, kakor tudi za spodbujanje podjetništva in usposabljanja v tem sektorju.

7.6 Ekonomska vzdržnost je odvisna tudi od učinkovitosti in preglednosti izkoriščanja gozdnih proizvodov, to pa je področje, na katerem ima lahko uporabna tehnologija zelo pomembno vlogo.

7.7 Poleg tega je treba razvijati in uporabljati dinamične in integrirane informacijske in kartografske sisteme za gozdove, ki bodo tako lastnikom kot gozdarjem v pomoč pri sprejemanju odločitev.

8. Okoljsko vzdržna politika za gozdove

8.1 Evropski gozdovi varujejo biotsko raznovrstnost, ohranjajo ekosistemske storitve in skladiščijo emisije ogljika iz ozračja. Danes je v gozdovih shranjenih približno 10 % emisij toplogrednih plinov EU. Z uporabo uspešnega dolgoročnega pristopa, prilagojenega regionalnim posebnostim, bi bilo lahko do 90 % evropskih gozdov naravnih ali polnaravnih in dom najrazličnejšim vrstam. Z naložbami v vzdržno gozdarstvo bomo še naprej zagotavljali bolj vzdržne in zdrave gozdove.

8.2 Izkoriščanje gozdov je vzdržno, kadar je rast dreves hitrejša od njihovega poseka in se upoštevajo zahteve glede biotske raznovrstnosti. Opozoriti je treba, da sta se površina, ki jo pokrivajo evropski gozdovi, in hitrost njihove rasti od devetdesetih let prejšnjega stoletja povečali. Poleg raznovrstnosti je eden od glavnih ciljev okoljsko vzdržne politike za gozdove zaustavitev krčenja gozdov po svetu in na delih Evrope, ki predstavljajo izzive. Pri presojanju vzdržnosti izkoriščanja gozdov je treba upoštevati raznolikost gozdnih ekosistemov in različen pomen, ki ga imajo za svojo okolico v posameznih evropskih regijah.

8.3 Za veliko rastlinskih in živalskih vrst pa tudi za uporabo gozdov za rekreativne dejavnosti je zelo pomembno, da se pri gospodarjenju z gozdovi upoštevata raznovrstnost in raznolikost gozdnih ekosistemov.

8.4 Vmesni pregled strategije za gozdove mora v večji meri upoštevati pomen, ki ga imajo vse razsežnosti gozdov v podnebni politiki, pri izvajanju ciljev Pariškega sporazuma, pri doseganju ciljev iz Aičija glede biotske raznovrstnosti in v prizadevanjih za izpolnitev ciljev ZN za trajnostni razvoj, da se bo trajnostno gospodarjenje z gozdovi obravnavalo enakovredno z drugimi ukrepi za zmanjšanje emisij CO₂. Lokalne in regionalne oblasti bodo lahko učinkoviteje dosegale skupne cilje, tudi v gozdarstvu, če bo vmesni pregled prinesel konkretne, specifične in preverjene predloge za ukrepanje in primere.

8.5 V Evropi poteka vneta razprava o okoljskem statusu in razvoju gozdov, ki včasih sproži spore na lokalni in regionalni ravni. Pomembno je, da so raziskave evropskih gozdov, njihovega upravljanja in njihovega razvoja deležne potrebnih sredstev in da oblasti in civilna družba iz javnih virov dobijo zanesljive podatke o gozdovih, da bi tako olajšali dialog.

8.6 V podporo raznovrstnosti gozdov v EU je bilo pripravljenih več pobud, kot so mreža Natura 2000, direktivi o pticah in habitatih, podpora za zeleno infrastrukturo in strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2020. Lokalne in regionalne oblasti pomagajo pri njihovem izvajanju in bi morale imeti več možnosti, da prispevajo k vsebini ukrepov.

8.7 V številnih državah članicah in regijah EU ohranjanje gozdnih ekosistemov najbolj ogrožajo gozdni požari ⁽¹⁾. Najhitrejši in najučinkovitejši način za omejitev škode, ki jo povzročijo gozdni požari, je ukrepanje lokalne skupnosti. Zato mora biti ukrepanje EU usmerjeno k podpori pri tehničnem usposabljanju, da se okrepi zmogljivost skupnosti za samopomoč, vključno z boljšo pripravljenostjo gasilcev in drugih delavcev na področju javne varnosti na začetni odziv in obvladovanje nesreč ⁽²⁾;

8.8 V zvezi s tem je treba poudariti, da so v nekaterih najbolj oddaljenih regijah EU tudi amazonski in subtropski gozdovi. Ti pragozdovi so edinstveni laboratorij za znanstvene raziskave, specializacijo in inovacije (kot so farmacevtske raziskave in predelava rastlinskih izvlečkov). Biotska raznovrstnost v najbolj oddaljenih regijah predstavlja skoraj 80 % vse evropske biotske raznovrstnosti in je ključnega pomena za ekološko ravnovesje planeta. Lokalne in regionalne oblasti so varuhinje tega neprecenljivega bogastva, zato jih je treba ustrezno podpreti pri njegovem upravljanju in ohranjanju.

9. Družbeno vzdržna politika za gozdove

9.1 Gozdovi zagotavljajo številne ekosistemske storitve in naravne proizvode, ne samo les. S trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi bo mogoče zagotoviti, da bodo ti ostali državljanom na voljo tudi v prihodnosti. Naravni proizvodi in možnosti za rekreacijo, ki jih nudijo gozdovi, prinašajo številne koristi za zdravje.

9.2 Gozdovi prinašajo družbi precejšnje koristi, zlasti v smislu kakovosti življenja in dobrega počutja, kar je izjemno pomembno za uravnoteženo življenje ljudi; zato se predlaga, da se z javnimi ali zasebnimi pobudami in ob podpori EU spodbuja ustvarjanje novih gozdnih območij.

9.3 Za družbeno vzdržno izkoriščanje gozdov je potrebno dolgoročno prostorsko načrtovanje. O rabi in varstvu gozdov se je treba posvetovati z lastniki gozdov, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter tistimi, ki tam živijo.

9.4 Strategija EU za gozdove bi morala vplivati na trgovinsko in razvojno politiko EU na globalni ravni: okoljsko vzdržno izkoriščanje gozdov v državah v razvoju, biotska raznovrstnost in družbena vzdržnost gozdarske politike (lastništvo zemljišč, pravica do rabe gozdov, pravice lokalnih prebivalcev) morajo biti visoko na globalni agendi EU.

9.5 Podatki iz raziskav o razvoju in uporabi gozdov morajo biti vedno na voljo državljanom in regionalnim oblastem, da bi se lažje odločali. To je argument za to, da se z rezultati raziskav Komisije o evropskih gozdovih leta 2018 seznani širok krog sektorskih deležnikov in širša javnost.

⁽¹⁾ Mnenje Evropskega odbora regij Gozdarska politika: podnebni cilji 20/20/20 (UL C 141, 29.5.2010, str. 45).

⁽²⁾ Mnenje Evropskega odbora regij Pregled mehanizma EU na področju civilne zaščite (glej stran 37 tega Uradnega lista).

9.6 Vse to bo mogoče le z ohranitvijo gozdne kulture, ki jo bo treba okrepiti in obogatiti z (notranjo) izmenjavo izkušenj in praks iz vseh evropskih gozdnih območij, poleg tega pa bosta potrebna (zunanja) pomoč in podpora mestnega prebivalstva, ki ga bo treba seznaniti s koristmi gozdov in gozdarjenja.

9.7 Vse strategije v zvezi z gozdarstvom, tako na regionalni, nacionalni in še posebej na evropski ravni, bi morale temeljiti na ohranjanju prebivalstva na teh območjih: tako bo mogoče gospodariti z gozdovi in izkoriščati gozdne vire.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

**Mnenje Evropskega odbora regij – Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) po letu 2020:
naložba v evropske obalne skupnosti**

(2018/C 361/03)

Poročevalec: Alberto NÚÑEZ FEIJÓO (ES/EPP), predsednik avtonomne pokrajine Galicija

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

1. pozdravlja razpravo o temeljnem skladu za krepitev evropskih obalnih skupnosti s socialnega, okoljskega in ekonomskega vidika in za razvoj pomorstva in ribištva ter modrega gospodarstva na morju in priobalnih območjih, zlasti podeželskih;
2. pozdravlja, da se je razprava o prihodnosti Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo začela v ključnem trenutku za del Evrope, ki živi ob morju in od morja ter se sooča z velikimi izzivi, kot sta preoblikovanje večletnega finančnega okvira in izstop Združenega kraljestva iz EU. Poleg tega meni, da bo tako mogoče odpraviti omejitve, ugotovljene pri delovanju sedanjega sklada, kar je treba storiti v zgodnji fazi, in sicer že na samem začetku;
3. opozarja na pomen evropskega morskega ribištva, ki združuje več kot 85 000 plovil, zaposluje več kot 340 000 oseb vzdolž celotne verige in prinaša več kot 6 milijonov ton rib in morskih sadežev, tako iz ribolova kot akvakulture. Poudarja njegov družbeni in gospodarski pomen za številne obalne regije, ki so močno odvisne od tega sektorja, ki je pustil velik pečat na njihovi kulturi in načinu življenja;
4. poudarja vpliv skupne ribiške politike (SRP) in celostne pomorske politike (CPP) na prihodnost te dejavnosti v Evropi in na cilje v zvezi z okoljsko, socialno in gospodarsko vzdržnostjo dejavnosti;
5. priznava pomembno vlogo prejšnjih finančnih programov za neboleče preoblikovanje sektorja, ki se je močno prilagodil, kar je treba priznati, ter za oblikovanje sodobne in konkurenčne predelovalne industrije na svetovni ravni;
6. opozarja na probleme pri izvajanju skupne ribiške politike, kot sta zmanjšanje zavržkov in doseganje največjega trajnostnega donosa, pa tudi na probleme, povezane z izstopom Združenega kraljestva iz EU in z novimi izzivi, ki sproti nastajajo na trgu in v svetovni proizvodnji beljakovin morskega izvora. Naše trge moramo oskrbovati z zdravimi in varnimi živili ter zamejiti uvoz nezadostno kontroliranih proizvodov iz tretjih držav;
7. opozarja na prispevek ribištva k celotni družbi v EU, predvsem na področjih prehrane in podnebja. Ribištvo prispeva k samooskrbi s hrano v EU, saj državljanom, tj. potrošnikom, zagotavlja kakovostne proizvode, ki ustrezajo živilskim standardom, ob spoštovanju pravil o dobrem upravljanju ribištva in akvakulture. OR opozarja na osrednji pomen prehranske politike, ki je v pristojnosti Unije, kakor je določeno v PDEU, in na odvisnost trga EU od uvoza morskih proizvodov. Poudarja, da je prehrana drugi cilj trajnostnega razvoja OZN, pozdravlja pobudo iz poročila z naslovom Hrana iz oceanov (angl. *Food from the oceans*) in poziva k upoštevanju njegovih priporočil. Z naložbami v ladje in pristanišča ribiški sektor prispeva k zmanjšanju toplogrednih plinov in omejitvi uporabe fosilnih goriv;

Sektor s potencialom in dinamiko, ki ga je treba podpreti v času nenehnih sprememb

8. meni, da je treba zagotoviti zadostna proračunska sredstva, da bi omogočili prilagajanje na spremembe, ki izhajajo iz skupne ribiške politike, in izzive za morsko ribištvo;

9. poziva Evropsko komisijo, naj v okviru novega večletnega finančnega okvira predstavi dovolj celovit predlog ESPR, ki bo omogočal uresničevanje namena in ciljev skupne ribiške politike ter naložbe v obalne skupnosti v prehodu, ob upoštevanju zunanje razsežnosti ribištva;

10. poziva, naj bodo cilji ESPR osredotočeni na morsko ribištvo, na trajnostno akvakulturo v morski in sladki vodi in njihov pomen, in ne na njihovo nadomestitev z drugimi dejavnostmi, kakor je bilo že večkrat poudarjeno, saj so vse dejavnosti na morju združljive. Meni, da bi ribištvo lahko ohranilo svoj tradicionalni značaj in se usmerilo v prihodnost, za kar pa je treba povečati privlačnost ribiškega poklica. Še posebej zahteva, naj bo ESPR usmerjen v ribištvo in trajnostno akvakulturo v morski in sladki vodi in naj si prizadeva za doseganje ciljev skupne ribiške politike, zlasti s podpiranjem malega priobalnega ribolova in s subvencijami mladim generacijam, da bi povečali privlačnost ribiškega poklica in okrepili obalne skupnosti v EU. Zato se zavzema za takšno zasnovo ESPR, da bi bile podprte nove oblike razvoja te panoge in da bi pravila o državni pomoči dovoljevala takšne ukrepe;

11. ponovno izraža podporo deležnikov pozivu k oblikovanju evropskega finančnega instrumenta za področje pomorske in okoljske politike, da bi zagotovili podporo novim in obstoječim podjetjem v obliki posojil in bančnih jamstev; pozdravlja vključitev ribištva med prednostne naloge delovanja v okviru drugega niza Junckerjevega načrta in upa, da se bo ta pristop ohranil tudi po letu 2020;

12. poziva, naj Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo za obdobje po letu 2020 vsebuje in okrepi teritorialno razsežnost politik in da se evropske obalne skupnosti podprejo pri morebitni diverzifikaciji tradicionalne pomorske industrije s podpiranjem naložb v dopolnilne dejavnosti, kot so ribje restavracije, v katerih strežejo lokalne proizvode, ter okoljske, kulturne in izobraževalne storitve v ribištvu;

13. poudarja, da je treba ohraniti in povečati sredstva, ki so na voljo za lokalni razvoj, saj so se strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, izkazale kot uspešne v majhnih skupnostih z zagotavljanjem finančne podpore za krepitev skupnosti in gospodarsko diverzifikacijo izven okvira ribištva;

Sedanji ESPR: pomembna podpora, vendar različni cilji in pozno izvajanje

14. priznava pomen sedanjega ESPR in pozdravlja njegovo strukturo in razdelitev na dve ključni področji: skupno ribiško politiko in celotno pomorsko politiko, ki ne vplivata druga na drugo;

15. poziva k sprejetju posebnih ukrepov in načinov upravljanja za najbolj oddaljene regije v okviru novih programov EU za podporo trajnostnemu razvoju ribištva in drugih sektorjev modrega gospodarstva v teh regijah, ob upoštevanju člena 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ti ukrepi bi morali biti del posebnega instrumenta, ki bi vključeval sistem nadomestil za dodatne stroške, ki so povezani s proizvodi iz ribolova in akvakulture v najbolj oddaljenih regijah, za katere trenutno veljajo določbe ESPR;

16. obžaluje pozen začetek veljavnosti sklada in velike zamude pri zagotavljanju sredstev in njihovi porabi. Meni, da je razlog za to zamudo pozna potrditev sklada in počasna odobritev operativnih programov ter okorna in nejasna opredelitev upravičenosti do financiranja;

17. poziva k boljši izrabi in namembnosti sredstev iz ESPR, da se nadomesti zaostanek. Okrepiti bi bilo treba tudi prizadevanja za zagotavljanje finančne podpore, da bi se izboljšala in povečala na splošno nizka stopnja izvajanja sklada, ki je novembra 2017 znašala 2,7 %;

18. poudarja, da je treba v prihodnje bolje uskladiti načrtovanje in strukture zaradi začasnih razlik med cilji in sredstvi, povezanimi s skupno ribiško politiko. Pri tem dodaja, da je treba pripraviti jasno strategijo glede uporabe sredstev še pred obravnavanjem izzivov, povezanih s cilji, kot sta največji trajnostni donos in zmanjšanje zavržkov;

19. pozdravlja precejšnjo finančno podporo strategijam lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, in meni, da je namembnost sredstev za ukrepe za okoljsko trajnost in povečanje konkurenčnosti našega morskega ribištva dobra in dobrodošla poteza;

Pomen novega posebnega horizontalnega sklada

20. meni, da Evropa v proračunskem postopku ne bi smela zanemariti „majhnih“ politik, kot je skupna ribiška politika. Poudarja, da je ESPR pomemben za obalne skupnosti, saj jim pomaga pri diverzifikaciji njihovega gospodarstva, ribičem pomaga pri prehodu na trajnostni ribolov in financira projekte, ki ustvarjajo nova delovna mesta in izboljšujejo kakovost življenja na evropskih obalnih območjih;

21. se strinja s splošno zahtevo, da bi bil za novi ESPR namenjen vsaj 1 % iz večletnega finančnega okvira po letu 2020 ⁽¹⁾, s čimer bi k trenutno dodeljenim sredstvom za ribolov in akvakulturo v višini 0,53 % dodali 0,47 % za celostno pomorsko politiko. Poleg tega meni, da odločitev Združenega kraljestva, da zapusti EU, kar bo močno prizadelo varstvo okolja ter proizvodnjo in trgovino, ne sme biti izgovor za zmanjšanje sredstev za prihodnji ESPR;

22. poudarja, da je treba določiti nove cilje, ki bodo prispevali k sposobnosti preživetja in krepitvi morskega ribištva. Poudariti bi bilo treba spodbujanje in doseganje dobre generacijske pomladitve, za kar je treba prednost nameniti finančni podpori za usposabljanje in dostop do dejavnosti z nakupom ali zamenjavo ribiških ladij, saj to ne povzroča povečanja ribolovnega napora;

23. poziva, naj postane izboljšanje varnosti in življenjskih pogojev pomorščakov prednostna naloga prihodnjega ESPR, in sicer v okviru njegovega prispevka k uresničevanju 20 načel evropskega stebra socialnih pravic;

24. ponavlja splošno zahtevo, da se podpre in spodbudi obnovitev ribiških flot, da bi se izognili izgubam zaradi staranja plovil, saj je povprečna starost ribiške ladje v EU 22,6 leta. To obnovo je treba spodbujati brez povečanja ribolovnega napora in se pri tem osredotočiti na povečanje varnosti (npr. požarne varnosti) ter delovnih in življenjskih pogojev na plovilu;

25. ESPR mora podpirati ribolov in akvakulturo, da bosta prispevala k uresničevanju evropskih podnebnih ciljev, z inovativnimi naložbami na vseh področjih (motorizacija, aerodinamika itd.); OR opozarja na omejitve iz veljavne uredbe o ESPR, ki izredno omejujejo njegov vpliv pri blažitvi učinkov podnebnih sprememb. ESPR po letu 2020 bo moral imeti ključno vlogo pri zmanjševanju energetske bilance sektorja;

26. meni, da je treba ohraniti in celo povečati za vsaj 10 % finančna sredstva, namenjena za zbiranje in sistematizacijo podatkov ter za uporabne raziskave, v kar je treba vključiti sektor s spodbujanjem stikov med ribiči in znanstveniki;

27. to povezuje s sprejetjem primernejših ukrepov za ohranjanje morskih virov in prilagoditev ribolovnega napora. Ugotavlja, da je treba vsekakor še naprej podpirati ukrepe za nadomestilo socialno-ekonomske škode, ki jih ima flota zaradi sprejetja okoljskih ukrepov, kot so zaprtje ribolovnih območij, obdobja lovopusta in drugi ukrepi za omejitev ribolovne dejavnosti;

28. poziva k nadaljevanju ukrepov, ki bodo prispevali k boljši ureditvi sektorja in njegovi notranji povezanosti, spodbujali soupravljanje znotraj sektorja in poudarjali njegov pomen, da bi zagotovili ustrezno opredelitev in izvrševanje pravil ⁽²⁾;

29. zahteva povečanje sredstev za svetovalne svete in njihove misije, da bi povečali regionalizacijo skupne ribiške politike, pri čemer bi morali v okviru reforme skupne ribiške politike omogočiti polno sodelovanje regij, za katere so ti sveti pristojni;

⁽¹⁾ Kakor je bilo omenjeno na seji o pomorskih vprašanjih na generalni skupščini Konference obrobni obmorskih regij (CPMR) v Helsinkih. Dodati je treba, da je večina regij, ki živi od morskega ribištva, in prejemnikov sredstev iz ESPR vkljenih v CPMR. Ta pristop bi omogočil zagotovitev stalnega proračuna za skupno ribiško politiko in bi podprl razvoj bolj ambicioznih ukrepov v okviru celostne pomorske politike.

⁽²⁾ Opredeliti je treba dokaj uspešne načine ukrepanja, ki bodo lahko zgled za druge. Dober primer so lahko formalni odbori, ki jih vodi več deležnikov in ki združujejo ribiče, znanstvenike, nevladne organizacije, javno upravo in druge akterje v Kataloniji, in sistemi upravljanja v sektorju morskih sadežev v Galiciji.

30. poziva k nadaljnji pomoči sektorju predelave in trženja, da bi povečali njegovo konkurenčnost in ustvarili enake konkurenčne pogoje. EU bi morala preprečiti neskladnosti z drugimi politikami, kot sta trgovinska in carinska politika;

31. poziva k spodbujanju diverzifikacije in dopolnjevanja gospodarske dejavnosti na obalnem območju s spodbujanjem strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, zlasti na nemestnih obalnih območjih, kjer so močno prispevale k ohranjanju prebivalstva, zaradi česar bi bilo treba okrepiti pristop financiranja z več skladi v okviru lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost;

32. predlaga, naj ESPR podpira pobude in dejavnosti, povezane z morskim ribištvo, in dejavnosti, na katere neposredno vpliva. V ta namen priporoča oblikovanje finančnega instrumenta na ravni EU⁽³⁾, ki bi zagotavljal tvegani kapital in bančna jamstva za posojila, pod pogojem da naložbe prispevajo k izboljšanju okoljske trajnosti morskega ribolova, nabiranja morskih sadežev, akvakulture v morski in sladki vodi ter celotne verige od morja do potrošnika;

33. poziva k pripravi bele knjige z naslovom Morje v osrčju Evrope, ki bi vsebovala načrt glede pomorstva za vsako od politik EU;

Možnosti za usklajevanje in sinergije z drugimi skladi

34. poudarja možnosti za ustvarjanje sinergij z drugimi skladi v tem sektorju ter uporabo njihovih zmogljivosti za spodbujanje družbenega in gospodarskega razvoja obalnih območij, ne da bi bilo treba spremeniti njihovo strukturo, saj zasnova in cilji posameznih skladov preprečujejo prekrivanje; ponovno poziva k temu, da bi se medregionalni, nacionalni in nadnacionalni projekti, ki so v skladu s strateškim okvirom pobude in strategijami za pametno specializacijo, lahko financirali z združevanjem regionalnih, nacionalnih in evropskih sredstev v poenostavljenem okviru ter bili deležni bonusa EU brez ponovnih razpisov za projekte;

35. poudarja, da bi bilo treba pristop integriranega financiranja iz več skladov, ki se trenutno uporablja za evropske strukturne in investicijske sklade, med katerimi je tudi ESPR, po letu 2020 še okrepiti, da se odpravijo obstoječe regulativne razlike, ki trenutno omejujejo možnost, da bi te sklade uporabljali kombinirano na lokalni ravni, tudi prek lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost;

36. meni, da bi se morali osredotočiti na sinergije pri izvajanju projektov EKSRR v nemestnih obalnih skupnostih prek strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, preučili pa bi lahko tudi možnosti za povezovanje teh skladov v primeru vseh vrst akvakulture, zlasti vzreje sladkovodnih organizmov v državah članicah, ki ne ležijo ob morju, kakor so te države in regije večkrat izrecno izpostavile;

37. se zavzema za ukrepe ESRR za infrastrukturo, povezano z morskim ribištvo, zlasti pristanišča, kar prispeva k regionalnemu razvoju na oddaljenih in odročnih območjih. Meni, da bi nekatere dejavnosti v zvezi s predelavo lahko veljale kot podporni ukrepi za MSP v okviru ESRR;

38. poziva k večjemu usposabljanju, zlasti v povezavi z generacijsko pomladitvijo, in k ustrezni finančni podpori iz Evropskega socialnega sklada (ESS);

39. v skladu s priporočili iz mnenja OR o modri rasti⁽⁴⁾ meni, da ima modro gospodarstvo še vedno neizkoriščen potencial za ustvarjanje novih delovnih mest in gospodarsko rast na evropski ravni prek pametnih naložb v inovativna in v prihodnost usmerjena podjetja. Hkrati predlaga, da se zmanjša prekrivanje med ESPR in programom Obzorje 2020 na področju ribolova, akvakulture in raziskav na morju;

Nov poenostavljen, prožen in prilagojen sklad, ki ga opredeljuje skupna ribiška politika

40. odločno poziva k precejšnji poenostavitvi izvajanja ESPR: EU bi opredelila splošne smernice, ki bi ustrezale posameznim bazenom in regijam, njihovo izvajanje pa bi bilo prilagojeno lokalnim posebnostim, pri čemer se ne bi smeli dodajati novi predpisi na različnih ravneh pristojnosti. Meni, da bi morala ta poenostavitev vključevati tudi zmanjšanje števila ter poenostavitev zahtevkov in obrazcev za pridobitev finančnih sredstev, in poudarja, da bi zahtevek moral obravnavati en sam organ brez zunanje strokovne pomoči ali svetovanja;

⁽³⁾ Za ta sklad se zavzema večina MSP, združenj in novih podjetij v modrem gospodarstvu.

⁽⁴⁾ Glej mnenje OR Nova faza evropske politike za modro rast (NAT-VI/019).

41. podpira zahtevo po skladu, ki bi bil prilagojen okoliščinam skupne ribiške politike in sektorja. Opozarja, da bi namembnost in cilji skupne ribiške politike morali opredeliti ESPR kot poseben finančni program in ne obratno. Poudarja, da je treba sredstva prilagoditi dejavnostim, ki se bodo izvajale, in preprečiti zamude pri izplačevanju sredstev upravičencem, da jim s tem ne bi povzročali ekonomskih problemov;

42. poudarja, da je treba jasno opredeliti upravičence do pomoči, da bi zagotovili hitro in ustrezno izvajanje ESPR. Določiti je treba splošne smernice glede upravičenosti in natančneje opredeliti upravičence do pomoči znotraj posameznega bazena ali regije, zato poziva Evropsko komisijo, naj na novo opredeli mali priobalni ribolov ob upoštevanju novih meril ter dejanskega stanja in raznolikosti v ribiških flotah v EU;

43. meni, da je zaradi majhnosti povprečnega ribiškega podjetja neposredna javna podpora v obliki nepovratnih sredstev najboljša možnost. Poudarja, da ta oblika zagotavlja nadzor nad namembnostjo in porabo sredstev in ima neposredni učinek vzvoda na gospodarstvo, spodbuja pobude, ustvarja zaupanje in zagotavlja prejem finančnih sredstev, saj služi kot jamstvo za prejem sredstev za naložbe;

44. meni, da so poleg malih in srednjih podjetij potrebni tesnejše sodelovanje in večje sinergije, pa tudi več centrov za spodbujanje raziskav in inovacij, kjer bi slednje preskušali v obliki pilotnih projektov;

45. odpira razpravo o smiselnosti omogočanja dostopa, tudi delnega, do neposredne finančne podpore za podjetja z velikim številom zaposlenih ali velikim prometom. Meni, da bi lahko brez podpore njihova sposobnost spodbujanja raziskav, razvoja in inovacij, izboljšanja standardov dela in ustvarjanja dodane vrednosti v podeželskih obalnih skupnostih ostala neizkoriščena;

46. poudarja, da je treba vsem sektorjem v morskem ribištvu zagotoviti dostop do podpore na podlagi njihovih ciljev in značilnosti. Meni, da mora biti podpora iz tega sklada na voljo vsem obalnim območjem, tudi velikim mestnim območjem, ki so močno navezana na morsko ribištvo in bi morala biti upravičena do sredstev ESPR;

47. podpira krepitev teritorialnega pristopa ESPR v okviru strategij za morske bazene, da bi bile rešitve prilagojene različnim okoliščinam in izzivom evropskih regij in da ne bi sprejemali enotnih rešitev za vse;

48. poziva k večji vlogi in večji avtonomiji regij pri določanju ciljev in področij porabe sredstev. Čeprav se ESPR trenutno upravlja na ravni držav članic, obstaja več uspešnih primerov, kjer je bilo v nekaterih državah članicah upravljanje preneseno na pristojne organe na regionalni ravni. V novi uredbi o ESPR bi bilo treba to izrecno spodbuditi. Poudarja, da je to splošna želja in da imajo številne regije pozitivne izkušnje z upravljanjem sredstev iz naslova ESPR. Meni, da je ta zahteva po prilagajanju še zlasti pomembna za najbolj oddaljene regije, za katere je treba prav tako pregledati in izboljšati pogoje za uporabo ESPR, kar zadeva upravičenost, stopnjo sofinanciranja in intenzivnost pomoči. Poleg tega je treba podporo v okviru načrtov za nadomestilo dodatnih stroškov za proizvode iz ribolova in akvakulture v najbolj oddaljenih regijah glede na cilje in posebnosti okrepiti in sprejeti je treba izvedbena pravila, primerljiva s tistimi, ki se uporabljajo za podobno podporo v kmetijstvu;

Nov sklad za soočanje z izzivi prihodnosti

49. želi, da bi nova pomorska politika EU podprla prizadevanja za razvoj novih tehnologij in prilagojenih rešitev za blaženje posledic podnebnih sprememb; opozarja, da so morski ekosistemi oslabljeni zaradi podnebnih sprememb, onesnaženja in prelova;

50. opozarja na pomen celostne pomorske politike in potrebo po povečanju finančnih sredstev zanj, da bi bilo mogoče podpreti ustvarjanje delovnih mest in bogastva v povezavi z morjem. Poudarja, da so potrebna posebna sredstva in da je treba omogočiti čezmejno, nadnacionalno in medregionalno sodelovanje, ki je ključnega pomena pri tem, zlasti na področjih, kot so pomorsko prostorsko načrtovanje, zbiranje podatkov, povečanje varnosti in nadzora ter oblikovanje območij za obnovo ribjih staležev;

51. vztraja pri ustanovitvi evropskega mehanizma/sklada za naložbe v modro gospodarstvo, ki bi bil pomorski del drugega niza Junckerjevega načrta in bi lahko imel dve dopolnjujoči se obliki ukrepov: neposredno financiranje strukturnih in tveganih projektov na evropski ravni ter oblikovanje regionalnih naložbenih platform;

52. poudarja zunanjo razsežnost skupne ribiške politike in celostne pomorske politike ter dodaja, da je nujno treba podpreti prispevek EU k boljšemu gospodarjenju z morjem. Podpira ta prizadevanja, saj bi s tem lahko povečali trajnost in konkurenčnost našega morskega ribištva z uvedbo enakih konkurenčnih pogojev in bolj vzdržnim izkoriščanjem morja;

53. meni, da ima pomorski sektor potencial za ustvarjanje novih delovnih mest in gospodarsko rast. Poudarja, da so nekatere regije že oblikovale podrobne načrte za razvoj pomorskega gospodarstva, številne druge pa jih še razvijajo;

54. poudarja, da se na mednarodni ravni pomorskim vprašanjem namenja vse večja pozornost, in sicer tako v sklepih konferenc pogodbenic COP 21 in COP 22 kot tudi v prostotrgovinskih sporazumih, in da se pomorska podjetja v EU soočajo z močno tujo konkurenco v vseh sektorjih modrega gospodarstva, kot so promet, energija, inovacije, ladjedelništvo, ribištvo in akvakultura. Zato se zavzema za dosledno in ustrezno financiranje skupne politike, kar je najboljša možnost za pomorske regije v EU, in spodbuja EU, naj vlaga v te sektorje, zlasti v obnovljive morske vire energije in pomorsko biotehnologijo, pri katerih bi lahko prevzeli vodilno vlogo v svetu;

55. opozarja, da je izstop Združenega kraljestva iz EU velik kratko- in dolgoročni izziv za morsko ribištvo, in poudarja, da je treba oceniti in obravnavati njegove posledice za regije⁽⁵⁾. Opozarja tudi na negativne posledice, ki bi jih to lahko imelo na sam ribolov in trženje ribiških proizvodov, zato poziva k finančni podpori, ki bi ublažila te posledice;

56. se zavzema za večjo uporabo instrumenta lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v celotnem finančnem svežnju, saj se je v majhnih obalnih skupnostih izkazal za učinkovitega, zato predlaga, da se tam uvedejo novi načini dela, ki bi izkazovali pomembno socialno-ekonomsko vlogo morskega ribištva in ki bi bili privlačni za mlade, da bi spodbudili generacijsko pomladitev. Poudarja vlogo omrežja FARNET pri usklajevanju teh prizadevanj.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁵⁾ Glej študijo OR o vplivu izstopa Združenega kraljestva iz EU na lokalne in regionalne oblasti v EU.

Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast

(2018/C 361/04)

Poročevalec: Mikel IRUJO AMEZAGA (ES/EA), vodja predstavništva avtonomne skupnosti Navarra v Bruslju

Referenčni dokument: Krepitev inovacij v evropskih regijah: strategije za odporno, vključujočo in trajnostno rast

COM(2017) 376 final

POLITIČNA PRIPOROČILA**EVROPSKI ODBOR REGIJ****Strategije pametne specializacije za spodbujanje politike za inovacije in rast**

1. poudarja, da je Evropska unija še vedno največji enotni trg na svetu, vendar se na drugih celinah pojavljajo nove razmere, zaradi katerih je potreben nov pristop k evropski politiki na področju inovacij in rasti. Za izboljšanje konkurenčnosti Evrope je ključna modernizacija industrije;
2. poudarja, da je pomembno, da vse ravni upravljanja (evropska, nacionalna, regionalna in lokalna) med seboj sodelujejo in da podnacionalna raven dobi dovolj priložnosti in sredstev za prevzem odgovornosti za svoj razvojni potencial;
3. poudarja, da strategije pametne specializacije (v nadaljnjem besedilu: strategije S3) spodbujajo politiko za inovacije in rast ter so pomemben dejavnik uspeha kohezijske politike;
4. opozarja na potrebne trdne, učinkovite in ciljno usmerjene ukrepe na regionalni ravni za razvoj strategij S3, pri čemer lahko poleg ukrepov na nacionalni ravni tudi raven EU spodbuja za to ugodne pogoje;
5. prav tako poudarja, da so strategije S3 v regijah ustvarile novo „kulturo sodelovanja“, saj temeljijo na kolaborativnem in participativnem pristopu med akterji na področju raziskav in inovacij ter industrijo, ki olajšuje inovacije na podlagi povpraševanja in skupne rešitve;
6. ugotavlja, da so strategije S3 spodbudile razvoj resničnih regionalnih inovacijskih ekosistemov. Regionalni inovacijski ekosistemi imajo pomemben vpliv na regionalno gospodarstvo in regionalno konkurenčnost ter prinašajo izjemne inovacije, ki so blizu državljanom in njihovim lokalnim potrebam;
7. poudarja, da strategije S3 presegajo strategije posameznih regij in bi jih morali uporabiti za spodbujanje učinkovitejše inovacijske politike in medregionalnega sodelovanja;
8. izraža prepričanje, da bo medregionalno sodelovanje na podlagi strategij S3 pripomoglo k vzpostavitvi in preoblikovanju vrednostnih verig EU, saj spodbuja naložbene sinergije med zasebnim in javnim sektorjem ter tako prispeva k razvoju celotnega gospodarstva EU;

Strategije pametne specializacije 2.0 na podlagi medregionalnega sodelovanja

9. meni, da bi morale prihodnje strategije S3 2.0 temeljiti na medregionalnem strateškem sodelovanju in trajnostnih povezavah med regionalnimi ekosistemi na prednostnih področjih pametne specializacije, saj je to ključnega pomena za povečanje konkurenčnosti in odpornosti regij. Zato bi bilo treba omogočiti, da se s sredstvi Interreg financirajo dejavnosti, kot so skupni projekti, predstavitvene dejavnosti, nove vrednostne verige idr., ki so povezane s področji pametne specializacije: to bi regijam pomagalo, da svojim inovacijskim ekosistemom dajo evropsko razsežnost, s čimer bi krepile konkurenčnost notranjega trga;
10. izraža prepričanje, da bo spodbujanje medregionalne in čezmejne razsežnosti z ustvarjanjem medregionalnih naložbenih možnosti pripomoglo k širitvi regionalnih in lokalnih inovacij. Kombinacija tehnološke, industrijske in kadrovske infrastrukture različnih regij v skladu z njihovimi prednostmi in zmogljivostmi prispeva k ustvarjanju kritične mase in ekonomije obsega ter zato lahko poveča učinkovitost sistemov raziskav in inovacij;

11. meni, da bosta sodelovanje in ustvarjanje medregionalnih vrednostnih verig prispevala k lažjemu in bolj učinkovitemu dostopu do infrastrukture kombiniranih in povezanih tehnologij in s tem doprinesla tudi k zmanjšanju tehnoloških tveganj in negotovosti v industriji;

12. meni, da je glede na potekajoča pogajanja in razprave v EU o novem večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 sedaj pravi trenutek za razmislek o vrsti instrumentov, ki jih mora uporabiti EU za spodbujanje medregionalnega sodelovanja na osnovi strategij S3;

13. glede na potrebo po sodelovanju na vseh ravneh, od lokalne do evropske, meni, da je treba rešiti naslednje izzive:

- v največji meri odpraviti zapletenost ter povečati sinergije in skladnost pri upravljanju sredstev, da se ustvari ekosistem, ki bo omogočil sinergije med regionalnim in evropskim financiranjem,
- zagotoviti privlačne finančne instrumente, ki bodo pripomogli k oblikovanju ekosistema za medregionalno sodelovanje,
- ohraniti pristop od spodaj navzgor, ki upošteva lokalne potrebe in ustrezne prednostne naloge S3, da se poveča sinergija med skladi EU;

14. priporoča, da Komisija in Skupno raziskovalno središče v naslednjem finančnem obdobju EU uvedeta novo fazo strategij S3 2.0 na podlagi razvoja procesa odkrivanja medregionalnega potenciala, v okviru katerega regije združujejo svoje strategije S3 z uporabo „medregionalnih trojnih spiral“;

15. meni, da mora proces odkrivanja regionalnega potenciala temeljiti na pristopu od spodaj navzgor, pri čemer regionalne oblasti svoje razvojne cilje delijo z drugimi regijami EU, pripravljajo sezname poglavitnih akterjev razvoja v svojih regijah, skupaj proučujejo svoje pomanjkljivosti ali izzive in analizirajo instrumente podpore, ki jih imajo na voljo;

16. meni, da bi morali regije spodbuditi k popisu regionalnih prednostnih nalog iz svojih strategij S3, pa tudi iz različnih shem financiranja ter naložb na regionalni, nacionalni in evropski ravni (Obzorje 2020, COSME itd.). Evropska komisija bi morala zbrati strategije S3, ki bi te preglede vsebovale, in jih uporabiti za spodbujanje sodelovanja med regijami ter razvoj primernih instrumentov financiranja. Na ta način bi olajšali kombiniranje sredstev na vseh ravneh (lokalni, regionalni, nacionalni in evropski) za razvoj projektov z medregionalno razsežnostjo;

17. priporoča, da se sprejme pristop od spodaj navzgor, ki regijam omogoča oblikovanje kontaktnih točk za strategije S3. Te kontaktne točke za strategije S3 bi bile pristojne za razvoj procesa odkrivanja regionalnega potenciala s ciljem spodbujati razvoj medregionalnega sodelovanja na podlagi „medregionalnih trojnih spiral“;

18. ocenjuje kot bistveno, da se platformi pametne specializacije nameni dovolj sredstev za razvoj instrumentov podpore za izvajanje politik pametne specializacije, kot so na primer EYE@RIS3, orodje za spremljanje IKT, R&I Regional Viewer ali središča za digitalne inovacije. Poudarja, da je potreben boljši in učinkovitejši sistem za zbiranje podatkov in statistik na regionalni ravni;

Sinergije med sredstvi EU ter regionalnimi pobudami in financiranjem

19. izraža zadovoljstvo, da je Komisija v sporočilo o vmesni oceni programa Obzorje 2020 ⁽¹⁾ vključila poglavje o povečanju sinergij z drugimi programi financiranja EU in politikami EU ter zlasti navedbo o ustvarjanju sinergij med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi ter strategijami S3;

20. meni, da bi strategije S3 morale vsebovati dvojni cilj, da bi po eni strani ustvarjale sinergije med regionalnimi politikami za inovacije in razvoj ter instrumenti financiranja, po drugi pa preprečevale podvajanje. Cilj mora zato biti spodbujanje sinergij med evropskimi strukturnimi in investicijskimi skladi ter drugimi sredstvi, kot je na primer prihodnji deveti okvirni program, ter nacionalnimi in regionalnimi viri;

21. meni, da bi morali v deveti okvirni program vključiti proces odkrivanja regionalnega potenciala in podpreti oblikovanje, okrepitev in internacionalizacijo regionalnih inovacijskih ekosistemov. Podpora skupnim raziskavam, inovacijam in internacionalizaciji je resnična dodana vrednost EU, ki bi jo morali izboljšati v naslednjem programskem obdobju. Poleg tega bi morali v prihodnje v skladih za raziskave in inovacije EU nameniti večjo pozornost učinkom ukrepov na področju raziskav in inovacij na regionalni ravni;

⁽¹⁾ COM(2018) 2 final.

22. ugotavlja, da izkoriščanje strukturnih in investicijskih skladov EU za medregionalno in nadnacionalno sodelovanje otežujejo pomembne ovire, kot so na primer pomanjkanje sredstev ali upravnih zmogljivosti, pomanjkanje primerov dobre prakse, negotovost v zvezi z izvajanjem, pomanjkanje referenčnega in metodološkega okvira, nejasnost ciljev, nesimetrične ravni političnih pristojnosti, regulativne ovire in pomanjkanje finančnega okvira, ki bi olajšal to delo;

23. predlaga vzpostavitev strukturiranega dialoga med službami Evropske komisije in „akterji regionalnega inovacijskega ekosistema“, da se zagotovi izvedljivost (veljavnih in novih) politik in instrumentov financiranja, opredeljenih za podporo regionalnih inovacijskih ekosistemov ter njihovega medregionalnega sodelovanja;

24. hkrati meni, da bi bilo treba oceniti inovacijska partnerstva (ERA-NET, JPI, ETP itd.). Partnerstva so lahko učinkovita oblika za odpravljanje razdrobljenosti, preprečevanje podvajanja prizadevanj, izboljšanje inovacij in reševanje družbenih izzivov, vendar je treba objaviti študije, ki ponazarjajo njihove učinke;

25. priznava, odobrava in podpira prizadevanja in dosežke Evropske komisije, zlasti v povezavi s platformo pametne specializacije, v zvezi s pripravo informativnih študij in podporo za metodološki razvoj medregionalnega sodelovanja. Ob tem priznava, da so vzpostavljene tematske platforme in začeti pilotni projekti medregionalnega sodelovanja izjemno pomembni predstavitveni instrumenti;

26. ne glede na navedeno opozarja, da regulativne ovire in odsotnost finančnega okvira še vedno zavirajo razvoj resničnega ekosistema medregionalnega sodelovanja. Na podlagi izkušenj pobude Vanguard lahko izzive, s katerimi se soočajo regije pri projektih medregionalnega sodelovanja, razporedimo v tri ravni. Prva raven zajema začetne dejavnosti, povezane z vzpostavitvijo infrastrukture za predstavitev (vzpostavitev mrež regionalnih akterjev, ugotavljanje sinergij pri dejavnostih itd.). Druga raven zajema operativne stroške predstavitvenih dejavnosti na podlagi razvoja konkretnih projektov. Tretja in zadnja raven vključuje stroške, povezane z morebitno industrijsko proizvodnjo ali komercializacijo proizvoda ali storitve, razvite v predhodnih fazah, kot rezultat projektov medregionalnega sodelovanja, in sicer takoj po uspešnem zaključku predstavitvenih dejavnosti, tj. po njihovi potrditvi in certifikaciji;

27. priporoča sprejetje nujnih ukrepov za oblikovanje ustreznih in prožnih *ad hoc* instrumentov financiranja za spodbujanje medregionalnega sodelovanja, ki bodo zadovoljili potrebe treh navedenih ravni. Ti instrumenti bi lahko kombinirali financiranje (vključno s kombinacijo odobritev in posojil ter javnega in zasebnega financiranja na različnih ravneh) in inovativno uporabo sredstev za podporo eksperimentalnih pilotnih projektov mrež medregionalnega sodelovanja, s katerimi se vzpostavljajo neposredni stiki z industrijo in imajo izrazite učinke:

- v zvezi z začetnimi stroški za dejavnosti, povezane z vzpostavitvijo infrastrukture za predstavitev (prva raven) se zavzema za to, da se javno-zasebne naložbe, namenjene infrastrukturi za inovacije v okviru projektov medregionalnega sodelovanja, dopolnjujejo z obstoječimi skladi EU. Prav tako priporoča prožnejšo uporabo pobude Interreg v podporo oblikovanja industrijskih vrednostnih verig. Priporoča tudi razširitev koncepta središč za digitalne inovacije na druga industrijska in tehnološka področja;
- v zvezi z operativnimi stroški predstavitvenih dejavnosti na podlagi razvoja konkretnih projektov (druga raven) priporoča, da dežele in regije, ki to želijo, predvidijo sredstva za razvoj sistema bonov, ki bo lahko spodbujal udeležbo njihovih podjetij v medregionalnih projektih. Namen bonov je izravnava stroškov, ki nastanejo pri pripravi osnutka projekta medregionalnega sodelovanja (obiski predstavitvenih zmogljivosti v drugih regijah, študije komplementarnosti, priprava študij in načrtov projektov itd.). Sistem medregionalnih bonov bi lahko dopolnjevali mehanizmi sofinanciranja (na primer Evropski investicijski sklad), ki bi olajšali dostop podjetij do storitev in infrastrukture zunaj njihove regije. EU bi spodbujala in podpirala regionalne upravne organe (na primer za skupno dogovorjene sisteme certificiranja ali za sisteme za ocenjevanje in preverjanje izdatkov zunaj njihove regije);
- v zvezi z naložbami ali potrebnimi stroški, povezanimi z morebitno industrijsko proizvodnjo ali komercializacijo razvitega izdelka ali storitve (tretja raven), priporoča razširitev instrumentov, kot je na primer InnovFin;

28. zelo pozitivno ocenjuje spremembo in poenostavitev členov 65(1) in 70 uredbe o skupnih določbah za strukturne sklade in izraža prepričanje, da je uporaba Evropskega sklada za regionalni razvoj na področju medregionalnega sodelovanja ključnega pomena za razvoj prihodnjih strategij S3 2.0. Ne glede na to poziva k ugodnejšemu pravnemu okviru v prihodnjem finančnem obdobju, ki bo spodbujal sinergije in omogočal kombiniranje sredstev na vseh ravneh (lokalni, regionalni, nacionalni in evropski) za podporo projektov z medregionalno razsežnostjo.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture

(2018/C 361/05)

Poročevalka: Tanya HRISTOVA (BG/EPP), županja občine Gabrovo

Referenčna dokumenta: Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture – Prispevek Evropske komisije k srečanju voditeljev v Göteborgu 17. novembra 2017

COM(2017) 673 final

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

COM(2018) 23 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(2) Po zgledu teh vrednot je Unija uspela združiti države, skupnosti in narode v edinstven politični projekt, ki je omogočil najdaljše obdobje miru v evropski zgodovini ter posledično zagotovil družbeno stabilnost in gospodarsko blaginjo. Sprejetje vrednot, določenih v Pogodbi, s strani držav članic ustvarja skupno izhodišče, ki tvori posebno značilnost evropskega načina življenja in identitete ter Uniji zagotavlja mesto na svetovnem prizorišču.	(2) Po zgledu teh vrednot je Unija uspela združiti države, njihove regije, mesta in podeželska območja , skupnosti in narode v edinstven politični projekt, ki je omogočil najdaljše obdobje miru v evropski zgodovini ter posledično zagotovil družbeno stabilnost in gospodarsko blaginjo. Sprejetje vrednot, določenih v Pogodbi, s strani držav članic ustvarja skupno izhodišče, ki tvori posebno značilnost evropskega načina življenja in identitete ter Uniji zagotavlja mesto na svetovnem prizorišču.

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 2

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(3) Unija in njene države članice se soočajo z vrsto izzivov, vključno s populizmom, ksenofobijo, razdiralnim nacionalizmom, diskriminacijo, širjenjem lažnih novic in napačnih informacij ter radikalizacijo. Ti pojavi bi lahko resno ogrozili temelje naših demokracij, omajali zaupanje v vladavino prava in demokratične institucije ter zmanjšali občutek skupne pripadnosti evropski družbi.	(3) Unija, njene države članice ter lokalne in regionalne oblasti se soočajo z vrsto izzivov, vključno s populizmom, ksenofobijo, razdiralnim nacionalizmom, diskriminacijo, širjenjem lažnih novic in napačnih informacij ter radikalizacijo. Ti pojavi bi lahko resno ogrozili temelje naših demokracij na vseh ravneh upravljanja , omajali zaupanje v vladavino prava in demokratične institucije ter zmanjšali občutek skupne pripadnosti evropski družbi.

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(5) Lokalne in regionalne oblasti imajo zaradi svoje bližine evropskim državljanom ključno vlogo v politikah na področju izobraževanja in kulture, saj veljajo za raven upravljanja, najbližjo državljanom. Zato morajo še naprej imeti bistveno vlogo pri izvajanju in prilagajanju predlaganih ukrepov in reform, pa tudi sodelovati v zgodnjih fazah postopkov odločanja, da bi zagotovile njihovo učinkovitost in uspešnost ter to, da bi se dodana vrednost politik na področju izobraževanja in kulture občutila na lokalni in regionalni ravni.

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 4

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 12

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(13) <i>V zvezi s tem velja tudi poudariti, kako zelo je pomembno, da se pri pripravi reform sistemov izobraževanja in usposabljanja preučijo regionalne razlike ter gospodarske in družbene posledice vrzeli ter neskladij v znanju in spretnostih v EU.</i>

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 5

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 13

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(13) Glede na zgoraj navedeno je ključno, da države članice okrepijo svoja prizadevanja za nadaljnje izvajanje vseh ciljev pariške deklaracije iz leta 2015. Zlasti je pomembno še naprej spodbujati skupne vrednote kot podlago za kohezijo in vključevanje, spodbujati vzpostavitev sodelovalnih učnih okolij na vseh ravneh izobraževanja, izboljšati usposabljanje učiteljev o državljanstvu in raznolikosti ter okrepiti medijsko pismenost in kritično mišljenje pri vseh učencih.	(13) Glede na zgoraj navedeno je ključno, da države članice okrepijo svoja prizadevanja za nadaljnje izvajanje vseh ciljev pariške deklaracije iz leta 2015 ter lokalnim in regionalnim oblastem priskrbijo potrebna orodja za zagotovitev učinkovitega izvajanja na lokalni in regionalni ravni. Zlasti je pomembno še naprej spodbujati skupne vrednote kot podlago za kohezijo in vključevanje, spodbujati vzpostavitev sodelovalnih učnih okolij na vseh ravneh izobraževanja, izboljšati usposabljanje učiteljev o državljanstvu in raznolikosti ter okrepiti medijsko pismenost in kritično mišljenje pri vseh učencih.

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 6

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Uvodna izjava 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(15) Program Erasmus+ kaže, da so mobilnost in čezmejni stiki najučinkovitejši način za izkušanje evropske identitete. Ključno je, da imajo vse kategorije učencev enake možnosti za izkoriščanje priložnosti, ki jih ponuja ta program, zlasti s šolskimi izmenjavami med državami članicami. Virtualna mobilnost, zlasti prek mreže eTwinning, je odlično orodje za zagotavljanje neposrednega stika med učenci in se bo v prihodnjih letih uporabljala še bolj množično ter skupaj s fizično mobilnostjo.	(15) Program Erasmus+ kaže, da so mobilnost in čezmejni stiki najučinkovitejši način za izkušanje evropske identitete. Ključno je, da imajo vse kategorije učencev enake možnosti za izkoriščanje priložnosti, ki jih ponuja ta program, zlasti s šolskimi izmenjavami med državami članicami in znotraj njih . Virtualna mobilnost, zlasti prek mreže eTwinning, je odlično orodje za zagotavljanje neposrednega stika med učenci, dijaki in študenti ter se bo v prihodnjih letih uporabljala še bolj množično in skupaj s fizično mobilnostjo. V zvezi s tem se predlaga uvedba novih možnosti za kulturno mobilnost in razširitev uporabe sedanjih.

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 7

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 2

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	3. izkoriščanjem bližine lokalnih in regionalnih oblasti evropskim državljanom in dejstva, da so strateško v najboljšem položaju, da analizirajo specifične potrebe različnih kulturnih skupin na njihovem ozemlju in se odzovejo nanje, hkrati pa postavijo temelje učinkovitemu medkulturnemu dialogu ter spodbujanju skupnih vrednot;

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 8

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Nudenje vključujočega izobraževanja	Nudenje vključujočega izobraževanja
4. spodbujati vključujoče izobraževanje za vse učence, zlasti z:	4. spodbujati vključujoče izobraževanje za vse učence, zlasti z:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(a) vključevanjem vseh učencev v kakovostno izobraževanje že od najzgodnejših let; (b) zagotavljanjem potrebne podpore učencem, dijakom in študentom glede na njihove potrebe, vključno z učenci iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij, učenci iz migrantskih družin, učenci s posebnimi izobraževalnimi potrebami ter najbolj nadarjenimi učenci; (c) lažanjem prehoda med različnimi ravni izobraževanja in omogočanjem nujenja ustreznega izobraževalnega svetovanja in karierne orientacije;	(a) vključevanjem vseh učencev v kakovostno izobraževanje že od najzgodnejših let in zagotavljanjem enakih možnosti in dostopa do kakovostnega izobraževanja za vse dijake in študente, tudi tiste iz drugačnih jezikovnih, verskih, etničnih ali drugih manjšinskih okolij; (b) zagotavljanjem potrebne podpore in usmerjanja učencem, dijakom in študentom glede na njihove potrebe, vključno z učenci iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij, učenci iz migrantskih družin, vključno z begunci, ki se želijo integrirati kot državljani Evropske unije, učenci s posebnimi izobraževalnimi potrebami ter najuspešnejšimi učenci; (c) upoštevanjem posebnih potreb učencev v regijah EU z geografskimi in demografskimi izzivi, vključno s tistimi iz najbolj oddaljenih regij; (d) lažanjem prehoda med različnimi ravni izobraževanja in omogočanjem nujenja ustreznega izobraževalnega svetovanja in karierne orientacije ter nujenjem vseživljenjske podpore in priložnosti za usposabljanje za vse učence; (e) podpiranjem večje vloge učenja jezikov že v učnih načrtih za osnovno šolo, saj je čim bolj zgodnje učenje jezikov najbolj učinkovito, hkrati pa je slabo znanje jezikov ena glavnih ovir za prosto gibanje ljudi in oblikovanje delovne sile, ki ustreza potrebam evropskega gospodarstva; (f) omogočanjem mladim, da dodatno znanje usvojijo in razvijajo s formalnim in neformalnim učenjem, saj se tako poveča njihova zaposljivost, njihovo znanje je bolj usklajeno s potrebami trga dela, hkrati pa se jim omogoči tudi aktivnejše sodelovanje pri projektih solidarnosti in oblikovanju prihodnosti Evrope ⁽¹⁾; ⁽¹⁾ CdR 851/2017 – Vlaganje v mlade v Evropi in evropska solidarnostna enota.

Obrazložitev

Dodatno se, z določenih vidikov, poudari osredotočenje na posebne izobraževalne potrebe in enake možnosti, obenem pa se doda razsežnost vseživljenjskega usmerjanja in usposabljanja, saj izobraževanje ne sme biti omejeno na določeno starost učencev.

Predlog spremembe 9

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 6

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Spodbujanje evropske razsežnosti poučevanja	Spodbujanje evropske razsežnosti poučevanja
6. spodbujati evropsko razsežnost poučevanja s spodbujanjem:	6. spodbujati evropsko razsežnost poučevanja s spodbujanjem:
(a) razumevanja evropskega okvira in skupne dediščine ter ozaveščenosti o raznolikosti držav članic Unije;	(a) razumevanja evropskega okvira in skupne dediščine ter ozaveščenosti o raznolikosti držav članic Unije, vključno z bogatim naborom njihovih podnacionalnih ureditev, da bi se spodbujalo poznavanje skupne evropske kulturne dediščine;
(b) razumevanja razlogov za nastanek Unije in njenega delovanja;	(b) razumevanja razlogov za nastanek Unije in njenega delovanja, vključno s pravicami, ki jih imajo kot državljani EU;
(c) sodelovanja učencev in učiteljev v mreži eTwinning in čezmejni mobilnosti, zlasti v šolah;	(c) sodelovanja učencev in učiteljev v mreži eTwinning in čezmejni mobilnosti, zlasti v šolah;
(d) projektov na terenu za povečanje ozaveščenosti o Evropski uniji v izobraževalnih centrih, zlasti z neposredno interakcijo z mladimi.	(d) projektov na terenu za povečanje ozaveščenosti o Evropski uniji v izobraževalnih centrih, zlasti z neposredno interakcijo z mladimi na lokalni in regionalni ravni, ki jim je najbližja raven upravljanja;
	(e) naklonjenosti vseživljenjskemu učenju, ki med drugim vključuje izobraževanje odraslih ter spodbuja stalno radovednost in raziskovanje ter željo po znanju in odličnosti, ki jih je mogoče razvijati že v osnovni šoli (ali v vrtcu), vključiti pa bi jih bilo treba v vse stopnje izobraževanja;
	(f) večjega poudarka na temah, povezanih z digitalizacijo evropske družbe, saj bi se učenci tako seznanili z načeli računalniškega programiranja, obenem pa pridobili znanje in spretnosti na področju kibernetike varnosti in medijske pismenosti;
	(g) namena, da se vsakemu dijaku in študentu v Evropi omogoči vsaj ena podjetniška izkušnja, da bi se povečala podjetniška učna praksa in učna praksa na podlagi projektov in preučevanja tako v formalnem kot priložnostnem izobraževanju.

Obrazložitev

Raznolikost podnacionalnih ureditev v državah članicah EU je bistvena prvina politične in kulturne dediščine EU ter ključno izhodišče za razvoj aktivnega državljanstva, ki temelji na pravicah iz državljanstva EU.

Predlog spremembe 10

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 7

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Podpora učiteljem in poučevanju 7. omogočiti učiteljem, vodstvenim delavcem šol in akademskemu osebju, da spodbujajo skupne vrednote in nudijo vključujoče izobraževanje, z: (a) ukrepi, ki učiteljem, vodstvenim delavcem šol in akademskemu osebju pomagajo širiti skupne vrednote in spodbujati aktivno državljanstvo, obenem pa prenašati občutek pripadnosti in zadovoljevat različne potrebe učencev, ter (b) spodbujanjem izmenjav, programov medsebojnega učenja, usmerjanja in mentorstva za učitelje in akademsko osebje.	Podpora učiteljem in poučevanju 7. omogočiti učiteljem, vodstvenim delavcem šol in akademskemu osebju, da spodbujajo skupne vrednote in nudijo vključujoče izobraževanje, z: (a) ukrepi, ki učiteljem, vodstvenim delavcem šol in akademskemu osebju pomagajo širiti skupne vrednote in spodbujati aktivno državljanstvo, obenem pa prenašati občutek pripadnosti in zadovoljevat različne potrebe učencev, (b) spodbujanjem izmenjav najboljših praks, programov medsebojnega učenja, usmerjanja in mentorstva za učitelje in akademsko osebje ter mobilnosti v okviru programa Erasmus+ ⁽¹⁾; in (c) spodbujanjem ukrepov za lajšanje sodelovanja med učitelji ter starši/oskrbovalci, da bi okrepili povezave med šolo ter družinskim/domačim okoljem ter spodbudili nenehen dialog, ki je ključnega pomena za uspešno vključitev učencev v šolsko okolje in za njihovo socializacijo na splošno. ⁽¹⁾ COR-2017-03139 – SEDEC-VI/029: Posodobitev šolskega izobraževanja na vseh stopnjah.

Obrazložitev

—

Predlog spremembe 11

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 11

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	12. zagotoviti, da se vse javne institucije, šole in izobraževalne ustanove v EU, zlasti tiste na območjih z geografskimi, demografskimi ter družbenimi izzivi, opremijo s potrebno širokopasovno infrastrukturo visoke hitrosti in digitalno opremo, da bi preprečili povečevanje vrzeli v izobraževanju ter kulturi v digitalni dobi;

Obrazložitev

Je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 12

Predlog priporočila Sveta o spodbujanju skupnih vrednot, vključujočega izobraževanja in evropske razsežnosti poučevanja

Člen 15

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(15) ocenjuje in vrednoti ukrepe, sprejete na podlagi tega priporočila, zlasti z okvirom ET 2020, vključno s pregledom izobraževanja in usposabljanja.	(15) v okviru procesa evropskega semestra letno ocenjuje in vrednoti ukrepe, sprejete na podlagi tega priporočila in z okvirom ET 2020, vključno s pregledom izobraževanja in usposabljanja.

Obrazložitev

Vključitev razsežnosti procesa evropskega semestra bo omogočila zadostno spremljanje in ocenjevanje napredka na tem področju.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. podpira splošno vizijo evropskega izobraževalnega prostora in se strinja, da sta izobraževanje in kultura glavna dejavnika, ki bosta okrepila odpornost Evrope ob vse hitrejši globalizaciji in sedanjih geopolitičnih trendih;
2. se tudi strinja, da je treba spodbujati podpiranje osrednjih vrednot, na katerih temelji Evropska unija in k spoštovanju katerih so se zavezale vse države članice EU ob pristopu k EU; v zvezi s tem poudarja, da je pomembno še naprej skupaj ohranjati te vrednote, ki so bistvena prvina evropske identitete, za katero je potrebno aktivno evropsko državljanstvo, ki temelji na kulturni raznolikosti;
3. poudarja, da imata izobraževanje in kultura velik vpliv na vsa področja življenja, zlasti pa na krepitev družbe, zato sta ključno orodje za večje kulturno povezovanje med Evropejci, s katerim se krepi socialno vključevanje, in ugotavlja, da je v zvezi s tem bistvena državljanska vzgoja, ter poudarja, da bi moralo biti ozaveščanje splošne javnosti glede državljanstva EU usmerjeno zlasti k mladim ⁽¹⁾;
4. poudarja, da imajo osnovno pristojnost za politiko na področju izobraževanja in kulture države članice in njihove lokalne in regionalne oblasti. V skladu s členom 6 PDEU lahko EU izvaja zgolj ukrepe za dopolnitev, podporo ali uskladitev ukrepov držav članic ter spodbuja pobude za regionalno in teritorialno sodelovanje na teh področjih. Poudarja, da mora biti vsak ukrep EU na tem področju povsem upravičen z vidika subsidiarnosti in sorazmernosti;
5. izpostavlja ključno vlogo kulture pri oblikovanju identitete, s tem pa tudi potrebo, da se krepitev evropske identitete doseže s pomočjo kulture, da se ohrani legitimnost demokratičnih ureditev na evropski ravni, zato tudi podpira pobude za medsebojno zavedanje in seznanjanje Evropejcev z neizpodbitno vrednostjo kulturnega in umetniškega izražanja, da se okrepijo skupne kulturne komponente evropske identitete;
6. opozarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti zaradi svoje bližine evropskim državljanom ključno vlogo v politikah na področju izobraževanja in kulture, in vztraja, da morajo še naprej imeti bistveno vlogo pri izvajanju in prilagajanju predlaganih ukrepov in reform;

⁽¹⁾ CdR 1319/2017.

7. ugotavlja, da predlagani ukrepi v sedANJI obliki ne sprožajo nobenih pomislekov glede subsidiarnosti, ter poudarja pomen spoštovanja načela sorazmernosti pri preprečevanju nastanka novih finančnih ali upravnih bremen in hkratnega zagotavljanja močne finančne podpore politikam ter programom na področju izobraževanja in kulturne dediščine v naslednjem večletnem finančnem okviru;

Evropska agenda

8. se strinja s pomenom navedenih mejnikov in opozarja, da niso neodvisni drug od drugega; poziva k raziskavi, ki bo ugotovila, na kakšen način so soodvisni;

9. pri poznavanju in razširjanju projekta evropske integracije je treba poudariti pomen mreže Europe Direct, ki ima med cilji tudi obveščanje državljanov EU o tem projektu;

10. se povsem strinja s tem, da je pravica do izobraževanja vključena v evropski steber socialnih pravic kot temeljna socialna in človekova pravica ⁽²⁾;

Evropska identiteta in zavedanje kulturne dediščine

11. poudarja pomen vrednot EU, obravnavanih v Listini o temeljnih pravicah – dostojanstva, svoboščin, enakosti in solidarnosti – pri doseganju skupnega dobrega, zato poziva k večji sposobnosti vključevanja, spoštovanju duhovne in moralne dediščine evropskih narodov ter vrednotenju pobud za boljše skupno življenje;

12. ponovno poudarja, da je treba pozornost in vire nameniti spoznavanju in razširjanju evropske kulture, zgodovine in identitete. V tem smislu predlaga razširitev programa Evropa za državljane, da se omogoči podpora večjemu številu pobud, povezanih s tem ciljem;

13. poudarja, da je udeležba državljanov v političnem delovanju EU pomembna, ter, kot je izraženo v poročilu *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (Približevanje državljanom EU: nova priložnost), opozarja na bistveno vlogo pojma skupnosti, ki zajema lokalne, regionalne, nacionalne in mednarodne okvire, v katerih živijo posamezniki, pri ustvarjanju skupnega javnega prostora, v katerem lahko posamezniki sodelujejo na podlagi temeljnih vrednot ⁽³⁾. Zato morajo evropska identiteta in skupne vrednote dopolnjevati obstoječa regionalna in nacionalna pojmovanja pripadnosti, da se spodbudi državljanstvo na več ravneh, kot je določeno v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah in členu 2 Lizbonske pogodbe;

14. ponovno poudarja pomen evropskega leta kulturne dediščine 2018 za promocijo kulturne ozaveščenosti in vloge kulture tako pri krepitvi evropske identitete kot pri podpiranju vključevanja;

15. poziva k tesnejšemu sodelovanju z državami članicami pa tudi njihovimi regijami in mesti, da bi se razvila evropska vizija in povečala odmevnost projektov in pobud EU, ki je trenutno oslabljen, ker se uspehe pogosto nacionalizira, neuspehe pa pripiše Evropi, kot je leta 2016 poudaril predsednik Komisije Juncker v govoru o stanju v Uniji;

16. poziva, naj se sprejmejo posebni ukrepi za ohranitev, razvoj in popularizacijo evropskih tradicionalnih umetnosti in obrti ter drugih kulturnih in umetniških pobud in dejavnosti, ki so del kulture sodobne evropske družbe in krepijo skupno identiteto, saj z interaktivnostjo lajšajo učenje skozi prakso in kulturno delovanje;

17. zato se zavzema za vključitev evropskega leta kulturne dediščine 2018 v strateške pobude, ki podpirajo regionalni kulturni razvoj, krepijo medsebojno spoznavanje in odpirajo nove priložnosti za trajnostni kulturni turizem; Te pobude bi se lahko financirale v okviru programa Ustvarjalna Evropa, s čimer bi podprli razširjanje evropske kulturne dediščine po letu 2018;

⁽²⁾ CdR 3141/2017.

⁽³⁾ *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (Približevanje državljanom EU: nova priložnost), str. 10, avtor: Luc Van den Brande, član OR in Junckerjev posebni svetovalec za učinkovitejšo približevanje državljanom (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf).

18. poziva, naj se znak evropske dediščine v okviru te pobude uporabi za krepitev evropske identitete, da se utrdijo njegove vezi z regijami, pojasnijo postopki izbora novih krajev, ki si prizadevajo za pridobitev tega znaka, poveča njegova prepoznavnost in da se mu zagotovijo učinkoviti ukrepi za razširjanje;
19. predlaga uvedbo novih možnosti za kulturno mobilnost vseh regij, vključno z bolj oddaljenimi območji, kot so najbolj oddaljene ter otoške regije, in razširitev uporabe sedanjih;
20. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti strateško v najboljšem položaju, da analizirajo posebne potrebe različnih skupin prebivalstva na njihovem ozemlju in se odzovejo nanje, hkrati pa postavijo temelje učinkovitemu medkulturnemu dialogu, okrepijo ozaveščenost ter ljudem olajšajo dostop do skupne evropske kulture;
21. poudarja, da je treba zagotoviti nove načine uporabe kulturne dediščine, razvoj kulturnih in umetniških dejavnosti, izobraževanje in strokovno usposabljanje bodočih strokovnjakov na področju kulture;
22. opozarja, da ima kultura vlogo instrumenta za zблиževanje narodov, saj omogoča vzpostavljanje kulturnih in jezikovnih vezi. Gre tudi za instrument, ki omogoča spodbujanje političnega in gospodarskega dialoga, saj krepi medsebojno razumevanje in ustvarja zaupanje, zanimanje in spoštovanje med državami;
23. opozarja, da je evropsko kulturo in vrednote, ki izhajajo iz nje, pomembno posredovati mladim Evropejcem;

Izobraževanje

24. opozarja, da se lahko digitalizacija družbe, tudi izobraževanja, v Evropi izkaže za ukrep EU, ki bo prinesel največji preobrat doslej. Gre za postopen proces z več razsežnostmi, s katerim je treba spremeniti ne samo izobraževanje v učilnicah za učence vseh starosti, ampak tudi komuniciranje, ocenjevanje, upravljanje in administracijo, zbiranje podatkov in analiziranje v vseh fazah izobraževanja;
25. opozarja na posledice zlorab digitalnih virov, ki lahko v rokah protidemokratskih sil postanejo nevaren propagandni instrument; zato pozdravlja sporočilo Evropske komisije z naslovom „Boj proti dezinformacijam na spletu: evropski pristop“⁽⁴⁾, ki na splošno odraža štiri načela – preglednost, integriteto, udeležbo in sodelovanje – kot je bilo ugotovljeno v poročilu *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (Približevanje državljanom EU: nova priložnost)⁽⁵⁾;
26. izraža zaskrbljenost, ker po besedah Komisije „[preveč] šol še nima dostopa do visokohitrostnih povezav in digitalne opreme“. K temu prispeva dejstvo, da se mnoge od teh šol nahajajo v regijah, ki se soočajo z demografskimi, geografskimi in družbenimi izzivi, vključno z otoškimi, oddaljenimi in najbolj oddaljenimi regijami, kar pomeni, da se bodo brez naglega ukrepanja vrzeli v izobraževanju prej povečale kot zmanjšale;
27. poudarja, da digitalizacija učitelje postavlja pred nove zahteve glede znanja in spretnosti in da morajo deležniki prosvetne delavce med njihovim izobraževanjem in usposabljanjem na to pravočasno in ustrezno pripraviti; obenem pa opozarja, da to lahko odpre priložnosti za inovativne učne metode in interakcijo;
28. nadalje opozarja, da se z večjo digitalizacijo širijo tudi priložnosti za napade in posledice morebitnih kibernetičnih groženj, ki so še toliko večje zaradi občutljivosti in zasebnosti podatkov, ki jih šole zbirajo in uporabljajo;
29. glede na prejšnjo točko zelo priporoča, da za izobraževalne računalniške programe ter vse programe in podatkovne zbirke, ki jih uporabljajo izobraževalne ustanove, velja načelo „vgrajene varnosti“; za zbiranje in hrambo osebnih podatkov bi bilo treba sprejeti pregledne politike;

⁽⁴⁾ COM(2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. ker se prvi vzorci obnašanja, vrednote in identiteta v veliki meri oblikujejo znotraj družine ter širšega domačega okolja na splošno, spodbuja pripravo ukrepov za intenzivno sodelovanje s starši, da bi okrepili povezave med starši in šolo, ter se na splošno zavzema za „vsešolski pristop“;

31. opozarja, da je slabo jezikovno znanje velika ovira za prosto gibanje delavcev, in poudarja, da pobude vseživljenjskega učenja ter uvodni in kontinuirani programi učenja jezikov delovni sili in strokovnjakom v Evropski uniji omogočajo boljšo uskladitev s potrebami trga dela;

32. želi usmeriti pozornost na dejstvo, da je učenje jezikov veliko bolj učinkovito v mladih letih, zato se zavzema za večji pomen učenja jezikov v učnih načrtih za osnovno šolo;

33. predlaga, da se raven oblasti, ki je pristojna za določanje učnega načrta za šole, še bolj osredotoči na kulturne in etnografske vidike zgodovine, kritično in filozofsko analizira univerzalne vrednote v okviru raznolikosti, in v učni načrt vključi poglavje o Evropski uniji, v katerem naj poudari vlogo človekovih pravic, evropsko državljanstvo kot ideal in svetovljanstvo kot sestavni del Unije; zato priporoča nadaljnje sodelovanje s kulturnimi akterji na lokalni ravni, na primer pri pripravi načrta kulturnega izobraževanja, ki bi bil v oporo šolskemu učnemu načrtu, in kulturne poti, s katero bi se predstavila lokalna kulturno-umetniška ponudba;

34. se zavzema za to, da bi večji pomen dobile teme, povezane z digitalizacijo družbe, saj bi se učenci tako seznanili z načeli računalniškega programiranja, obenem pa pridobili ne le praktično, temveč tudi etično, kritično in analitično znanje in spretnosti na področju kibernetike varnosti, družbenih omrežij in medijske pismenosti;

35. podpira namen, da se vsakemu študentu, dijaku ali vajencu v Evropi omogoči vsaj ena podjetniška izkušnja, po možnosti v drugi državi EU, in priporoča povečanje podjetniške učne prakse in učne prakse na podlagi projektov in preučevanja tako v formalnem kot priložnostnem izobraževanju kakor tudi v podjetjih, združenjih, fundacijah ali kateri koli drugi vrsti zasebnih ali javnih organizacij, s čimer bi okrepili podjetniškega in ustvarjalnega duha. Zato poziva k nadaljnjemu sodelovanju med šolami, zasebnim sektorjem in organizacijami nevladnega sektorja ter k oblikovanju izobraževalnih programov, namenjenih uskladitvi znanj dijakov in študentov s potrebami trga dela;

36. podpira ukrepe, s katerimi bi vsem študentom, dijakom in vajencem zagotovili enake priložnosti in zmanjšali neenakosti med njimi; svetuje, da se s poglobljenimi raziskavami ugotovijo osnovni vzroki za te neenakosti in nato izboljša učinkovitost evropskih pobud na tem področju;

37. priporoča, da se izrecno poudari, da je „preseganje enakih možnosti“ treba razumeti kot „zagotavljanje enakih možnosti“ kot načina vključevanja, ki zahteva odločno ukrepanje. Ukrepanje pa ne sme biti omejeno na odpravljanje posledic problemov, kot so nepravilnost, premajhna zastopanost in izključenost, zgolj z uravnoteževanjem možnosti izobraževanja, temveč bi morale oblasti svoje ukrepe usmerjati tako, da bi odpravljale osnovne vzroke zanje in pomagale državljanom in skupnostim, da jih premostijo. Lokalnim in regionalnim oblastem, ki so evropskim državljanom najbližje, bi morale biti omogočeno raziskovanje, oblikovanje in izvajanje takih ukrepov, prilagojenih konkretnim potrebam lokalnih skupnosti;

38. poudarja, kako zelo je pomembno, da se pri pripravi reform sistemov izobraževanja in usposabljanja preučijo regionalne razlike, določi skupna osnova za izobraževalne sisteme držav članic EU ter tako preprečijo gospodarske in družbene posledice vrzeli ter neskladij v znanju in spretnostih v EU. Poudarja tudi, da mora EU za ponovno povezavo z organizacijami na lokalni ravni v celoti prepoznati in izkoristiti strokovno znanje in izkušnje predstavnikov civilne družbe ⁽⁶⁾;

39. ponovno poudarja pomen oblikovanja skupnega okvira za priznavanje priložnostnega in neformalnega izobraževanja, s čimer bi olajšali uvedbo ustreznih nacionalnih postopkov;

40. odločno podpira okrepitev programa Erasmus+ s ciljem podvojitve števila udeležencev in doseganja učencev iz prikrajšanih okolij do leta 2025 ter njegovo razširitev, da se vključita vseživljenjsko učenje in mobilnost učiteljev, s čimer bi zagotovili mobilnost vseh učencev pod enakimi pogoji, ne glede na kraj bivanja, zlasti tistih iz najbolj oddaljenih regij;

⁽⁶⁾ Van den Brande, *Reaching out to EU Citizens: a new opportunity* (Približevanje državljanom EU: nova priložnost), str. 14.

41. svetuje, da bi bilo treba za preprečevanje širjenja dezinformacij in lažnih novic evropske institucije spodbujati, naj se hitro odzovejo in zagotovijo ustrezne podatke v izčrpnih oblikah, ter jim pri tem pomagati. Boljši mehanizmi za odgovarjanje na vprašanja in pomisleke državljanov se lahko vzpostavijo tudi s sodobnimi spletnimi tehnologijami;
42. poudarja, da bi moral za zagotovitev enakega dostopa do sredstev iz programa Erasmus+ vsak evropski državljan imeti enak dostop do informacij in podpore. Zato bi bilo treba vzpostaviti posebne ureditve za približanje učencem iz prikrajšanih okolij. Če bi lokalne in regionalne oblasti imele možnost pomagati državljanom in organizacijam iz svoje skupnosti sodelovati v programu, bi to lahko prispevalo k trajnostni in učinkoviti razširitvi programa Erasmus+;
43. se zavzema za dejavnosti, namenjene povečanju upravnih zmogljivosti obstoječih uradov Erasmus+, kot so kratkoročne izmenjave osebja, upravni informativni dnevi in druge dejavnosti, ki so potrebne za zmanjšanje vrzeli glede spretnosti pri upravljanju programa Erasmus+ v različnih izobraževalnih ustanovah, zaradi katere imajo dijaki in študenti teh ustanov neenake možnosti;
44. predlaga, da se v program Erasmus+ vključi tudi ukvarjanje državljanov z znanostjo in s tem povezanim filozofskim razmišljanjem, ker ima svoj pomen v okviru vseživljenjskega učenja, lahko oblikuje močne vzornike med vrstniki ter je pomembno za spodbujanje humanističnih in družboslovnih ved ter naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike;
45. opozarja, da vseživljenjsko učenje vključuje izobraževanje odraslih, vendar to ni eno in isto. Izobraževanje odraslih je odziv na izobraževalne potrebe, ki so posledica preoblikovanja sveta dela za vse večji del odraslega prebivalstva, ter potrebe po pridobivanju drugega znanja in družbenih veščin v okviru vseživljenjskega učenja. Temelji na stalni radovednosti in raziskovanju ter želji po znanju in odličnosti, ki jih je mogoče spodbujati že v osnovni šoli (ali v vrtcu), vključiti pa bi jih bilo treba v vse stopnje izobraževanja;
46. se zaveda, da bodo za okrepitev programa Erasmus+ potrebna znatna finančna sredstva in enostavnejši postopki, da bi dosegli njegove cilje, ter priznava, da Združeno kraljestvo trenutno v programu sodeluje v veliki meri, zato poziva, naj se v okviru tekočih pogajanj regijam in lokalnim oblastem Združenega kraljestva omogoči, da v evropskih programih sodelovanja sodelujejo tudi v obdobju po letu 2020, podobno kot to že počnejo druge nečlanice EU;
47. odločno podpira prednostne ukrepe za vzpostavitev vključujočih in povezanih sistemov višjega in visokošolskega izobraževanja ter se zavzema za to, da so posebne pozornosti deležni univerze na obrobju in v najbolj oddaljenih regijah ter čezmejno sodelovanje. Veljati bi moralo prepričanje, da nobena univerza ni obrobna, vse univerze pa so ali bi morale biti tudi regionalne;

Ključne politike

48. na splošno odobrava ključne politične predloge Evropske komisije in poudarja pomen vključevanja celotne evropske družbe, zlasti mladih, in upoštevanja njihovih stališč pri pripravi reform politike na področju izobraževanja in kulture;
49. opozarja, da je krepitev evropske razsežnosti programa Euronews korak v pravo smer, vendar je lahko le en del veliko obsežnejše politike in strategije na področju medijev in informacij, ki bi bila odziv na nedavni družbeni in geopolitični razvoj dogajanja.

V Bruslju, 17. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

Mnenje Evropskega odbora regij – Kulturna dediščina kot strateški vir bolj povezanih in trajnostnih regij v EU

(2018/C 361/06)

Poročevalka: Babette WINTER (DE/PES), državna sekretarka za evropske zadeve in kulturo v deželni vladi, Turingija

POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Kulturna raznolikost in skupna evropska dediščina

1. ugotavlja, da so raznolike oblike kulturne dediščine dragocena evropska dobrina, saj so vir, ki ima lahko velik učinek vzvoda za bolj povezane in bolj trajnostne regije v EU ter lahko prispeva h krepitvi identitete v posameznih regijah in vsej Evropi ter še posebej dobro pooseblja slogan EU Združena v raznolikosti, dopolnjuje pa tudi zavezo Evropske unije k spoštovanju kulturne raznolikosti, zapisano v členu 22 Listine EU o temeljnih pravicah;
2. se v tem mnenju sklicuje na dokumente Evropske komisije ⁽¹⁾, ⁽²⁾, Evropskega sveta ⁽³⁾ in Evropskega odbora regij (OR) ⁽⁴⁾, ki obravnavajo prihodnost Evrope in krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture;
3. poudarja pomen vrednot EU iz Listine o temeljnih pravicah – dostojanstva, svobode, enakopravnosti in solidarnosti – pri doseganju skupnega dobrega in zato poziva k njihovem večjemu upoštevanju pri spodbujanju kulturne dediščine;
4. poudarja, da sta kulturna dediščina in kulturna identiteta pomembno sredstvo za utrjevanje znanja in zavedanja državljanov o skupnih kulturnih, duhovnih in verskih koreninah – ki so jih zaznamovale vrednote razsvetljenstva – v Evropi v vsej njihovi raznolikosti. Kulturna dediščina in kulturna identiteta lahko izboljšata razumevanje družbenih sprememb in zgodovine ter povečata strpnost in sprejemanje razlik v odziv na evroskepticizem in vse večjo protievropsko razdeljenost;
5. poudarja, da je treba – zlasti ob zavedanju večstoletne prepletenosti Evrope – priznati in vzajemno spoštovati raznolikost in razlike, ki se nikakor ne smejo zlorabiti za razmejevanje ali celo zapiranje ter zato zavrača vsakršno zlorabo kulturne dediščine za postavljanje meja znotraj in tudi zunaj EU;
6. ugotavlja, da državljani EU po podatkih ankete Eurobarometer ⁽⁵⁾ po eni strani dojemajo kulturo kot najtesnejšo vez v Evropski uniji – v anketi so jo umestili pred evropskimi vrednotami in pravno državo – po drugi strani pa je več kot 50 % vprašanih zanikalo obstoj skupne evropske kulture ⁽⁶⁾;
7. meni, da so ti rezultati le navidezno protislovni; predvsem so izraz skupnih kulturnih korenin in povezanosti, ki pa se prepletajo z različnimi regionalnimi značilnostmi, v tem pa se odseva glavno geslo EU Združena v raznolikosti;
8. ugotavlja, da je zato še zlasti regionalna raven odgovorna za spodbujanje kulture kot pomembnega veznega člena v družbi – tako s poudarjanjem njenih regionalnih posebnosti kot tudi povezanosti in izmenjav znotraj Evrope, pa tudi preko meja sedanje Evropske unije – ravno zato je EU temelj geografske Evrope;

⁽¹⁾ Bela knjiga o prihodnosti Evrope. Razmisleki in scenariji za EU-27 do leta 2025 (COM(2017) 2025 final).

⁽²⁾ Sporočilo Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture k srečanju voditeljev držav in vlad EU v Göteborgu (Švedska), 17. novembra 2017 (COM(2017) 673 final).

⁽³⁾ Izhodišča v okviru Agende voditeljev o izobraževanju in kulturi, v angleščini na voljo na http://www.european-council.europa.eu/media/31544/en_leaders-agenda-note-on-education-and-culture.pdf.

⁽⁴⁾ RESOL-VI/014, CdR 4785/2016 fin.

⁽⁵⁾ Standard Eurobarometer 88.

⁽⁶⁾ Special Eurobarometer 466.

9. zato poziva Unijo, naj občutek regionalne in nacionalne pripadnosti obogati z lastno identiteto in skupnimi vrednotami ter s tem spodbuja državljanstvo na več ravneh, kot je določeno v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah in v členu 2 Lizbonske pogodbe;

10. opozarja na poročila za posamezne države o izvajanju konvencije Unesca ⁽⁷⁾, h kateri so pristopile mnoge, čeprav ne vse države EU;

11. potrjuje ugotovitev Evropske komisije ⁽⁸⁾, da so za izobraževanje in kulturo pristojne predvsem države članice na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. V členih 6 in 167 Pogodbe o delovanju Evropske unije je določeno, da je EU na področju kulture pristojna zgolj za podporo, usklajevanje ali dopolnjevanje dejavnosti držav članic, zato OR podpira pobude EU v okviru teh pristojnosti, ki poudarjajo pomembne mednacionalne in evropske razsežnosti na tem področju politike;

12. odobrava, da je v okviru neformalnega zasedanja Sveta ministrov za kulturo o kulturi kot vključujoči vrednoti EU ter v sklepih Sveta o delovnem načrtu za področje kulture ⁽⁹⁾ poudarjen pomen dostopa do kulture, varstva kulturne dediščine, mobilnosti umetnikov ter okrepljene javne podpore;

Kulturna dediščina in kulturna ponudba za identifikacijo, socialno kohezijo in družbeni razvoj

13. poudarja, da lahko kulturna dediščina okrepi dožemanje skupne identitete znotraj neke regije in njeno povezanost z lastno tradicijo in zgodovino ter podpre razvoj učinkov medregionalnega sodelovanja. To lahko spodbudi nove pobude na področju kulture in izobraževanja, medkulturni dialog in s tem družbene dejavnosti;

14. poudarja, da imajo lokalne in regionalne oblasti pomembne pristojnosti pri spodbujanju medkulturnega dialoga, zlasti z usklajevanjem večdimenzionalnih lokalnih in regionalnih mrež na področju kulture, v katere so vključeni vsi pomembni akterji. V tem okviru je treba okrepiti javno-zasebna partnerstva;

15. se veseli priznanja izobraževanja, kulture in strategij, usmerjenih v mlade, v Rimski izjavi voditeljev EU ⁽¹⁰⁾ in podpira oceno, da izobraževanje in kultura ne služita le konkurenčnosti, temveč tudi družbenemu vključevanju in koheziji;

16. poudarja, da je *evropsko leto kulturne dediščine 2018* pomembna pobuda, in odobrava, da je Evropska komisija že napovedala njeno oceno; v zvezi s tem poudarja, da je treba v prihodnjih letih z nadaljnjimi ukrepi še povečati pozitivne učinke tega leta. To se mora odražati tudi v različnih programih podpore v prihodnjem večletnem finančnem okviru, da se podpre razširjanje evropske kulturne dediščine po letu 2018;

17. opozarja, da mobilnost umetnikov, ki jo med drugim omogoča program Ustvarjalna Evropa, prispeva k zgodbi o uspehu evropskega povezovanja, in zato meni, da je ta program treba nadaljevati in ga razširiti;

18. je prepričan, da kulturna dediščina prispeva k družbeni koheziji in kakovosti življenja. Zaradi zgodovinskega pomena, ki ga imajo ne le kraji, ki so trenutno deležni večje pozornosti in so bolj obiskani, temveč tudi kraji in regije, ki se soočajo s posebnimi izzivi, lahko nudi razvojne možnosti, med drugim tudi zaradi pomembnega potenciala za ustvarjanje delovnih mest. To zlasti velja za regije, ki so jih prizadele demografske spremembe in upad števila prebivalstva, najbolj oddaljene regije ter aglomeracije, ki se soočajo s posebnimi izzivi vključevanja;

19. poudarja, da bi lokalne in regionalne oblasti s participativnimi pristopi lahko zagotovile široko družbeno podlago za koncepte kulturnega razvoja in dosegle večjo podporo in identifikacijo v prid naložbam v kulturi. S tem se bosta trajnostno krepila družbeno sožitje in družbena odgovornost za lokalno kulturno dediščino;

⁽⁷⁾ Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine, ki jo je generalna konferenca sprejela na 17. seji 16. novembra 1972 v Parizu.

⁽⁸⁾ COM(2017) 673 final.

⁽⁹⁾ Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu za področje kulture (2015–2018) (UL C 463, 23.12.2014, str. 4).

⁽¹⁰⁾ https://europa.eu/european-union/eu60_sl.

20. spodbuja lokalne in regionalne oblasti, naj izkušnje s tovrstnimi participativnimi pristopi ocenijo in med seboj izmenjajo;
21. se zavzema za okrepljeno izmenjavo med različnimi akterji o morebitnih konceptih za razvoj knjižnic, muzejev in drugih kulturnih lokacij kot agor oziroma „tretjih krajev“ (angl. *third places*) za izmenjavo in sodelovanje v razpravah o prihodnosti naših mest in regij. V zvezi s tem poudarja možnost, da bi uporabili mreže Evropske unije za splošne informacije, kot je Europe Direct;
22. hkrati poziva, naj se na ravni EU okrepi podpora za izmenjavo izkušenj med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter med predstavniki kulturnih ustanov iz različnih regij in držav članic;
23. pri tem ugotavlja, da se lokalni akterji zlasti soočajo z jezikovnimi ovirami, zato bi evropska raven morala podreti njihovo premagovanje;
24. se poleg tega zavzema, da se v naslednjem večletnem finančnem okviru nadaljuje infrastrukturna podpora za kulturno dediščino, s posebnim poudarkom na družbeno-kulturni koheziji. Poleg tega je treba okrepiti proizvodne verige, ki vključujejo trajnostno varstvo kulturne dediščine, in podpreti medsektorske projekte sodelovanja, na primer med kulturno dediščino in izobraževanjem;
25. poudarja, da je kultura skupna naloga vseh družbenih akterjev – lokalnih in regionalnih oblasti in držav članic – hkrati pa zahteva tudi posebne načine financiranja iz zasebnega sektorja ter prostovoljske oziroma civilnodružbene dejavnosti;
26. poudarja, da zlasti digitalizacija kulturne dediščine in oblik njenega razširjanja vsebuje pomemben potencial za prihodnost: z njo je mogoče do kulturne dediščine dostopati na nove načine, kar zlasti velja za mlade generacije, ter v vsej Evropi prek meja razširjati znanje o kulturni raznolikosti. Digitalizacija je poleg tega sama po sebi nadnacionalna in je zelo koristno orodje za razvoj raznolikega in trajnostnega turizma;
27. zato vse ravni poziva, naj močno podprejo evropsko digitalno knjižnico EUROPEANA kot javni digitalni prostor naše dediščine;
28. podpira poziv mreže Culture Action Europe ⁽¹¹⁾, naj se zagotovi, da se kulturi v vseh politikah in programih financiranja namenijo vsaj 1 % prihodnjega večletnega finančnega okvira;

Vpliv kulturne dediščine na turizem in gospodarski razvoj regij

29. poudarja vrednost kulturne dediščine za gospodarski razvoj regij, zlasti prek turizma, saj 26 % vseh turistov iz EU ⁽¹²⁾ navaja, da je kultura ključni dejavnik pri izboru njihovega cilja potovanja, hkrati pa je tudi dejavnik, ki prispeva k privlačnosti kraja za delovna mesta;
30. ugotavlja, da kulturni in ustvarjalni sektor prispeva več kot 3-odstotni delež k BDP in približno enak delež k zaposlenosti v EU ⁽¹³⁾ ter je zlasti v aglomeracijah vse pomembnejši gospodarski dejavnik;
31. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti kulturni in ustvarjalni sektor uspešno vključile v razvojne strategije in da je to pripomoglo k spodbuditi lokalnega gospodarstva ter pospešilo tudi nastajanje novih podjetij, ki nudijo strokovne in večsektorske storitve. Za še večje izkoriščanje ustvarjalnega potenciala v regijah bi bile dobrodošle širše možnosti financiranja, tako na gospodarskem kot tudi kulturnem področju;
32. ugotavlja, da je poleg prednostne naloge sanacije in varstva kulturnih spomenikov bistveno vprašanje upravljanja in pedagoškega dela kulturnih ustanov, kar odloča o tem, ali bo nek kulturni spomenik v celoti razvil svoj kulturnoturistični, gospodarski in družbeni učinek;
33. poudarja, da ustvarjalnost, s katero umetniki obravnavajo kulturno dediščino, ponuja poseben in inovativen potencial za učenje iz zgodovine za prihodnost družbe;

⁽¹¹⁾ <https://cultureactioneurope.org/files/2018/03/CAE-Reflection-paper-Agenda-for-Culture-2018.pdf>.

⁽¹²⁾ Preferences of Europeans towards Tourism – Flash Eurobarometer Report 432 (marec 2016): <http://ec.europa.eu/COMMFrontOffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/FLASH/surveyKy/2065>.

⁽¹³⁾ https://ec.europa.eu/culture/policy/cultural-creative-industries_en.

34. ugotavlja, da nadaljnji razvoj kulturne dediščine v strateški vir regije poleg pomanjkanja finančnih virov ovira tudi pomanjkljiva prepoznavnost in premajhno zavedanje politike glede kulturnih virov;
35. v tem okviru odobrava uvedbo znaka evropske dediščine in poziva Evropsko komisijo k sprejetju ukrepov za povečanje njegove prepoznavnosti;
36. poudarja, da ima kultura – poleg javnih storitev in infrastrukture, med drugim stanovanjske gradnje, lokalnega javnega prevoza in možnosti šolanja otrok – odločilno vlogo pri privlačnosti krajev. Ob upoštevanju aktualnih trendov na področju migracij, medregionalne in zunajregionalne mobilnosti ter demografskih trendov je to vse pomembnejše za lokalne in regionalne razvojne strategije, da se več delavcev zadrži v prikrajsanih regijah in vzpostavi ravnovesje v urbanih aglomeracijah;
37. opozarja, da mora biti kulturna dediščina – poleg privlačne sodobne kulturne ponudbe – trajnostni turistični dejavnik s posebnim regionalnim učinkom. To v enaki meri velja za vodilne destinacije, kot so Unescova območja kulturne dediščine ali območja z oznako evropske dediščine kot tudi za raznovrstna lokalna območja kulturne dediščine;
38. poudarja, da široko prostorsko razpršena kulturna dediščina s širšo ponudbo turističnih znamenitosti ponuja možnost za preusmeritev učinkov kulturnega turizma in njihovo boljše razporeditev. S tem se lahko razbremenijo območja, kjer je število turistov doseglo meje zmogljivosti in bi nadaljnje povečanje števila ogrozilo kulturno dediščino. Poudarja, da je izkoriščanje manj znane kulturne dediščine v turistične namene koristen instrument dizezifikacije turistične ponudbe in lahko spodbudi trajnostni razvoj obrobni regij, zlasti če so posamezni turistični projekti skladni s širšimi načrti teritorialnega razvoja in vključeni v sistem lokalnih storitev, zlasti za trajnostno mobilnost. To je treba zlasti upoštevati ob dejstvu, da kulturni turizem v Evropi raste in ustvarja predvsem lokalno vezana delovna mesta;

Ukrepi, potrebni za razvoj in izkoriščanje potenciala kulturne dediščine

39. negativno ocenjuje, da v strategiji Evropa 2020 o nadaljnjem razvoju EU ni upoštevana kultura;
40. zato poziva, naj se kultura skupaj z ustanovami in območji dediščine zaradi dokazanega pomena, ki ga ima za kohezijo v EU in za socialnoekonomski razvoj v mnogih regijah, upošteva kot strateško področje v naslednici omenjene strategije ter pri političnem načrtovanju;
41. vztraja, da je kulturo in kulturno dediščino treba bolje vključiti med prednostne naloge naslednjega večletnega finančnega okvira tako z njunim sistematičnim upoštevanjem v vseh politikah kot z določitvijo proračunskega cilja v višini več kot 2 milijardi EUR za naslednika programa Ustvarjalna Evropa;
42. poudarja, da se partnerstva na področju kulture vzpostavljajo med vsemi državami članicami in zato spodbuja k večji podpori tematskih kulturnih poti prek meja držav članic, med drugim v okviru programa Interreg;
43. poziva, naj bo podpora virov kulturne dediščine za regionalni razvoj pomemben element kohezijske politike po letu 2020. Za kulturno dediščino v širšem smislu bi bilo treba dodeliti več sredstev, ki se nikakor ne bi smela zmanjšati. Tematska osredotočenost – če se bo kot pravilo ohranila tudi po letu 2020 – bi morala upoštevati kulturna vprašanja;
44. poudarja, da mora Evropska unija vzpostaviti dejansko strategijo kulturne diplomacije. V ta namen je treba spodbujati komuniciranje na področju kulture in umetnosti ter ustrezne izmenjave evropskih regij – zlasti tudi najbolj oddaljenih regij – s tretjimi državami, med drugim z ukrepi, ki bi olajšali mobilnost umetnikov in njihovih del v tretje države in obratno. V zvezi s tem poudarja poziv Evropski komisiji, naj prednostno obravnava razvoj kulturne diplomacije, da se jo vključi v zunanjo politiko EU⁽¹⁴⁾;

⁽¹⁴⁾ COR-2016-05110.

45. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da Komisijina omejitev proračuna za projekte naložb Evropskega sklada za regionalni razvoj v infrastrukturo na področju kulture na 5 milijonov EUR v sedanjem obdobju financiranja Kohezijskega in strukturnih skladov ovira razvoj večjih projektov infrastrukture na področju kulture;
46. zato poziva Evropsko komisijo, naj to pavšalno omejitev odpravi ter programe usmeri v skladu z vsebinskimi merili in zadanimi cilji, zlasti evropsko dodano vrednostjo;
47. znova poziva strani v pogajanjih o izstopu Združenega kraljestva iz EU, naj upoštevajo morebitne posledice izstopa te države iz programov EU na področju izobraževanja, kulture in mladih ter poiščejo primerne rešitve, ki bodo omogočile sodelovanje držav nečlanic EU;
48. meni, da mora Svet pripraviti nadaljevanje delovnega načrta za področje kulture 2015–2018 ⁽¹⁵⁾ in ga nadalje razviti;
49. podpira cilj Evropske komisije, da se pripravi dolgoročni akcijski načrt EU za kulturno dediščino EU ⁽¹⁶⁾, s čimer se bodo nadaljevale dejavnosti evropskega leta kulturne dediščine 2018;
50. poziva Evropsko komisijo in Svet, naj predstavnike regij, ki imajo neposredne izkušnje, primerno in bistveno močnejše vključijo v konference in pobude vzajemnega učenja, določene v okviru sklepov Sveta o delovnem načrtu na področju kulture;
51. podpira povečanje finančne zmogljivosti jamstvene sheme za kulturni in ustvarjalni sektor ter vztraja, da mora biti njeno področje uporabe širše ter vključevati mala in srednja podjetja, saj bo tako ustrezno zajet kulturni in ustvarjalni sektor;
52. poziva države članice, naj v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj okrepijo podporo tudi za projekte kulturne infrastrukture, izobraževanja, poklicne prekvalifikacije, inovacij in sodelovanja;
53. spodbuja lokalne in regionalne oblasti, naj tudi v delovnih skupinah LEADER obravnavajo kulturno infrastrukturo na podeželju kot pomemben dejavnik družbene kohezije ter zagotovijo trajnostne oblike mobilnosti, ki bodo obiskovalcem omogočile, da v pokrajini uživajo s čim manjšim vplivom na okolje, kot so kolesarske steze, pešpoti ali vodne poti;
54. poziva tudi podjetnike v kulturnem in ustvarjalnem sektorju k aktivnemu sodelovanju pri razvoju skupnosti in družbe, tudi z razširitvijo uspešnih modelov mrežnega povezovanja med podjetji na evropsko raven, v podporo MSP v tem sektorju, da bi izkoristili izjemno zgodovinsko in kulturno bogastvo svojih območij;
55. poziva k tesnemu sodelovanju z Evropskim festivalskim združenjem pri razvoju izmenjave in prostovoljskih dejavnostih pod okriljem evropske solidarnostne enote na področju kulture in kulturne dediščine v okviru evropskega leta kulturne dediščine 2018 in po njem;
56. priporoča, naj se EU v vlogi sekundarne podpornice močnejše osredotoči na kulturne projekte, zlasti na regionalni in medregionalni ravni;
57. je kritičen glede dejstva, da ni vseevropskih primerjalnih ocen, zato poziva države članice in Evropsko komisijo, naj redno naročajo ocene in strokovne študije za primerjavo na evropski ravni ter ugotovitve uporabljajo v političnih razpravah na vseh ravneh;
58. vendar zavrača redno obsežno zbiranje podatkov in obveznosti poročanja zaradi prevelike birokracije;
59. opozarja Evropsko komisijo, da bistveno več regij kulturno dediščino in kulturno produkcijo opredeljuje kot pomemben dejavnik regionalnega razvoja, kot je to razvidno iz strategij pametne specializacije (S3);
60. zato poziva, da se v tem smislu omogoči boljša podpora raziskavam, ki presega ozko osredotočenost na strategije pametne specializacije;

⁽¹⁵⁾ UL C 463, 23.12.2014, str. 4.

⁽¹⁶⁾ To bi bila lahko zapuščina evropskega leta kulturne dediščine; ustrezen sklep bi lahko sprejeli na dogodku „Assises du Patrimoine“.

61. poziva regije, ki svojo kulturno dediščino dojemajo kot posebno pomemben vir, da to upoštevajo tudi v svoji strategiji pametne specializacije;
62. podobno tudi obžaluje, da dostop do umetnosti in kulture, ki sta bistvenega pomena za socialno kohezijo in vključenost, ni zapisan v evropskem stebru socialnih pravic ⁽¹⁷⁾;
63. poziva k nadaljnjemu in okrepljenemu financiranju virtualne knjižnice EUROPEANA, ki ga mora spremljati vključevanje nacionalnih pristopov digitalizacije. Desetletni obstoj, ki ga EUROPEANA obeležuje leta 2018, je idealna priložnost za naslednjo stopnjo v njenem razvoju;
64. poziva Evropsko komisijo k povečanju števila nagrad in priznanj, ki bi morali biti neodvisni od tega, ali so se projekti financirali s sredstvi EU. Z nagrajevanjem inovativnih projektov se poveča prepoznavnost zunaj regije in države članice, spodbuja evropska izmenjava in posnemanje v drugih evropskih regijah;
65. ponovno izreka odločno podporo pobudi evropska prestolnica kulture (2020–2033) in poziva k njenemu nadaljevanju tudi po letu 2033, ko bi morala še bolje odražati vso raznolikost kulturnega bogastva Evrope in spodbujati dolgoročni razvoj skupnega evropskega kulturnega prostora, ki bi temeljil na sodelovanju javnosti. Ob upoštevanju navedenega obžaluje, da je Evropska komisija iz pobude za leto 2023 sklenila izključiti Združeno kraljestvo, kajti skupni evropski kulturni prostor presega meje Evropske unije;
66. priporoča, naj se to mnenje na lastno pobudo uporabi za zasedanje Sveta kulturnih ministrov 22. in 23. maja 2018, ki bo obravnavalo prihodnost EU z vidika dolgoročne vizije za evropske kulturne vsebine in potrebo po vključitvi evropske kulturne dediščine v vse direktive;
67. poziva člane OR, naj se zavzemajo za redno izmenjavo informacij o projektih in izkušnjah, povezanih z območji kulturne dediščine.

V Bruslju, 17. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽¹⁷⁾ CDR 3141/2017.

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

129. PLENARNO ZASEDANJE OR, 16. 5. 2018–17. 5. 2018

Mnenje Evropskega odbora regij – Pregled mehanizma EU na področju civilne zaščite

(2018/C 361/07)

Poročevalec: Adam BANASZAK (PL/ECR), podpredsednik regionalne skupščine, Kujavsko-Pomorsko vojvodstvo

Referenčna dokumenta: Predlog sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Sklepa št. 1313/2013/EU o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite

COM(2017) 772 final/2

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu in Odboru regij – Krepitev obvladovanja nesreč v EU: rescEU – Solidarnost z odgovornostjo

COM(2017) 773 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Člen 1(1)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Sklep št. 1313/2013/EU se spremeni:	Sklep št. 1313/2013/EU se spremeni:
(1) člen 3 se spremeni:	(1) člen 3 se spremeni:
(a) v odstavku 1 se doda naslednja točka (e):	(a) v odstavku 1 se doda naslednja točka (e):
„(e) povečanje razpoložljivosti in uporabe znanstvenih spoznanj o nesrečah.“	„(e) povečanje razpoložljivosti in uporabe znanstvenih spoznanj o nesrečah.“
(b) točka (a) odstavka 2 se nadomesti z naslednjim:	(b) točka (a) odstavka 2 se nadomesti z naslednjim:

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„(a) napredek pri izvajanju okvirnih dejavnosti za preprečevanje nesreč: merjen s številom držav članic, ki so Komisiji predložile svojo oceno tveganja, oceno svoje zmožnosti obvladovanja tveganj ter povzetek svojega načrtovanja obvladovanja tveganja nesreč iz člena 6;“	„(a) napredek pri izvajanju okvirnih dejavnosti za preprečevanje nesreč: merjen s številom držav članic, ki so Komisiji predložile svojo oceno tveganja, oceno svoje zmožnosti obvladovanja tveganj ter povzetek svojega načrtovanja obvladovanja tveganja nesreč iz člena 6;“ (c) <i>za odstavkom 2 se doda naslednji odstavek 3:</i> „3. V mehanizmu EU se namenja temeljni pomen izboljšanju odpornosti na nesreče, kar vključuje tveganje poplav, potresov in gozdnih požarov, na podlagi možnosti za usposabljanje pri lokalnih enotah za posredovanje, ključno s skupinami prostovoljcev.“

Člen 1(3)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
v členu 5(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim: „(a) sprejme ukrepe za izboljšanje temeljnega znanja o tveganjih nesreč ter omogoča izmenjavo znanj, rezultatov znanstvenih raziskav, dobrih praks in informacij, tudi med državami članicami, ki se soočajo z enakimi tveganji;“	V členu 5(1): (a) se točka (a) nadomesti z naslednjim: „(a) sprejme ukrepe za izboljšanje temeljnega znanja o tveganjih nesreč ter omogoča izmenjavo znanj, rezultatov znanstvenih raziskav, dobrih praks in informacij, tudi med državami članicami ter med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki se soočajo z enakimi tveganji;“ (b) <i>se za točko (f) doda nova točka:</i> „(g) do 31. decembra 2018 pripravi smernice in merila za ukrepe za potresno prekvalifikacijo stavb in infrastrukture;“ (c) <i>se točka (h) spremeni tako:</i> „(h) podpira uporabo različnih skladov Unije za podporo trajnostnemu preprečevanju nesreč in za zagotavljanje informacij o dostopu do možnosti financiranja, ki so enostavno dostopne v spletu in v papirnatih obliki v prostorih Komisije v državah članicah;“

Obrazložitev

V več primerih lokalne in regionalne ravni upravljanja bolje poznajo tveganja nesreč kot osrednja vlada.

Potrebujemo sodoben in skladen okvir tehničnih standardov, ki bo skupaj z evrokodi opredelil klasifikacijo potresne občutljivosti in prednostna merila. Izvedbene smernice bi potresno krepitev obstoječih stavb povezale z energetske učinkovitostjo.

Člen 1(4)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(4) člen 6 se spremeni:	(4) člen 6 se spremeni:
(a) točki (a) in (b) se nadomestita z naslednjim:	(a) točke (a), (b) in (d) se nadomestijo z naslednjim:
„(a) pripravijo ocene tveganja na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni ter jih do 22. decembra 2018 in nato vsaka tri leta dajo na voljo Komisiji;	„(a) pripravijo ocene tveganja na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni v sodelovanju z ustreznimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter v skladu s Sendajskim okvirom za zmanjševanje tveganja nesreč. Izbrane informacije iz ocen tveganja, ki so bistvenega pomena za ustrezno delovanje mehanizma, se do 22. decembra 2018 in nato vsaka tri leta dajo na voljo Komisiji;
(b) razvijejo in izpopolnijo svoje načrtovanje obvladovanja tveganja nesreč na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni na podlagi ocen tveganja iz točke (a) ter ob upoštevanju ocen svoje zmožnosti obvladovanja tveganja iz točke (c) in pregleda tveganj iz točke (c) člena 5(1).“	(b) razvijejo in izpopolnijo svoje načrtovanje obvladovanja tveganja nesreč na nacionalni ali ustrezni podnacionalni ravni na podlagi ocen tveganja iz točke (a) ter ob upoštevanju ocen svoje zmožnosti obvladovanja tveganja iz točke (c) in pregleda tveganj iz točke (c) člena 5(1).“
(b) dodata se naslednji drugi in tretji pododstavek:	(b) dodata se naslednji drugi in tretji pododstavek:
„Komisiji se do 31. januarja 2019 in nato vsaka tri leta predloži povzetek ustreznih elementov načrtovanja obvladovanja tveganja nesreč, vključno z informacijami o izbranih ukrepih na področju preventive in pripravljenosti. Poleg tega lahko Komisija od držav članic zahteva, naj predložijo posebne načrte preprečevanja in pripravljenosti, ki vključujejo dolgo- in kratkoročna prizadevanja. Unija ustrezno prouči napredek, ki so ga države članice dosegle v zvezi s preprečevanjem nesreč in pripravljenostjo nanje, kot del kakršnega koli prihodnjega mehanizma predhodne pogojenosti v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov.“	„Komisiji se do 31. januarja 2019 in nato vsaka tri leta predloži povzetek ustreznih elementov načrtovanja obvladovanja tveganja nesreč, vključno z informacijami o izbranih ukrepih na področju preventive in pripravljenosti. Poleg tega lahko Komisija od držav članic zahteva, naj predložijo načrte preprečevanja in pripravljenosti v okviru omejitev iz člena 346(1a) PDEU v zvezi z razkritjem informacij o bistvenih interesih njihove varnosti ter jim zagotovi smernice za njihovo pripravo , ki vključujejo dolgo- in kratkoročna prizadevanja. Unija ustrezno prouči napredek, ki so ga države članice dosegle v zvezi s preprečevanjem nesreč in pripravljenostjo nanje, kot del kakršnega koli prihodnjega mehanizma predhodne pogojenosti v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov.“

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„Komisija lahko vzpostavi posebne posvetovalne mehanizme za izboljšanje ustreznega načrtovanja preprečevanja in pripravljenosti ter usklajevanja med državami članicami, ki so izpostavljene enaki vrsti nesreč.“	„Komisija lahko vzpostavi posebne posvetovalne mehanizme za izboljšanje ustreznega načrtovanja preprečevanja in pripravljenosti ter usklajevanja – tudi na lokalni in regionalni ravni – med državami članicami, ki so izpostavljene enaki vrsti nesreč.“

Obrazložitev

Priprava ocen tveganja ne sme potekati le od zgoraj navzdol, torej z izključitvijo lokalnih in regionalnih oblasti. Podnacionalne oblasti so lahko bolje obveščene o tveganjih na določenem ozemlju, zato morajo biti njihovi predstavniki aktivno vključeni v pripravo ocen tveganja.

Člen 1(4a) – doda se nova točka

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
—	člen 8(a) se spremeni: „Komisija v zvezi s pripravljenostjo izvaja naslednje dejavnosti: (a) vodi ERCC v sodelovanju z ustreznimi obstoječimi nacionalnimi, lokalnimi in regionalnimi organi;“

Obrazložitev

Bistveno je zagotoviti vodenje ERCC v sodelovanju z ustreznimi obstoječimi nacionalnimi in regionalnimi organi, da se preprečijo vzporedne strukture in nejasni postopki za zagotavljanje pomoči na evropski ravni.

Člen 1(6)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
7. Odzivne zmogljivosti, ki jih dajo države članice na voljo za evropski nabor civilne zaščite, so na voljo za odzivne operacije v okviru mehanizma Unije na podlagi prošnje za pomoč prek ERCC, razen če se države članice spopadajo z izrednimi razmerami, ki močno vplivajo na opravljanje nacionalnih nalog.	7. Odzivne zmogljivosti, ki jih dajo države članice na voljo za evropski nabor civilne zaščite, so na voljo za odzivne operacije v okviru mehanizma Unije na podlagi prošnje za pomoč prek ERCC in sklepa države članice, ki pošilja pomoč.

Obrazložitev

Ker ni mogoče predvideti, v kakšni konkretni situaciji – tako z vidika države, ki pošilja pomoč, kot tudi države prejemnice pomoči – bo pomoč potrebna, morata o dejanski izvedbi operacije odločiti država pošiljateljica in država prosilca pomoči.

Člen 1(9)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(9) v členu 13 se naslov in prvi stavek odstavka 1 nadomestita z naslednjim: „Mreža znanja Unije na področju civilne zaščite 1. Komisija vzpostavi mrežo ustreznih akterjev in ustanov na področju civilne zaščite in obvladovanja nesreč, ki skupaj s Komisijo tvorijo mrežo znanja Unije na področju civilne zaščite. Mreža v tesnem sodelovanju z ustreznimi centri znanja po potrebi opravlja naslednje naloge na področju usposabljanja, vaj, pridobivanja izkušenj in razširjanja znanja:“	(9) v členu 13 se naslov in prvi stavek odstavka 1 nadomestita z naslednjim: „Mreža znanja Unije na področju civilne zaščite 1. Komisija vzpostavi mrežo ustreznih akterjev in ustanov na področju civilne zaščite in obvladovanja nesreč ter prostovoljskih organizacij in akterjev na ravni lokalne skupnosti, ki skupaj s Komisijo tvorijo mrežo znanja Unije na področju civilne zaščite. Mreža v tesnem sodelovanju z ustreznimi centri znanja po potrebi opravlja naslednje naloge na področju usposabljanja, vaj, pridobivanja izkušenj in razširjanja znanja:“

Obrazložitev

Prostovoljci in lokalna skupnost lahko pomembno prispevajo k zagotavljanju odpornosti po nesreči, vendar je njihova vloga pogosto podcenjena.

Člen 1(10)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(10) v členu 15 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim: „1. Če se v Uniji zgodi ali grozi nesreča, lahko prizadeta država članica zaprosi za pomoč prek ERCC. Prošnja mora vsebovati čim bolj natančne podatke. Prošnja za pomoč je veljavna največ 90 dni, razen če se ERCC predložijo nove informacije, ki upravičujejo potrebo po nadaljnji ali dodatni pomoči.“	(10) v členu 15 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim: „1. Če se v Uniji zgodi ali grozi nesreča, lahko prizadeta država članica zaprosi za pomoč prek ERCC. Prošnja mora vsebovati čim bolj natančne podatke, in sicer vsaj: (a) vrsto večje nesreče, (b) obseg območja, ki je prizadeto zaradi nesreče, in območja, kamor se utegne razširiti, (c) čas, finančna sredstva in materialne vire, potrebne za odpravo posledic grozeče ali že nastale nesreče.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Prošnja za pomoč je veljavna največ 90 dni, razen če se ERCC predložijo nove informacije, ki upravičujejo potrebo po nadaljnji ali dodatni pomoči.“

Obrazložitev

Natančnejše informacije držav članic v primeru večje nesreče bi omogočile učinkovitejšo, natančnejšo in cenejšo pomoč v okviru mehanizma, pa tudi hitrejšo doseganje ciljev, kar je pri odzivanju na nesreče izjemno pomembno.

Člen 1(11a) – nova točka

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
—	(11) <i>v členu 16 se odstavek 3(b) nadomesti z naslednjim:</i> <i>„takošnjo pripravo priporočil, po možnosti v sodelovanju s prizadeto državo in, če je ustrezno, lokalnimi in regionalnimi kontaktnimi točkami, zasnovanih glede na potrebe na terenu in na vseh ustreznih že pripravljenih načrtih, ter s pozivanjem držav članic, naj uporabijo določene zmogljivosti in olajšajo ustrezno usklajevanje zahtevane pomoči;“</i>

Obrazložitev

Z neposrednim stikom z lokalnimi in regionalnimi kontaktnimi točkami se lahko skrajša čas priprave poročil in zagotovijo podrobnejše informacije. To zlasti velja za hude nesreče, ko je zmogljivost hitrega odzivanja nacionalnih oblasti omejena.

Člen 1(14)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(14) člen 21 se spremeni:	(14) člen 21 se spremeni:
(a) točka (j) odstavka 1 se nadomesti z naslednjim: „(j) vzpostavitev, upravljanje in vzdrževanje rezerve rescEU v skladu s členom 12;“	(a) točka (j) odstavka 1 se nadomesti z naslednjim: „(j) vzpostavitev, upravljanje in vzdrževanje rezerve rescEU v skladu s členom 12;“
[...]	(b) <i>dodata se točki (n) in (o):</i> <i>„(n) podpiranje svetovanja in izvajanja delavnic za lokalne in regionalne oblasti ter druge ustrezne organizacije, ki si prizadevajo za povezovanje politik oziroma programov s finančnimi instrumenti, katerih izvajanje bi pomagalo preprečiti in omejiti posledice vremenskih pojavov in nesreč;</i> <i>(o) podpiranje stresnih testov in postopka certificiranja odzivnih zmogljivosti, ki jih države članice dajo na voljo za evropski nabor civilne zaščite.“</i> [...]

Obrazložitev

Stroški, povezani s preprečevanjem nesreč, so nižji od stroškov obnove po nesrečah. Zato je smiselno vključiti ukrepe, ki bi vodili v naložbe, ki bi neposredno ali posredno zmanjševale tveganja za nesreče ali pripomogle k blažitvi njihovih posledic.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. se strinja, da so nedavne obsežne nesreče pokazale omejitve mehanizma EU na področju civilne zaščite; vseeno poudarja, da sicer ni potrebna reforma mehanizma, ki pa mora ostati usmerjen v doseganje odpornosti proti nesrečam. Medtem ko pogostost in intenzivnost nesreč naraščata, z osredotočenostjo na odzivanje na nesreče ne bomo odgovorili na bistvo problema. Načeli odpornosti proti nesrečam in boljše obnove je treba vključiti v vse politike in sklade EU. ponovno poudarja, da mora biti tudi načelo odpornosti proti nesrečam temelj naložbenih politik EU, tako da javni denar pomaga krepiti odpornost skupnosti na negativne učinke nesreč in ni ogroženo življenje državljanov ⁽¹⁾;
2. ugotavlja, da javnost podpira zamisel, da bi EU v skladu s svojo vlogo na področju civilne zaščite pomagala usklajevati odzivanje na nesreče v državah članicah, kot so pokazali rezultati ankete Eurobarometra, izvedene maja 2017;
3. ugotavlja, da predlog in sporočilo Komisije pomenita njen napredek pri nadaljnjem poenostavljanju zakonodaje;
4. se strinja z ugotovitvijo Komisije, da podnebne spremembe povečujejo tveganja za naravne nesreče; zato poziva evropske institucije, naj bodo podnebni ukrepi EU usmerjeni v zmanjševanje tveganja nesreč in krepitev odpornosti proti nesrečam v Evropi s krajevnim pristopom upravljanja na več ravneh, ki ga vodi lokalna skupnost;
5. ugotavlja, da se predlog Komisije močno osredotoča na odzivanje in da aktivacija mehanizma v številnih primerih izhaja iz cikličnih nesreč. Zato bi bilo treba pritisniti na države članice, naj sprejmejo ustrezne preventivne ukrepe v zvezi z ohranjanjem zadostnih nacionalnih zmogljivosti;
6. poudarja pomen uskladitve predlogov Komisije s Sendajskim okvirom za zmanjševanje tveganja nesreč, da se zagotovijo skupna prizadevanja, okrepi podpora zmogljivosti in prepreči podvajanje, zlasti v zvezi z razvojem nacionalnih in lokalnih strategij za zmanjšanje tveganja nesreč;
7. ugotavlja, da je izboljšanje mehanizma Unije na področju civilne zaščite sestavni del dejavnosti za odpravljanje posledic podnebnih sprememb. Poudarja potrebo po boljšem sodelovanju med mrežami, ki obravnavajo podnebne spremembe, in tistimi, ki se ukvarjajo z odpornostjo proti nesrečam. Poudarja, da je treba ustvariti več sinergij med Konvencijo županov za podnebje in energijo in kampanjo za krepitev odpornosti mest Urada Združenih narodov za zmanjševanje tveganja nesreč;

Vloga lokalnih in regionalnih oblasti

8. priznava potrebo po krepitevi civilne zaščite glede na trende na področju nesreč (tako v zvezi z vremenskimi pojavi kot z notranjo varnostjo); vendar poudarja, da je za to najprimernejši močnejši teritorialni pristop, ki ga vodi skupnost. Ukrepanje na ravni EU mora biti usmerjeno v usklajevanje in podporo ukrepom držav članic ter njihovih lokalnih in regionalnih oblasti. Poudarja, da je ukrepanje lokalnih skupnosti najhitrejši način zmanjševanja škode, nastale zaradi nesreče;
9. poziva Komisijo in države članice, naj v preverjanje načrtovanih naložb v vseh ustreznih programih ter razprave o morebitnih spremembah vključijo tudi lokalne in regionalne oblasti;

⁽¹⁾ CDR 02646/2014, CDR 5035/2016.

10. poudarja, da je treba oceno tveganj in določbe o načrtovanju obvladovanja tveganj, kot so tiste iz zakonodaje s področja civilne zaščite ali direktive EU o poplavih, oblikovati v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Ugotavlja, da sta v več primerih lokalna in regionalna raven boljše seznanjeni s tveganji kot osrednja vlada. Poziva k pripravi kodeksa ravnanja za vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo takih načrtov. Poudarja potrebo po izmenjavi najboljših praks na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;

11. ponovno poudarja ⁽²⁾ potrebo po skupnem okviru načrtov za obvladovanje tveganja, po katerem bi se lahko države članice zgledovale. Na ta način bi bila tudi vsebina načrtov lažje primerljiva; ugotavlja, da bi bil okvir EU v skladu z načelom subsidiarnosti; poudarja, da bi morali lokalni in regionalni organi imeti možnost, da pripravijo svoje lastne načrte za obvladovanje tveganj, vendar pa bi bil koristen okvir EU, ki bi ponujal smernice;

12. priporoča, naj se Center za usklajevanje nujnega odziva Evropske komisije (ERCC) upravlja v sodelovanju z nacionalnimi in regionalnimi oblastmi držav, ki sodelujejo v mehanizmu Unije;

13. poudarja potrebo po vključevanju tako lokalnih in regionalnih oblasti kot tudi prostovoljcev in skupnosti v novoustanovljeno mrežo znanja EU na področju civilne zaščite;

14. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi organi oblikuje strategijo pripravljenosti na nesreče, ki bi zajemala program usposabljanja in vaj ter druge prvine, kot so razpis za zbiranje predlogov za mehanizem Unije, program izmenjave strokovnjakov in razvoj scenarijev tveganja;

15. ugotavlja, da bi morali biti lokalni in regionalni akterji dobro obveščeni o mehanizmu Unije, da se izboljša obvladovanje tveganj, ne le na čezmejni ravni, temveč tudi med evropskimi, nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi;

16. poudarja pomen nacionalnih in podnacionalnih kampanj obveščanja, ki bi poročale o mehanizmu Unije ter lokalnih in regionalnih tveganjih, opredeljenih na podlagi lokalnih in regionalnih ocen tveganja, in ponovno poudarja pomen takih kampanj obveščanja, zlasti v šolah;

17. podpira poziv k vzpostavitvi novega programa Erasmus za civilno zaščito v skladu s pravili in načeli Uredbe (EU) št. 1288/2013 o uvedbi programa „Erasmus+“ ⁽³⁾. Takšen novi program bi moral imeti mednarodno razsežnost in biti na voljo ne le predstavnikom nacionalnih, temveč tudi regionalnih in lokalnih oblasti;

Možnosti financiranja

18. poziva Komisijo, Svet in Parlament, naj okrepijo svoja prizadevanja za povečanje skladnosti z drugimi instrumenti EU za preprečevanje in obvladovanje tveganj nesreč. To bi morali storiti tako z vzpostavitvijo povezave med tem mehanizmom ter politikami na področju kohezije, razvoja podeželja, zdravja in raziskav, s spodbujanjem vključevanja teh dejavnosti v okoljske politike kot tudi s preučevanjem možnosti krepitev teh povezav v novem večletnem finančnem okviru in smernicah o porabi sredstev;

19. je seznanjen z dejstvom, da Komisija preučuje možnost predhodne pogojenosti pri uporabi ocene tveganja in načrtovanju obvladovanja tveganja po letu 2020 v okviru kohezijske politike in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Poudarja, da predhodna pogojenost, temelječa zgolj na ocenjevanju tveganj in načrtovanju obvladovanja tveganj, ne bo prispevala k doseganju odpornosti proti nesrečam. Ta mora biti v smernicah o porabi sredstev opredeljena kot pogoj, ki ga mora izpolnjevati vsak projekt, ki ga financira EU;

20. pozdravlja cilj povečati razpoložljivost znanstvenih spoznanj in uporabo rezultatov znanstvenih raziskav pri oblikovanju in izvajanju preventivnih ukrepov. Poudarja pomen sodelovanja z zasebnim sektorjem, da se uresniči politika odprtih podatkov in zagotovi, da gospodarski interesi ne bodo imeli prednosti pred javno varnostjo in dobrobitjo;

⁽²⁾ CDR 740/2012.

⁽³⁾ 2017/0309 (COD) (UL L 347, 20.12.2013, str. 50).

21. poudarja potrebo po spodbujanju skupnosti k oblikovanju načrtov za samopomoč, saj je na prihod zunanje pomoči pogosto treba dolgo čakati. Zato poziva, naj bo ukrepanje EU usmerjeno k podpori pri tehničnem usposabljanju, da se okrepi zmogljivost skupnosti za samopomoč, tako da bodo bolj pripravljene na začetni odziv in obvladovanje nesreč. Z usmerjenim usposabljanjem in izobraževanjem za delavce na področju javne varnosti, lokalne voditelje, socialne in zdravstvene delavce ter reševalne in gasilske službe je mogoče obvladati nesrečo in zmanjšati število smrtnih žrtev tako med krizo kot po njej ⁽⁴⁾;

22. ponovno poudarja vlogo zasebnega sektorja pri doseganju odpornosti proti nesrečam ter omogočanju učinkovite in hitre obnove po nesrečah. Tako so na primer zasebne ponudbe zavarovanja ključne za odvrčanje od tveganega vedenja, ozaveščanje o tveganju in omogočanje obnove po nesrečah ⁽⁵⁾;

Namenska rezerva sredstev EU: rescEU

23. je seznanjen s predlogom o vzpostavitvi ločene namenske rezerve sredstev, rescEU, ki bo dopolnjevala nacionalne zmogljivosti držav članic za odzivanje in okrepila skupne zmogljivosti za odzivanje na nesreče. V skladu s predlogom Komisije bo rezerva rescEU v prihodnosti postala pomemben instrument za odzivanje, zlasti za čezmejno izvajanje. Vendar obžaluje, da predlogu Komisije ni priložena ocena učinka in da zato Komisija ni predstavila drugih možnosti. Za zagotovitev skladnosti z načelom subsidiarnosti je treba namen in naloge rezerve rescEU opredeliti na način, ki ohranja ključno odgovornost na ravni držav članic, hkrati pa omogoča tesnejše sodelovanje med prizadetimi državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi. Za takojšen in učinkovit odziv so nujne dobro usposobljene in opremljene lokalne enote, prav tako pa tudi vloga skupin prostovoljcev na ravni skupnosti. Države članice morajo zagotoviti zadostno finančno podporo javnim odzivnim enotam. Kljub temu poudarja, da se je treba še naprej najbolj osredotočiti na krepitev odpornosti na nesreče, da se ublaži tveganje nesreč in zmanjša škoda, ki jo povzročijo;

24. pozdravlja poenostavitev sedanjega sistema z uvedbo enotne stopnje sofinanciranja (75 %) v zvezi s stroški prilagoditev, popravil in prevoza ter operativnimi stroški za sredstva v okviru evropskega nabora civilne zaščite; pozdravlja tudi sklep o finančni razbremenitvi sodelujočih držav s širitvijo upravičenih stroškov in povečanjem stopnje sofinanciranja na 75 %, pri čemer poudarja, da mora nova rezerva države članice podpirati, ne pa jih razbremeniti obveznosti, da razvijejo svoj potencial za reševanje;

25. ugotavlja, da predlagana sestava rezerve rescEU vključuje sredstva, ki so bila v zadostnem obsegu že dodeljena prostovoljnemu naboru sredstev; zato se zavzema, da bi Komisija ohranila možnost preureditve nabora sredstev rescEU v dogovoru z državami članicami, da bi se povsem prilagodil ugotovljenim vrzelim v zmogljivostih;

26. predlaga, naj sodelovanje javnih ustanov iz držav članic in zasebnih subjektov v rescEU temelji na prostovoljni osnovi;

Subsidiarnost in sorazmernost

27. poudarja, da je civilna zaščita področje, na katerem je Unija pristojna za izvajanje ukrepov za podporo, uskladitev ali dopolnitev ukrepov držav članic. Ob tem poudarja, da mora Komisija zagotoviti, da bo novo nastajajoča rezerva namenjena usklajevanju, podpiranju in dopolnjevanju ukrepov držav članic, in ne zagotavljanju lastnih sredstev in novih pristojnosti EU. Poudarja, da lahko usmeritev v podporo in pomoč pri krepitvi odzivnih zmogljivosti lokalnih skupnosti zagotovi učinkovitejši način odzivanja na nesreče, ki bi bil v skladu z načelom subsidiarnosti.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

⁽⁴⁾ CDR 02646/2014.

⁽⁵⁾ CDR 05035/2016, CDR 02646/2014.

Mnenje Evropskega odbora regij – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi

(2018/C 361/08)

Poročevalec: Mark WEINMEISTER (DE/EPP), državni sekretar za evropske zadeve dežele Hessen

Referenčni dokument: Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

COM(2017) 753 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 2, pred uvodno izjavo 6 iz Direktive 1998/83/ES se doda nova uvodna izjava.

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>ker so minimalne zahteve za bistvene in preventivne minimalne standarde kakovosti, povezane z zdravjem, in vrednosti parametrov pitne vode potrebne za opredelitev minimalnih ciljev okoljske kakovosti, ki jih je treba doseči v povezavi z drugimi pravili in ukrepi na ravni EU, da bi lahko zagotovili in spodbujali trajnostno porabo pitne vode. Sem sodijo zlasti ustrezni ukrepi za varstvo voda, ki zagotavljajo ohranjanje čistoče površinskih voda in podtalnice;</i>

Obrazložitev

Ta uvodna izjava vključuje nekatere dele besedila uvodnih izjav 5 in 8, ki sta bili črtani. Izredno pomembno je, da se z določitvijo okoljskih standardov kakovosti v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ in previdnostnim načelom obvladajo posledice onesnaževanja okolja, npr. odpadnih voda ter emisij v industriji in kmetijstvu, ki lahko v različnem obsegu vplivajo na kakovost vodnih teles. Navsezadnje bo stopnja te onesnaženosti odvisna tudi od tega, v kolikšni meri bo treba kratko- do dolgoročno zagotavljati kakovost pitne vode. Ravnanje z viri pitne vode, ki daje prednost rešitvam „na koncu verige“, iz zdravstvenih razlogov ni sprejemljivo. Zagotavljanje pitne vode zahteva ustrezne strategije in ukrepe na različnih področjih varstva okolja, kar je v skladu z določbami iz člena 7. Ocena vrednosti parametrov z vidika zdravja, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na preventivnem pristopu k zdravju (glej tudi novo uvodno izjavo 16 – črtanje člena 9 Direktive 98/83/ES). Z določitvijo parametrov je za določen čas zagotovljena oskrba s pitno vodo brez škodljivih posledic za zdravje. Novi člen 12 to zaščito odpravlja.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 5

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Regionalni urad Svetovne zdravstvene organizacije za Evropo je opravil natančen pregled seznama parametrov in vrednosti parametrov iz Direktive 98/83/ES, da bi ugotovil, če ga je treba posodobiti zaradi tehničnega in znanstvenega napredka. Rezultati navedenega pregleda so pokazali, da bi bilo treba nadzorovati enterične patogene in Legionello, dodati šest kemijskih parametrov ali skupin parametrov, tri reprezentativne spojine, ki so endokrini motilci, pa bi se morale upoštevati s previdnostnimi referenčnimi vrednostmi. Za tri nove parametre bi bilo treba ob upoštevanju previdnostnega načela določiti vrednosti parametrov, ki so strožje od vrednosti, ki jih je predlagala Svetovna zdravstvena organizacija, vendar še vedno izvedljive. Za svinec je Svetovna zdravstvena organizacija ugotovila, da bi morale biti koncentracije tako nizke, kot je razumno izvedljivo, medtem ko vrednosti kroma še vedno ocenjuje; zato bi se za oba parametra moralo uporabiti prehodno obdobje desetih let, preden začnejo veljati strožje vrednosti.	Regionalni urad Svetovne zdravstvene organizacije za Evropo je opravil natančen pregled seznama parametrov in vrednosti parametrov iz Direktive 98/83/ES, da bi ugotovil, če ga je treba posodobiti zaradi tehničnega in znanstvenega napredka. Rezultati navedenega pregleda so pokazali, da bi bilo treba nadzorovati enterične patogene in Legionello, dodati devet kemijskih parametrov ali skupin parametrov, od tega tri reprezentativne spojine, ki so endokrini motilci, pri čemer je treba upoštevati priporočene smernice Svetovne zdravstvene organizacije. Za svinec je Svetovna zdravstvena organizacija ugotovila, da bi morale biti koncentracije tako nizke, kot je razumno izvedljivo, medtem ko vrednosti kroma še vedno ocenjuje; zato bi se za oba parametra moralo uporabiti prehodno obdobje desetih let, preden začnejo veljati strožje vrednosti.

Obrazložitev

V dokumentu Komisije pojem „previdnostne referenčne vrednosti“ ni opredeljen. Komisija poleg tega v poglavju 5 pod alinejo *Podrobna razlaga o tem, kako so se upoštevala priporočila Svetovne zdravstvene organizacije o parametrih in vrednostih parametrov za predlog* navaja, da po mnenju Svetovne zdravstvene organizacije trenutno za tri endokrine motilce ni dokazov o tveganjih za zdravje zaradi pitne vode in da takšna tveganja tudi niso verjetna. Komisija je za te tri snovi določila višino koncentracij na način, ki ni pregleden in z znanstvenega vidika ni utemeljen. Zato je priporočljivo – in dovolj utemeljeno z vidika zahtev za zaščito zdravja (pitna voda) – priporočene vrednosti Svetovne zdravstvene organizacije upoštevati kot vrednosti parametrov.

Predlog spremembe 3

Za uvodno izjavo 5 se deloma dodata prejšnji uvodni izjavi 13 in 16 iz Direktive 1998/83/ES.

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>ker vrednosti parametrov temeljijo na razpoložljivih znanstvenih spoznanjih in praviloma na smernicah za kakovost pitne vode Svetovne zdravstvene organizacije; ker upoštevajo tudi previdnostno načelo in tako zagotavljajo visoko raven varovanja zdravja;</i>

Obrazložitev

Zaradi jasnosti navedb o vrednostih parametrov je treba ohraniti besedilo iz uvodnih izjav 13 in 16 Direktive 1998/83/ES. V zvezi s členom 18 (Pregled prilog) je treba nedvoumno navesti, da vrednosti parametrov temeljijo na razpoložljivih znanstvenih spoznanjih in previdnostnem načelu. To je povezano tudi z novim členom 12(3), ki določa, da morajo države članice v prihodnje vsako neskladnost z vrednostmi parametrov samodejno šteti kot potencialno nevarnost za zdravje ljudi. Kot je navedeno že pri predlogu spremembe 1, ocena vrednosti parametrov z vidika zdravja, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na preventivnem pristopu k zdravju (glej tudi novo uvodno izjavo 16 – črtanje člena 9 Direktive 98/83/ES) in ne na pristopu, po katerem se odpravlja neposredna potencialna nevarnost. To pa je v nasprotju s pristopom Svetovne zdravstvene organizacije.

Predlog spremembe 4

Uvodna izjava 9

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Ocena nevarnosti bi morala biti namenjena zmanjšanju stopnje čiščenja, ki se zahteva za proizvodnjo vode, namenjene za prehrano ljudi, na primer z zmanjšanjem pritiskov, ki povzročajo onesnaževanje vodnih teles, ki se uporabljajo za odvzem vode, namenjene za prehrano ljudi. V ta namen bi morale države članice opredeliti nevarnosti in možne vire onesnaževanja, ki so povezani s temi vodnimi telesi, ter spremljati onesnaževala, ki so jih opredelile kot pomembna, na primer zaradi opredeljenih nevarnosti (npr. mikroplastika, nitrati, pesticidi ali zdravila, opredeljeni v skladu z Direktivo 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta), zaradi njihove naravne prisotnosti na območju odvzema (npr. arzen) ali zaradi informacij dobaviteljev vode (npr. nenadno povečanje določenega parametra v surovi vodi). Ti parametri bi se morali uporabiti kot označevalci, ki spodbudijo ukrepanje pristojnih organov, da bi se zmanjšal pritisk na vodna telesa, kot so preprečevalni ali blažilni ukrepi (vključno z raziskavami, namenjenimi razumevanju učinkov na zdravje, kadar je to potrebno), da bi se zaščitila navedena vodna telesa in obravnaval vir onesnaževanja, v sodelovanju z dobavitelji vode in zainteresiranimi stranmi.	Ocena nevarnosti bi morala biti namenjena zmanjšanju stopnje čiščenja, ki se zahteva za proizvodnjo vode, namenjene za prehrano ljudi, na primer z zmanjšanjem pritiskov, ki povzročajo onesnaževanje vodnih teles, ki se uporabljajo za odvzem vode, namenjene za prehrano ljudi. V ta namen bi morale države članice opredeliti nevarnosti in možne vire onesnaževanja, ki so povezani s temi vodnimi telesi, ter spremljati onesnaževala, ki so jih opredelile kot pomembna, na primer zaradi opredeljenih nevarnosti (npr. mikroplastika (delci z visoko vsebnostjo polimera v velikosti od 1 nm do 5 mm), vsebnost nitratov, pesticidi ali zdravila, opredeljeni v skladu z Direktivo 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta), zaradi njihove naravne prisotnosti na območju odvzema (npr. arzen) ali zaradi informacij dobaviteljev vode (npr. nenadno povečanje določenega parametra v surovi vodi). Ti parametri bi se morali uporabiti kot označevalci, ki spodbudijo ukrepanje pristojnih organov, da bi se zmanjšal pritisk na vodna telesa, kot so preprečevalni ali blažilni ukrepi (vključno z raziskavami, namenjenimi razumevanju učinkov na zdravje, kadar je to potrebno), da bi se zaščitila navedena vodna telesa in obravnaval vir onesnaževanja, v sodelovanju z dobavitelji vode in zainteresiranimi stranmi. Zato bi morale države članice v zakonodaji in predpisih predvideti določbe, s katerimi bi spodbudile lokalne in regionalne oblasti ter izvajalce storitev za rabo vode k temu, da se opremijo z instrumenti za preverjanje učinkov svojih naložbenih izbir. Učinki odvzema vode in pritiska izpustov na vodna telesa bi morali biti glavni referenčni kazalniki za pripravo enotnih modelov okoljskega predvidevanja in upravljanja, s katerimi bi lahko opredelili najboljše pogoje ne le za socialno in ekonomsko, temveč tudi za okoljsko trajnost posegov v omrežja in infrastrukturo za zagotavljanje ustreznih storitev za rabo vode, prilagojenih socialno-ekonomskim dejavnostim posameznega ozemlja.

Obrazložitev

Mikroplastika je velik vir onesnaževanja, ki bi ga države članice morale nadzorovati. V tem predlogu spremembe je uporabljena opredelitev švedskega urada za varstvo okolja. Poleg tega priporočamo uporabo pojma „vsebnost nitrato”, saj je v skladu s kemijskimi pojmi pravilno samo nitrat, v tem besedilu pa je mišljena vsebnost.

Predlog spremembe 5

Uvodna izjava 11

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vrednosti parametrov, ki se uporabljajo za oceno kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, morajo ustrezati na mestih, kjer je voda, namenjena za prehrano ljudi, dostopna uporabnikom. Vendar na kakovost vode, namenjene za prehrano ljudi, lahko vpliva hišno vodovodno omrežje. Svetovna zdravstvena organizacija ugotavlja, da v Uniji med vsemi patogeni, ki se prenašajo po vodi, največje zdravstveno breme predstavlja Legionella. Prenaša se z vdihovanjem prek sistemov za toplo vodo, na primer med prhanjem. Zato je jasno povezana s hišnim vodovodnim omrežjem. Ker bi uvedba enostranske obveznosti spremljanja prisotnosti tega patogena v vseh zasebnih in javnih prostorih povzročila nerazumno visoke stroške, je zato ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu primernejša za rešitev tega problema. Poleg tega bi morala biti v okviru ocene tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu obravnavana tudi možna tveganja, ki izhajajo iz proizvodov in materialov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi. Ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu bi morala tako med drugim vključevati usmeritev spremljanja na prednostne prostore, oceno tveganj, ki izhajajo iz hišnega vodovodnega omrežja ter z njim povezanih proizvodov in materialov, kot tudi preverjanje lastnosti gradbenih proizvodov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, na podlagi njihove izjave o lastnostih v skladu z Uredbo (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta. Izjavi o lastnostih bi bilo treba priložiti tudi informacije iz členov 31 in 33 Uredbe (ES) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta. Na podlagi te ocene bi morale države članice sprejeti vse potrebne ukrepe, s katerimi bi med drugim zagotovile, da so v skladu s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije vzpostavljeni ustrezni nadzorni ukrepi in ukrepi upravljanja (npr. v primeru izbruhov) ter da migracija z gradbenih proizvodov ne ogroža zdravja ljudi. Vendar, brez poseganja v Uredbo (EU) št. 305/2011, kadar bi ti ukrepi pomenili omejitve prostega pretoka proizvodov in materialov v Uniji, bi morale biti te omejitve ustrezno utemeljene in strogo sorazmerne ter ne bi smele biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikrita omejitev trgovine med državami članicami.	Vrednosti parametrov, ki se uporabljajo za oceno kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, morajo ustrezati na mestih, kjer je voda, namenjena za prehrano ljudi, dostopna uporabnikom. Vendar na kakovost vode, namenjene za prehrano ljudi, lahko vpliva hišno vodovodno omrežje. Svetovna zdravstvena organizacija ugotavlja, da v Uniji med vsemi patogeni, ki se prenašajo po vodi, največje zdravstveno breme predstavlja Legionella. Prenaša se z vdihovanjem prek sistemov za toplo vodo, na primer med prhanjem. Zato je jasno povezana s hišnim vodovodnim omrežjem. Ker bi uvedba enostranske obveznosti spremljanja prisotnosti tega patogena v vseh zasebnih in javnih prostorih povzročila nerazumno visoke stroške, je zato ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu primernejša za rešitev tega problema. Poleg tega bi morala biti v okviru ocene tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu obravnavana tudi možna tveganja, ki izhajajo iz proizvodov in materialov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi. Ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu bi morala tako med drugim vključevati usmeritev spremljanja na prednostne prostore, oceno tveganj, ki izhajajo iz hišnega vodovodnega omrežja ter z njim povezanih proizvodov in materialov, kot tudi preverjanje snovi, ki se s proizvodi in materiali sproščajo v pitno vodo.

Obrazložitev

Priporočamo, naj se ocena snovi, ki se s proizvodi in materiali sproščajo v pitno vodo, ne ureja z Uredbo (EU) št. 305/2011 (uredba o gradbenih proizvodih). Merila in vrednosti parametrov za prehajanje snovi iz gradbenih proizvodov v pitno vodo so zahteve, pomembne za zdravje, in v skladu z uredbo o gradbenih proizvodih doslej ni bilo usklajenih standardov glede meril preverjanja in vsebnosti, povezanih z zahtevami za zaščito zdravja, razen izjav o lastnostih. Teh izjav za stopnje in razrede ravno za proizvajalce ni mogoče pripraviti in predložiti. Poleg tega iz morebitne oznake CE oziroma te oznake na gradbenih proizvodih, ki so bili dani na trg, ni razvidno, ali izjava o lastnostih (npr. o mehanski trdnosti) dokazuje tudi, da zaradi prehajanja snovi v pitno vodo ni nevarnosti za zdravje človeka. Tudi drugi materiali, ne le gradbeni produkti, lahko sproščajo snovi v vodo. Uredba o gradbenih proizvodih je torej le deloma primerna; vse materiale bi bilo treba preverjati in regulirati. Preverjene informacije o prehajanju snovi iz proizvodov v pitno vodo pa so na voljo na podlagi sistema, o katerem so se dogovorile štiri države članice in ki je preverjena in formalna podlaga za uvedbo enotne vseevropske sheme preverjanja in ocenjevanja materialov in proizvodov, ki pridejo v stik s pitno vodo. Prizadevati si je treba, da bodo te higienske zahteve in druge s tem povezane neposredne zahteve v prihodnje vključene v direktivo EU o pitni vodi. Štiri države, ki sodelujejo pri omenjenem sistemu, so Nemčija, Francija, Nizozemska in Združeno kraljestvo. Glej tudi predloga sprememb 13 in 14 k členu 10(1)(c).

Predlog spremembe 6

Uvodna izjava 12

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<i>Določbe Direktive 98/83/ES o zagotavljanju kakovosti obdelave, opreme in materialov niso bile uspešne pri obravnavanju ovir na notranjem trgu, kar zadeva prosti pretok gradbenih proizvodov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi. Še vedno veljajo nacionalne odobritve proizvodov z različnimi zahtevami v posameznih državah članicah. Zato je trženje proizvodov po celotni Uniji za proizvajalce težavno in drago. Odprava tehničnih ovir se lahko uspešno doseže samo z oblikovanjem harmoniziranih tehničnih specifikacij za gradbene proizvode, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, v skladu z Uredbo (EU) št. 305/2011. Navedena uredba omogoča razvoj evropskih standardov za harmonizacijo metod ocenjevanja gradbenih proizvodov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, ter določitev mejnih vrednosti in razredov v skladu z ravni lastnosti bistvene značilnosti. V ta namen je bila v delovni program na področju standardizacije za leto 2017 vključena zahteva za standardizacijo, ki zahteva standardizacijo na področju higiene in varnosti za proizvode in materiale, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, v skladu z Uredbo (EU) št. 305/2011, standard pa naj bi bil izdan do leta 2018. Objava tega harmoniziranega standarda v Uradnem listu Evropske unije bo zagotovila razumno sprejemanje odločitev za dajanje varnih gradbenih proizvodov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, na trg ali omogočanje njihove dostopnosti na trgu. Posledično bi bilo treba določbe o opremi in materialih, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, črtati, delno nadomestiti z določbami v zvezi z oceno tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu in dopolniti z ustreznimi harmoniziranimi standardi v skladu z Uredbo (EU) št. 305/2011.</i>	

Obrazložitev

Ker Uredba (EU) št. 305/2011 ne usklajuje osnovnih zahtev glede higiene in zdravja (Priloga I, točka 3(e)) za proizvode, proizvodne standarde in standarde preverjanja in torej ne določa usklajenih zahtev glede snovi, ki se sproščajo v pitno vodo, lahko trdimo, da za preprečitev tveganja za zdravje ljudi ni treba uporabljati določb te uredbe (glej tudi člen 10(1)(c)). Pretekla prizadevanja za usklajitev standardov na tem področju niso bila uspešna. Za rešitev tega problema priporočamo, da se higienske zahteve neposredno vključijo v direktivo EU o pitni vodi. Glej tudi predloga sprememb 13 in 14 k členu 10 (1)(c).

Predlog spremembe 7

Uvodna izjava 15

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
V primeru neizpolnjevanja zahtev te direktive bi morala zadevna država članica takoj raziskati vzrok in zagotoviti, da se čimprej izvedejo potrebni sanacijski ukrepi za ponovno vzpostavitev kakovosti vode. V primerih, ko oskrba z vodo predstavlja možno nevarnost za zdravje ljudi, bi bilo treba oskrbo s tako vodo prepovedati ali omejiti njeno uporabo. Poleg tega je treba pojasniti, da bi morale države članice neizpolnjevanje minimalnih zahtev za vrednosti, povezane z mikrobiološkimi in kemijskimi parametri, samodejno šteti kot možno nevarnost za zdravje ljudi. V primeru potrebe po sanacijskem ukrepu za ponovno vzpostavitev kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, v skladu s členom 191(2) Pogodbe, bi bilo treba dati prednost ukrepom, ki urejajo problem pri viru.	V primeru neizpolnjevanja zahtev te direktive bi morala zadevna država članica takoj raziskati vzrok in zagotoviti, da se čimprej izvedejo potrebni sanacijski ukrepi za ponovno vzpostavitev kakovosti vode. V primerih, ko oskrba z vodo predstavlja možno nevarnost za zdravje ljudi, bi bilo treba oskrbo s tako vodo prepovedati ali omejiti njeno uporabo. Poleg tega je treba pojasniti, da lahko države članice neizpolnjevanje minimalnih zahtev za vrednosti, povezane z mikrobiološkimi in kemijskimi parametri, v posameznih primerih štejejo kot možno nevarnost za zdravje ljudi. V primeru potrebe po sanacijskem ukrepu za ponovno vzpostavitev kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, v skladu s členom 191 (2) Pogodbe, bi bilo treba dati prednost ukrepom, ki urejajo problem pri viru.

Obrazložitev

Ni priporočljivo, da bi se prekoračitve vrednosti parametrov samodejno štele kot možna nevarnost za zdravje ljudi. Kajti kot je že navedeno pri predlogu spremembe 1, ocena vrednosti parametrov z vidika zdravja, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na preventivnem pristopu k zdravju (glej tudi novo uvodno izjavo 16 – črtanje člena 9 Direktive 98/83/ES), in ne na pristopu, po katerem se odpravlja neposredna potencialna nevarnost, kar je samo po sebi nasprotje. Poleg tega lahko to povzroči težave v komunikaciji s potrošnikom, zbuja vse večji strah in zmanjšuje zaupanje, kar lahko v prihodnje poveča porabo ustekleničene vode. To bi bilo v nasprotju s ciljem predloga direktive. Predlagamo ponovno vključitev člena 9 (Odstopanja) Direktive 98/83/ES.

Predlog spremembe 8

Člen 2(3), (4), (5), (6) in (9)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
3. „dobavitelj vode“ pomeni subjekt, ki dobavi v povprečju najmanj 10 m ³ vode, namenjene za prehrano ljudi, na dan;	3. „dobavitelj vode“ pomeni jasno opredeljen subjekt, ki dobavi v povprečju najmanj 10 m ³ vode, namenjene za prehrano ljudi, na dan;
4. „mali dobavitelj vode“ pomeni dobavitelja vode, ki na dan dobavi manj kot 500 m ³ vode ali oskrbuje manj kot 5 000 oseb;	4. „mali dobavitelj vode“ pomeni jasno opredeljenega dobavitelja vode, ki na dan dobavi manj kot 500 m ³ vode ali oskrbuje manj kot 50 000 oseb;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
5. „veliki dobavitelj vode“ pomeni dobavitelja vode, ki na dan dobavi najmanj 500 m³ vode ali oskrbuje najmanj 5 000 oseb; 6. „zelo veliki dobavitelj vode“ pomeni dobavitelja vode, ki na dan dobavi najmanj 5 000 m³ vode ali oskrbuje najmanj 50 000 oseb; 7. „prednostni prostori“ pomeni velike prostore z več uporabniki, ki so potencialno izpostavljeni tveganjem, povezanim z vodo, kot so bolnišnice, zdravstvene ustanove, zgradbe z nastanitvenimi zmogljivostmi, kazenske ustanove in površine za taborjenje, kakor jih opredelijo države članice; 8. „ranljive in marginalizirane skupine“ pomeni osebe, ki so izključene iz družbe zaradi diskriminacije ali pomanjkljivega dostopa do pravic, virov ali priložnosti in so bolj izpostavljene številnim potencialnim tveganjem, povezanim z zdravjem, varnostjo, pomanjkanjem izobrazbe, vključnostjo v škodljive prakse, ali drugim tveganjem kot preostali del družbe.	5. „srednje veliki dobavitelj vode“ pomeni jasno opredeljenega dobavitelja vode, ki na dan dobavi najmanj 500 m³ vode ali oskrbuje najmanj 50 000 in do 500 000 oseb; 6. „veliki dobavitelj vode“ pomeni jasno opredeljenega dobavitelja vode, ki na dan dobavi najmanj 1 250 m³ vode ali oskrbuje najmanj 500 000 in do 1 500 000 oseb; 7. „zelo veliki dobavitelj vode“ pomeni jasno opredeljenega dobavitelja vode, ki na dan dobavi najmanj 5 000 m³ vode ali oskrbuje najmanj 1 500 000 oseb; 8. „prednostni prostori“ pomeni velike prostore z več uporabniki, ki so potencialno izpostavljeni tveganjem, povezanim z vodo, kot so bolnišnice, zdravstvene ustanove, zgradbe z nastanitvenimi zmogljivostmi, kazenske ustanove in površine za taborjenje, kakor jih opredelijo države članice; 9. „ranljive in marginalizirane skupine“ pomeni osebe, ki so izključene iz družbe zaradi diskriminacije ali pomanjkljivega dostopa do pravic, virov ali priložnosti in so bolj izpostavljene številnim potencialnim tveganjem, povezanim z zdravjem, varnostjo, pomanjkanjem izobrazbe, vključnostjo v škodljive prakse, ali drugim tveganjem kot preostali del družbe. 10. individualni vir oskrbe, ki zagotavlja v povprečju manj kot 10 m³ vode na dan ali oskrbuje manj kot 50 oseb, razen če se voda ne uporablja kot del gospodarske ali javne dejavnosti.

Obrazložitev

Pri velikih dobaviteljih je treba uvesti vmesno kategorijo (za od 500 000 do 1 500 000 oseb). Priporočljivo je, da bi člen 2 (3) do (6) zajemal vire oskrbe z vodo, ki predstavljajo enovito in s tem jasno opredeljeno enoto za oskrbo. Tukaj namreč niso mišljeni razpršeni in nepovezani viri posameznega podjetja. Člen 3(2)(b) opredeljuje vire, ki zagotavljajo manj kot 10 m³ vode na dan ali oskrbujejo manj kot 50 oseb. Zaradi popolnosti je treba to opredelitev vključiti v člen 2.

Predlog spremembe 9

Člen 5(1)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice določijo vrednosti za parametre, navedene v Prilogi I, ki veljajo za vodo, namenjeno za prehrano ljudi, in ne smejo biti manj stroge od vrednosti iz navedene priloge.	Države članice določijo vrednosti za parametre, navedene v Prilogi I, ki veljajo za vodo, namenjeno za prehrano ljudi, in ne smejo biti manj stroge od vrednosti iz navedene priloge. <i>Vrednosti za indikatorske parametre, navedene v delu C Priloge I, se lahko uporabijo kot okvirna referenca samo zaradi upoštevanja zahtev iz člena 12.</i>

Obrazložitev

Indikatorski parametri, navedeni v delu C Priloge I Direktive 1998/83/ES, so v predlogu direktive črtani z obrazložitvijo, da za zdravje niso pomembni. Toda vonj in okus bi bilo treba šteti med higienske zahteve za kakovost vode, ki vplivajo na navade pitja vode.

Predlog spremembe 10

Člen 7(1)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Države članice zagotovijo, da se pri dobavi, čiščenju in distribuciji vode, namenjene za prehrano ljudi, uporabi pristop, ki temelji na tveganju in ga sestavljajo naslednji elementi:	Države članice zagotovijo, da se pri dobavi, čiščenju in distribuciji vode, namenjene za prehrano ljudi, <i>v skladu s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti pitne vode ter evropskim standardom EN 15975-2 uporabi primeren, sorazmeren in lokalno ustrezen</i> pristop, ki temelji na tveganju in ga sestavljajo naslednji elementi:
(a) ocena nevarnosti vodnih teles, ki se uporabljajo za odvzem vode, namenjene za prehrano ljudi, v skladu s členom 8;	(a) ocena nevarnosti vodnih teles, ki se uporabljajo za odvzem vode, namenjene za prehrano ljudi, v skladu s členom 8;
(b) ocena tveganja pri oskrbi, ki jo izvedejo dobavitelji vode za namene spremljanja kakovosti vode, ki jo dobavljajo, v skladu s členom 9 in delom C Priloge II;	(b) ocena tveganja pri oskrbi, ki jo izvedejo dobavitelji vode za namene spremljanja kakovosti vode, ki jo dobavljajo, v skladu s členom 9 in delom C Priloge II;
(c) ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu v skladu s členom 10.	(c) ocena tveganja pri distribuciji v gospodinjstvu v skladu s členom 10.
	<i>Države članice zagotovijo jasno in uravnoteženo delitev odgovornosti za oceno nevarnosti in tveganj pri oskrbi z vodo, pri čemer upoštevajo nacionalne institucionalne in pravne okvire ter načelo subsidiarnosti.</i>

Obrazložitev

Za zagotovitev, da se bo v skladu s priznanimi mednarodnimi postopki uporabljal pristop, ki temelji na tveganju, bi bilo treba navesti standarde, ki morajo biti podlaga za ta pristop, namreč smernice Svetovne zdravstvene organizacije z načrtom varne oskrbe z vodo in evropski standard EN 15975-2 (*zanesljivost oskrbe s pitno vodo – smernice za obvladovanje tveganja in krizno vodenje*).

Vodilno načelo pristopa, ki temelji na tveganju, bi morala biti sorazmernost. Da se preprečijo dodatni gospodarski in tehnični stroški, bi morali biti parametri primerni in prilagojeni lokalnim okoliščinam. Ni dokazov, da bodo predlagane pogoste kontrole in parametri pripeljali do višje ravni varovanja zdravja.

Evropska komisija uvaža analize prispevnih območij, proizvodnje in distribucije pitne vode ter hišnih napeljav, ki temeljijo na tveganju, državam članicam pa omogoča, da to dopolnijo. Delitev odgovornosti je treba še pojasniti, zlasti kar zadeva vlogo družb za oskrbo s pitno vodo.

Predlog spremembe 11

Člen 8(1)(d)(iv)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
druga ustrezna onesnaževala, kot je mikroplastika , ali onesnaževala, značilna za povodje, ki so jih države članice določile na podlagi pregleda vplivov človekovega delovanja, ki je bil opravljen v skladu s členom 5 Direktive 2000/60/ES, in informacij o pomembnih obremenitvah, zbranih v skladu s točko 1.4 Priloge II k navedeni direktivi.	druga ustrezna onesnaževala, kot je mikroplastika (delci z visoko vsebnostjo polimera v velikosti od 1 nm do 5 mm) , ali onesnaževala, značilna za povodje, ki so jih države članice določile na podlagi pregleda vplivov človekovega delovanja, ki je bil opravljen v skladu s členom 5 Direktive 2000/60/ES, in informacij o pomembnih obremenitvah, zbranih v skladu s točko 1.4 Priloge II k navedeni direktivi.

Obrazložitev

Mikroplastika je velik vir onesnaževanja, ki bi ga države članice morale nadzorovati. V tem predlogu spremembe je uporabljena opredelitev švedskega urada za varstvo okolja.

Predlog spremembe 12

Člen 8(4)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
V primerih, ko se dobavitelju vode dovoli zmanjšanje pogostnosti spremljanja iz odstavka 2(b), države članice še naprej redno spremljajo navedene parametre v vodnem telesu, zajetem z oceno nevarnosti.	V primerih, ko se dobavitelju vode dovoli zmanjšanje pogostnosti spremljanja iz odstavka 3(b), države članice še naprej redno spremljajo navedene parametre v vodnem telesu, zajetem z oceno nevarnosti.

Obrazložitev

Sklic je treba popraviti: nanaša se na odstavek 3(b).

Predlog spremembe 13

člen 10(1)(c)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<i>preverjanje, če so lastnosti gradbenih proizvodov, ki so v stiku z vodo, namenjeno za prehrano ljudi, ustrezne glede na bistvene značilnosti, povezane z osnovnimi zahtevami za gradbene objekte iz točke 3(e) Priloge I k Uredbi (EU) št. 305/2011.</i>	

Obrazložitev

Priporočamo črtanje tega besedila, saj Uredba (EU) št. 305/2011 ne usklajuje osnovnih zahtev glede higiene in zdravja (točka 3(e) Priloge I) za proizvode, proizvodne standarde in standarde preverjanja, in torej ne določa usklajenih zahtev glede snovi, ki se sproščajo v pitno vodo, zato za preprečitev tveganja za zdravje človeka uporaba določb te uredbe ni potrebna in utemeljena. Glej tudi predloga sprememb 5 in 6.

Predlog spremembe 14

člen 10(2)(c)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
<i>v sodelovanju z dobavitelji vode sprejmejo druge ukrepe, kot so ustrezne metode obdelave za spremembo narave ali lastnosti vode pred dobavo, da se odpravi ali zmanjša tveganje zaradi neizpolnjevanja vrednosti parametrov po dobavi;</i>	

Obrazložitev

Ukrep, s katerim dobavitelji pri oskrbi gospodinjstev vodo pred dobavo tako spremenijo, da so upoštevane vrednosti parametrov iz dela C Priloge I, ni izvedljiv. Namesto tega je treba sisteme oskrbe gospodinjstev tehnično in fizično zasnovati in jih upravljalati tako, da bodo te vrednosti izpolnjene.

Predlog spremembe 15

člen 10(2)(d)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
ustrezno obvestijo potrošnike in jim svetujejo glede pogojev za zaužitje in uporabo vode ter glede možnih ukrepov za preprečitev ponovne pojavitve tveganja;	ustrezno obvestijo potrošnike in jim svetujejo glede pogojev za zaužitje in uporabo vode ter glede možnih ukrepov za preprečitev ponovne pojavitve tveganja za neskladnost z vrednostmi parametrov ;

Obrazložitev

Obrazložitev, na kaj se nanaša tveganje.

Predlog spremembe 16

člen 12(3)

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Ne glede na to, ali so bile dosežene vrednosti parametra ali ne, države članice zagotovijo, da se vsaka oskrba z vodo, namenjena za prehrano ljudi, ki predstavlja možno nevarnost za zdravje ljudi, prepove ali omeji njena uporaba in da se sprejmejo vsi drugi sanacijski ukrepi, ki so potrebni za varovanje zdravja ljudi.	Ne glede na to, ali so bile dosežene vrednosti parametra ali ne, države članice zagotovijo, da se vsaka oskrba z vodo, namenjena za prehrano ljudi, ki predstavlja možno nevarnost za zdravje ljudi, prepove ali omeji njena uporaba in da se sprejmejo vsi drugi sanacijski ukrepi, ki so potrebni za varovanje zdravja ljudi.
Države članice vsakršno neizpolnjevanje minimalnih zahtev za vrednosti parametrov iz delov A in B Priloge I samodejno štejejo kot možno nevarnost za zdravje ljudi.	

Obrazložitev

Vsakršno neizpolnjevanje minimalnih zahtev za vrednosti parametrov samodejno šteti kot možno nevarnost (na primer ena sama koliformna bakterija, motnost ali na primer 10-odstotna prekoračitev kemičnega parametra) pomeni pretirano urejanje s predpisi. Prvič, ocena vrednosti parametrov z vidika zdravja, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na preventivnem pristopu k zdravju (glej tudi novo uvodno izjavo 16 – črtanje člena 9 Direktive 98/83/ES) in ne na pristopu, po katerem se odpravlja neposredna potencialna nevarnost. To je v nasprotju s pristopom Svetovne zdravstvene organizacije. Drugič, koliformne bakterije in motnost na primer so kazalniki morebitne onesnaženosti zaradi dekantiranja. Upoštevati je treba, da je treba o vsakem neskladju z vrednostmi parametrov obvestiti potrošnike, kar bo med njimi po vsej verjetnosti zbudilo negotovost in strah. Izgubili bodo zaupanje v pitno vodo, s tem pa se lahko poveča poraba ustekleničene vode. To pa je v nasprotju s temeljnimi cilji direktive. Hkrati je treba upoštevati, da v posameznih primerih ni vedno možno takoj sprejeti ukrepov, na primer iz tehničnih razlogov (glej predlog spremembe 17 glede ponovne vključitve člena 9 (Odstopanja) Direktive 98/83/ES).

Predlog spremembe 17

Za členom 12 se doda nov člen o odstopanjih.

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Člen xx – Odstopanja (člen 9 Direktive 1998/83/ES) 1. Države članice lahko dovolijo odstopanja od vrednosti parametrov, določenih v delu B Priloge I, ali določenih s členom 5(2), do največje vrednosti, ki jo določijo tako, da nobeno odstopanje ne predstavlja možne nevarnosti za zdravje ljudi in pod pogojem, da oskrbe vode, namenjene za prehrano ljudi na določenem območju, ni mogoče vzdrževati na drug sprejemljiv način. Odstopanja se omejijo na čim krajše časovno obdobje in ne smejo presegati treh let; proti koncu časovnega obdobja se preveri, ali je bil dosežen zadosten napredek. Če namerava država članica dovoliti drugo odstopanje, sporoči Komisiji preveritev, skupaj z razlogi za svojo odločitev o drugem odstopanju. Tako drugo odstopanje ne sme presegati treh let. 2. V izjemnih okoliščinah lahko država članica zaprosi Komisijo za tretje odstopanje za obdobje, ki ne presega treh let. Komisija v treh mesecih odloči o vsaki taki zahtevi. 3. Vsako odstopanje, odobreno v skladu z odstavkoma 1 ali 2, mora navajati naslednje: a) razloge za odstopanje; b) zadeven parameter, predhodne ustrezne rezultate spremljanja stanja ter najvišjo dovoljeno vrednost pri odstopanju; c) zemljepisno območje, količino dobavljene vode, zadevno prebivalstvo in ali bo prizadeto kako podjetje za proizvodnjo hrane; d) ustrezen program spremljanja stanja s povečano pogostnostjo spremljanja, kjer je potrebno; e) povzetek načrta za potrebno sanacijsko ukrepanje vključno z roki ter oceno stroškov in ukrepov za preverjanje;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	<i>f) zahtevano trajanje odstopanja.</i> <i>4. Če pristojni organi menijo, da je neskladnost z vrednostmi parametrov nepomembna, ter če ukrepanje v skladu s členom 12(2) zadostuje za odstranitev problema v 30 dneh, ni treba uporabiti zahtev odstavka 3.</i> <i>V tem primeru določijo pristojni ali drugi ustrezni organi samo najvišjo dovoljeno vrednost za ustrezen parameter ter rok za odstranitev problema.</i> <i>5. Če je prišlo do neskladnosti ene od vrednosti parametrov za določeno vodno oskrbo za skupno več kot 30 dni v predhodnih 12 mesecih, ni več mogoče uporabiti odstavka 4.</i> <i>6. Vsaka država članica, ki uveljavlja odstopanja, predvidena v tem členu, zagotovi, da je prebivalstvo, ki je prizadeto zaradi odstopanja, takoj ustrezno obveščeno o odstopanju in o pogojih urejanja. Poleg tega države članice, kjer je treba, zagotovijo, da se svetuje posebnim skupinam prebivalstva, za katere bi lahko odstopanje predstavljalo posebno tveganje.</i> <i>Te obveznosti se ne uporabijo v okoliščinah, opisanih v členu 4, razen če se pristojni organi drugače odločijo.</i> <i>7. Z izjemo odstopanj, odobrenih v skladu z odstavkom 4, država članica v dveh mesecih obvesti Komisijo o vsakem odstopanju v zvezi s posamezno oskrbo vode, ki presega povprečno 500 m³ na dan ali oskrbuje več kot 5 000 oseb, vključno s podatki, opredeljenimi v odstavku 3.</i> <i>8. Ta člen se ne uporablja za vodo, namenjeno za prehrano ljudi, ki se ponuja v prodajo v steklenicah ali posodah.</i>

Obrazložitev

Če neskladnost z vrednostmi parametrov ne pomeni potencialnega tveganja za zdravje, priporočamo ponovno vključitev pravil iz člena 9 Direktive 1998/83/ES (Odstopanja). Vsaka neskladnost namreč ne pomeni takojšnjega tveganja za zdravje in ocena vrednosti parametrov z vidika zdravja, ki jo je izvedla Svetovna zdravstvena organizacija, temelji na preventivnem pristopu k zdravju (glej tudi novo uvodno izjavo 16 – črtanje člena 9 Direktive 98/83/ES).

Predlog spremembe 18**Člen 13**

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Dostop do vode, namenjene za prehrano ljudi	Dostop do vode, namenjene za prehrano ljudi
1. Brez poseganja v člen 9 Direktive 2000/60/ES države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za izboljšanje dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, in spodbujanje njene uporabe na svojem ozemlju. To vključuje vse naslednje ukrepe: (a) opredelitev oseb, ki nimajo dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, in razlogov za pomanjkanje dostopa (kot je pripadnost ranljivi in marginalizirani skupini), ocena možnosti za izboljšanje dostopa teh oseb in njihovo seznanjanje z možnostmi priključitve na distribucijsko omrežje ali drugimi načini dostopa do takšne vode; (b) namestitev in vzdrževanje zunanje in notranje opreme za prost dostop do vode, namenjene za prehrano ljudi, na javnih mestih; (c) promocija vode, namenjene za prehrano ljudi, s: (i) kampanjami za obveščanje državljanov o kakovosti takšne vode; (ii) spodbujanjem oskrbe s takšno vodo v upravah in javnih zgradbah; (iii) spodbujanjem proste oskrbe s takšno vodo v restavracijah, menzah in gostilnah.	1. Brez poseganja v člen 9 Direktive 2000/60/ES države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za izboljšanje dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, in spodbujanje njene uporabe na svojem ozemlju. To – ob upoštevanju geografske oddaljenosti podeželskih in otoških skupnosti – vključuje vse naslednje ukrepe: (a) opredelitev oseb, ki nimajo dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, in razlogov za pomanjkanje dostopa (kot je pripadnost ranljivi in marginalizirani skupini), ocena možnosti za izboljšanje dostopa teh oseb in njihovo seznanjanje z možnostmi priključitve na distribucijsko omrežje ali drugimi načini dostopa do takšne vode; (b) namestitev in vzdrževanje zunanje in notranje opreme za prost dostop do vode, namenjene za prehrano ljudi, na javnih mestih, pri čemer je treba predvideti namestitev posebnih naprav za preprečevanje odpadne vode; (c) promocija vode, namenjene za prehrano ljudi, s: (i) kampanjami za obveščanje državljanov o kakovosti takšne vode; (ii) spodbujanjem oskrbe s takšno vodo v upravah in javnih zgradbah; (iii) spodbujanjem proste oskrbe s takšno vodo v restavracijah, menzah in gostilnah.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Države članice na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavkom 1(a), sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev dostopa ranljivih in marginaliziranih skupin do vode, namenjene za prehrano ljudi. Če te skupine nimajo dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, jih države članice takoj obvestijo o kakovosti vode, ki jo uporabljajo, in o vseh ukrepih, ki jih je mogoče sprejeti za preprečitev škodljivih učinkov na zdravje ljudi zaradi kakršne koli kontaminacije navedene vode.	2. Države članice na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavkom 1(a), skupaj s pristojnimi regionalnimi in lokalnimi oblastmi sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev dostopa ranljivih in marginaliziranih skupin do vode, namenjene za prehrano ljudi. Zlasti je treba poskrbeti za to, da bodo lokalne oblasti lahko vplivale na ukrepe za zagotavljanje dostopa do vode. Omogočiti je treba tudi uporabo vode iz zasebnih virov, če je nadzorovana in izpolnjuje zahteve glede kakovosti. Če te skupine nimajo dostopa do vode, namenjene za prehrano ljudi, jih države članice takoj obvestijo o kakovosti vode, ki jo uporabljajo, in o vseh ukrepih, ki jih je mogoče sprejeti za preprečitev škodljivih učinkov na zdravje ljudi zaradi kakršne koli kontaminacije navedene vode.

Obrazložitev

Dostop do pitne vode sodi med storitve splošnega pomena. V mnogih državah članicah so lokalne oblasti po zakonu odgovorne za zadostno oskrbo prebivalstva s pitno vodo. Če se pojavi dvom o kakovosti pitne vode in dostopu do nje, potem bi morale imeti države članice proste roke, da same preverijo stanje. Vendar pa je treba upoštevati dodatne ovire, s katerimi se srečujejo nekatere lokalne in regionalne oblasti, in s tem povezane finančne ovire, ter v sodelovanju s temi oblastmi zagotoviti, da bo dostop do vode pravičnejši za ranljive skupine prebivalstva.

Predlog spremembe 19

Priloga I, del B – Parametri: pesticidi – Opombe

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„Pesticidi“ pomeni: — organski insekticidi, — organski herbicidi, — organski fungicidi, — organski nematocidi, — organski akaricidi, — organski algicidi, — organski rodenticidi, — organska sredstva za zatiranje sluzi, — sorodni proizvodi (med drugim regulatorji rasti) in njihovi ustrezni metaboliti, kot so opredeljeni v členu 3(32) Uredbe (ES) št. 1107/2009.	„Pesticidi“ pomeni: — organski insekticidi, — organski herbicidi, — organski fungicidi, — organski nematocidi, — organski akaricidi, — organski algicidi, — organski rodenticidi, — organska sredstva za zatiranje sluzi, — sorodni proizvodi (med drugim regulatorji rasti) in njihovi relevantni metaboliti, kot so opredeljeni v členu 3(32) Uredbe (ES) št. 1107/2009.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Vrednost parametra velja za vsak posamezni pesticid.	Vrednost parametra velja za vsak posamezni pesticid.

Obrazložitev

Uredba (ES) št. 1107/2009 govori o „relevantnih“ metabolitih; tudi angleška različica predloga priloge k direktivi EU o pitni vodi z dne 1. februarja 2018 opredeljuje „[...] their relevant metabolites [...]“. Priporočamo, da se prevod angleške besede „relevant“ ustrezno spremeni tudi v nemški različici [op. prev.: v slovenski različici se posledično beseda „ustrezni“ nadomesti z „relevantni“].

Predlog spremembe 20

Priloga I, novi del D

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	Del D – Indikatorski parametri [Doda se tabela iz dela C Priloge I Direktive 1998/83/ES]

Obrazložitev

Indikatorski parametri, navedeni v delu C Priloge I Direktive 1998/83/ES, so v predlogu direktive črtani z obrazložitvijo, da za zdravje niso pomembni. Toda vonj in okus bi bilo treba šteti med higienske zahteve za kakovost vode, ki vplivajo na navade pitja vode. Drugi indikatorski parametri so specifični za posamezne obrate in tehnične značilnosti: železo, mangan in motnost so parametri, potrebni za določanje obsega korozije, vrednost TOC (skupni organski ogljik) in vrednost pH pa za določanje uporabe dezinfekcijskih sredstev. Priporočamo, da se indikatorski parametri kot tabela znova vključijo v del D Priloge I. Posledično bi bilo treba indikatorske parametre upoštevati v delu B Priloge III, tabela 1 (značilnosti izvedbe).

Predlog spremembe 21

Predlog spremembe dokumenta Komisije COM(2017) 753 final, 1. del

Člen 14

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Obveščanje javnosti	Obveščanje javnosti
1. Države članice v skladu s Prilogo IV zagotovijo, da so vsem oskrbovanim osebam v spletni obliki na voljo ustrezne in aktualne informacije o vodi, namenjeni za prehrano ljudi.	1. Države članice v skladu s Prilogo IV zagotovijo, da so vsem oskrbovanim osebam v spletni obliki na voljo ustrezne in aktualne informacije o vodi, namenjeni za prehrano ljudi.

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
2. Države članice zagotovijo, da vse oskrbovane osebe, ne da bi to posebej zahtevale, redno in vsaj enkrat na leto v najustreznejši obliki (na primer na računu ali prek pametnih aplikacij) prejmejo naslednje informacije: a) informacije o stroškovni strukturi tarife, ki se zaračunava za kubični meter vode, namenjene za prehrano ljudi, vključno s spremenljivimi in stalnimi stroški, ki predstavljajo vsaj stroške, povezane z naslednjimi elementi: (i) ukrepi, ki so jih sprejeli dobavitelji vode za namene ocene nevarnosti v skladu s členom 8(5); (ii) čiščenje in distribucija vode, namenjene za prehrano ljudi; (iii) zbiranje in obdelava odpadne vode; (iv) ukrepi, sprejeti v skladu s členom 13, če so tovrstne ukrepe sprejeli dobavitelji vode; (b) cena dobavljene vode, namenjene za prehrano ljudi, za liter in kubični meter; (c) količina, ki jo je porabilo gospodinjstvo, vsaj za eno leto ali za obračunsko obdobje, skupaj z letnimi trendi porabe; (d) primerjava letne porabe vode gospodinjstva s povprečno porabo gospodinjstva v isti kategoriji; (e) povezava s spletnim mestom, ki vsebuje informacije iz Priloge IV. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo obliko in načine predstavitve informacij, ki se zagotovijo v skladu s prvim pododstavkom. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 20(2). 3. Odstavka 1 in 2 ne posegata v določbe direktiv 2003/4/ES in 2007/2/ES.	2. Države članice zagotovijo, da vse oskrbovane osebe, ne da bi to posebej zahtevale, redno in vsaj enkrat na leto v najustreznejši obliki (na primer na računu ali prek pametnih aplikacij) prejmejo naslednje informacije: (a) informacije o stroškovni strukturi tarife, ki se zaračunava za kubični meter vode, namenjene za prehrano ljudi, vključno s spremenljivimi in stalnimi stroški: (b) cena dobavljene vode, namenjene za prehrano ljudi, za liter in kubični meter; (c) količina, ki jo je porabilo gospodinjstvo, vsaj za eno leto ali za obračunsko obdobje, skupaj z letnimi trendi porabe; (d) primerjava letne porabe vode gospodinjstva s povprečno porabo gospodinjstva v isti kategoriji; (e) povezava s spletnim mestom, ki vsebuje informacije iz Priloge IV. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo obliko in načine predstavitve informacij, ki se zagotovijo v skladu s prvim pododstavkom. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 20(2). 3. Odstavka 1 in 2 ne posegata v določbe direktiv 2003/4/ES in 2007/2/ES.

Obrazložitev

Zahteve iz člena 14 grede predaleč. Informacije za gospodinjstva naj bodo omejene na kakovost pitne vode, ostalih podatkov (odpadne vode, postopek čiščenja vode, ki je poslovna skrivnost itd.) ni potrebno navajati.

Predlog spremembe 22

Predlog spremembe dokumenta Komisije COM(2017) 753 final, 1. del

Priloga IV

Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi (prenovitev)

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
OBVEŠČANJE JAVNOSTI, KI SE ZAGOTOVI PREK SPLETA	OBVEŠČANJE JAVNOSTI, KI SE ZAGOTOVI PREK SPLETA
Potrošnikom se prek spleta na uporabniku prijazen in prilagojen način zagotovijo naslednje informacije:	Potrošnikom se prek spleta na uporabniku prijazen in prilagojen način zagotovijo naslednje informacije:
(1) identifikacija zadevnega dobavitelja vode;	(1) identifikacija zadevnega dobavitelja vode;
(2) najnovejši rezultati spremljanja za parametre iz delov A in B Priloge I, vključno s pogostnostjo in lokacijo mest vzorčenja, pomembnih za področja, ki so v interesu oskrbovanih oseb, skupaj z vrednostjo parametra, določeno v skladu s členom 5. Rezultati spremljanja ne smejo biti starejši od:	(2) najnovejši rezultati spremljanja za parametre iz delov A in B Priloge I, vključno s pogostnostjo in lokacijo mest vzorčenja, pomembnih za področja, ki so v interesu oskrbovanih oseb, skupaj z vrednostjo parametra, določeno v skladu s členom 5. Rezultati spremljanja ne smejo biti starejši od:
(a) enega meseca za zelo velike dobavitelje vode,	(a) enega meseca za zelo velike dobavitelje vode,
(b) šestih mesecev za velike dobavitelje vode,	(b) šestih mesecev za velike dobavitelje vode,
(c) enega leta za male dobavitelje vode,	(c) enega leta za male dobavitelje vode,
(3) v primeru preseganja vrednosti parametrov, določenih v skladu s členom 5, informacije o morebitni nevarnosti za zdravje ljudi ter s tem povezani nasveti glede zdravja in porabe ali povezava, ki omogoča dostop do teh informacij;	(3) v primeru preseganja vrednosti parametrov, določenih v skladu s členom 5, informacije o morebitni nevarnosti za zdravje ljudi ter s tem povezani nasveti glede zdravja in porabe ali povezava, ki omogoča dostop do teh informacij;
(4) povzetek zadevne ocene tveganja pri oskrbi;	(4) povzetek zadevne ocene tveganja pri oskrbi;
(5) informacije o naslednjih parametrih kazalnikov in povezanih vrednostih parametrov:	(5) informacije o naslednjih parametrih kazalnikov in povezanih vrednostih parametrov:
(a) barva,	(a) barva,
(b) vrednost pH (koncentracija vodikovih ionov),	(b) vrednost pH (koncentracija vodikovih ionov),

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(c) prevodnost,	(c) prevodnost,
(d) železo,	(d) železo,
(e) mangan,	(e) mangan,
(f) vonj,	(f) vonj,
(g) okus,	(g) okus,
(h) trdota,	(h) trdota,
(i) minerali, anioni/kationi, raztopljeni v vodi: borat BO_3^- , karbonat CO_3^{2-} , klorid Cl^- , fluorid F^- , karbonat CO_3^- , nitrát NO_3^- , nitrit NO_2^- , fosfat PO_4^{3-} , silikat SiO_2 , sulfat SO_4^{2-} , sulfid S_2^- , aluminij Al amonij NH_4^+ , kalcij Ca, magnezij Mg, kalij K, natrij Na.	(i) minerali, anioni/kationi, raztopljeni v vodi: borat BO_3^- , karbonat CO_3^{2-} , klorid Cl^- , fluorid F^- , hidrogenkarbonat HCO_3^- , nitrát NO_3^- , nitrit NO_2^- , fosfat PO_4^{3-} , silikat SiO_2 , sulfat SO_4^{2-} , sulfid S_2^- , aluminij Al amonij NH_4^+ , kalcij Ca, magnezij Mg, kalij K, natrij Na.
Te vrednosti parametrov ter druge neionizirane spojine in elementi v sledeh se lahko prikažejo z referenčno vrednostjo in/ali pojasnitvijo,	Te vrednosti parametrov ter druge neionizirane spojine in elementi v sledeh se lahko prikažejo z referenčno vrednostjo in/ali pojasnitvijo,
(6) nasveti potrošnikom, tudi kako zmanjšati porabo vode;	(6) nasveti potrošnikom, tudi kako zmanjšati porabo vode;
(7) za zelo velike dobavitelje vode letne informacije o:	(7) za zelo velike dobavitelje vode letne informacije o:
(a) splošni uspešnosti vodnega sistema v smislu učinkovitosti, vključno s stopnjami iztekanja vode in porabo energije na kubični meter dobavljene vode;	(a) vodenju in upravljanju dobavitelja vode, vključno s sestavo vodstvenega organa;

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(b) vodenju in upravljanju dobavitelja vode, vključno s sestavo vodstvenega organa; (c) letno dobavljeni količini vode in trendih; (d) stroškovni strukturi tarife, ki se potrošnikom zaračunava za kubični meter vode, vključno s stalnimi in spremenljivimi stroški, ki predstavljajo vsaj stroške, povezane s porabo energije za kubični meter dostavljene vode, ukrepi, ki jih sprejmejo dobavitelji vode za namene ocene nevarnosti v skladu s členom 8(4), obdelavo in distribucijo vode, namenjene za prehrano ljudi, ter zbiranjem in obdelavo odpadne vode, kot tudi stroške, povezane z ukrepi za namene člena 13, če so tovrstne ukrepe sprejeli dobavitelji vode; (e) količini naložb, ki so po mnenju dobavitelja potrebne za zagotovitev finančne vzdržnosti zagotavljanja storitev za rabo vode (vključno z vzdrževanjem infrastrukture), in znesku dejansko prejetih ali povrnjenih naložb; (f) vrsti uporabljene obdelave ali razkuževanja vode; (g) povzetku in statističnih podatkih o pritožbah potrošnikov ter o pravočasnosti in ustreznosti odzivov na težave; (8) na zahtevo dostop do zgodovinskih podatkov, starih največ deset let, za informacije iz točk (2) in (3).	(b) letno dobavljeni količini vode in trendih; (c) informacije o stroškovni strukturi tarife, ki se zaračunava za kubični meter vode, namenjene za prehrano ljudi, vključno s spremenljivimi in stalnimi stroški, ki predstavljajo vsaj stroške, povezane z naslednjimi elementi: (d) količini naložb, ki so po mnenju dobavitelja potrebne za zagotovitev finančne vzdržnosti zagotavljanja storitev za rabo vode (vključno z vzdrževanjem infrastrukture), in znesku dejansko prejetih ali povrnjenih naložb; (8) na zahtevo dostop do zgodovinskih podatkov, starih največ deset let, za informacije iz točk (2) in (3).

Obrazložitev

Zahteve iz člena 14 glede informacij, jih morajo zelo veliki dobavitelji vode letno sporočati potrošnikom, morajo zajemati podatke, ki se nanašajo na kakovost pitne vode, in podatke, iz katerih sta za potrošnika razvidni količina dobave in s tem povezana sestava stroškov. Sem sodijo tudi podatki o stroških naložb za zagotavljanje oskrbe z vodo, saj ti vplivajo na končne cene za potrošnike. Vse ostale informacije niso neposredno povezane s storitvami oskrbe potrošnikov z vodo. Ustrezno pa je treba upoštevati dodatne podatke o kritičnih področjih infrastrukture z vidika javne varnosti. Informacij potrošnikom o oskrbi z vodo, ki niso neposredno povezane s kakovostjo in količino dobavljene vode ter stroški, tukaj ne bi smeli navajati. Podatki o čiščenju odpadne vode ne dajejo vpogleda v porabo pitne vode. To lahko med porabniki vzbudi dvome in povzroči napačno obveščenost. Informacij, ki se na splošno nanašajo na kritično infrastrukturo in sposobnost družbe za delovanje, ne bi smeli dajati v javnost, da se preprečijo negativne posledice za takšno infrastrukturo.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA

EVROPSKI ODBOR REGIJ

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja predlog Evropske komisije za prenovitev Direktive 1998/83/ES Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, da bi ob upoštevanju najnovejših znanstvenih in tehničnih spoznanj potrošnikom v državah članicah EU zagotovila pitno vodo visoke kakovosti;
2. podpira cilje Evropske komisije, da se kakovost pitne vode zaščiti s spremljanjem vplivov, ki so škodljivi za zdravje človeka, in z jamči z minimalnimi zahtevami, ki jih je treba upoštevati v skladu z direktivo. Lokalne in regionalne oblasti v državah članicah pa imajo pomembno nalogo, da z ukrepi za spremljanje, preprečevanje in sanacijo dosegajo in zagotavljajo visoko kakovost pitne vode za potrošnike, ki se zahteva v skladu z direktivo;
3. zlasti pozdravlja predloge, ki jih je podala Komisija v odgovor na evropsko državljansko pobudo Pravica do vode, katere namen je zagotoviti splošen dostop do čiste in zdrave pitne vode, ki sodi med ključne javne storitve, s posebnimi ukrepi za izboljšanje dostopa ranljivih in marginaliziranih skupin;
4. meni, da so za trajnostno oskrbo s pitno vodo potrebne minimalne zahteve za bistvene in preventivne minimalne standarde kakovosti, povezane z zdravjem, in vrednosti parametrov, saj ti določajo minimalne cilje glede standardov kakovosti okolja, ki so nujni v skladu z načelom „onesnaževalec plača“ in previdnostnim načelom. Prvi ključni korak, ki ga je treba, če je nujno, dopolniti z ukrepi po načelu „na koncu verige“, so z vidika potrošnikov ukrepi, ki v skladu s cilji okoljske politike Evropske unije (člen 191(2) PDEU, in zlasti veljavne okvirne direktive o vodah prednostno zagotavljajo ohranjanje čistoče površinskih voda in podtalnice;
5. se zavzema za tesno povezavo med kakovostjo virov pitne vode in zahtevami okvirne direktive o vodah, zlasti njenim členom 7. Pri tem je izredno pomembno sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi v državah članicah z dobavitelji vode, ki ga je treba podpreti, da se prepoznajo tveganja, ki izhajajo iz uporabe virov pitne vode, preprečijo razlogi zanje z ukrepi, usmerjenimi v onesnaževalce, in sprejmejo ukrepi za njihovo odpravo. To je v skladu s ciljem, da je treba potrošnikom zagotoviti zanesljivo in trajnostno oskrbo s pitno vodo visoke kakovosti. Evropska komisija uvaža analize prispevnih območij, proizvodnje in distribucije pitne vode ter hišnih napeljav, ki temeljijo na tveganju, državam članicam pa omogoča, da jih natančneje opredelijo. Delitev odgovornosti je treba še pojasniti, zlasti kar zadeva vlogo družb za oskrbo s pitno vodo. To je primerneje urediti na ravni držav članic, da se lahko ustrezno upoštevata nacionalni pravni okvir in načelo subsidiarnosti;
6. se strinja z Evropsko komisijo, da je treba za dobro kakovost pitne vode pristop, ki temelji na tveganju in je namenjen preprečevanju škodljivih vplivov, oblikovati širše in učinkoviteje, kot je to storjeno v Direktivi 1998/83/ES. Kot temeljna podlaga za oskrbo z vodo so upravičeno opredeljeni naslednji instrumenti: zasnova Svetovne zdravstvene organizacije za načrt varne oskrbe z vodo, splošna načela evropskega standarda DIN EN 15975-2 za oceno nevarnosti vodnih teles, ocena tveganja pri oskrbi z vodo, ki jo izvedejo dobavitelji vode, ter ocena tveganja pri oskrbi gospodinjstev. Ocena in upravljanje tveganja omogočata učinkovitejšo oskrbo z vodo glede na lokalne in regionalne danosti ter s tem zagotavljanje visoke kakovosti pitne vode za potrošnike, za kar morajo poskrbeti države članice, zlasti njihove lokalne in regionalne oblasti. Pri pristopu, ki temelji na tveganju, je treba upoštevati nacionalne posebnosti;
7. priznava, da so visoki standardi varstva okolja in trajnostno gospodarjenje z zemljišči ključni dejavniki, ki vplivajo na vodno okolje in kakovost pitne vode. Glede na to bi morale vse ravni upravljanja še naprej podpirati dejavnosti za dekontaminacijo zemljišč in preprečevanje razpršenega onesnaževanja, zlasti v kmetijstvu in gozdarstvu;

8. da bi lahko preverjali kakovost vseh materialov in kemikalij, ki pridejo v stik s pitno vodo, kot so cevi v distribucijski mreži ali premogov prah, ki se uporablja pri čiščenju, je potreben regulativni okvir z zdravstvenimi in higienskimi merili. Ker evropskega okvira ni, se zahteve med državami članicami razlikujejo. Predlog direktive ne zagotavlja rešitve za neusklajenost te ureditve. Odbor regij meni, da je treba v direktivo o pitni vodi vključiti okvir za preverjanje, da se zagotovi kakovost proizvodov in materialov, ki pridejo v stik s pitno vodo, in se tako zaščiti kakovost pitne vode;

9. poudarja, da so izredno pomembne analize in informacije o napredku in uspehu pri ocenjevanju nevarnosti in tveganja, pa tudi ukrepi, usmerjeni v onesnaževalce. Vsa takšna poročila o pitni vodi in informacije za potrošnike morajo biti ciljno usmerjeni in učinkoviti, kar je treba upoštevati pri prilagoditvi obveznosti poročanja novim zahtevam direktive, ki jih načrtuje Evropska komisija. Jasno mora biti, da mora vsa pitna voda izpolnjevati minimalne standarde kakovosti pitne vode v skladu z zahtevami in da informacije, ki se zagotavljajo v skladu z direktivo, ne smejo povzročiti konkurence med dobavitelji vode, saj potrošniki pogosto ne morejo izbirati med različnimi dobavitelji. Voda kot skupna dobrina ne sme biti predmet konkurence;

10. Komisija predlaga, da se obveščanje potrošnikov razširi na teme, ki niso povezane s kakovostjo pitne vode, kot so tarife, izgube zaradi iztekanja in organizacija. Odbor meni, da to ne spada v direktivo o pitni vodi, ki se osredotoča na kakovost vode in varovanje javnega zdravja. Države članice morajo informacije o drugih temah dopolniti same. Informacije o kakovosti pitne vode je treba objavljati na spletnih mestih družb za oskrbo s pitno vodo – kar se že uresničuje – da se zagotovi njihovo posodabljanje in ustreznost za posamezno območje dobave. Zato se je treba osredotočiti na zagotavljanje informacij potrošnikom o kakovosti vode in varovanju javnega zdravja;

11. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je nedavna raziskava ⁽¹⁾ pokazala, da je več kot 70 % vzorcev vodovodne vode, zbranih v Evropi, in več kot 80 % svetovnih vzorcev vsebovalo mikroplastiko, ter se strinja s pozivom, naj Evropska komisija razmisli o prepovedi mikroplastike, ki se namerno dodaja proizvodom in jo je mogoče nadomestiti z drugimi sprejemljivimi možnostmi ⁽²⁾;

12. podpira cilj Evropske komisije, da izboljša dostop do pitne vode za vse prebivalce Evrope in da za to pooblasti države članice. Dostop do pitne vode je bistven element storitev splošnega pomena. Konkurenca v vodovodnem omrežju je že iz znanstvenih in tehničnih razlogov nemogoča, konkurenca za to omrežje pa je nedovoljena iz etičnih razlogov;

13. glede na to, da naj bi se od držav članic zahtevalo sprejetje ukrepov, ki omogočajo prost dostop do in porabo pitne vode, ki mora biti na voljo na vseh javnih krajih, ranljivim in izključenim skupinam prebivalstva pa mora biti zagotovljen dostop do nje, se tukaj v nekaterih primerih oziroma državah lahko zastavi vprašanje skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti, saj je bilo to v zadostni meri že doseženo na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, saj na tem področju že obstaja dovolj pravil. Zato je vprašljivo, ali je poleg tega potrebno dodatno ukrepanje na ravni EU in v kolikšni meri ter ali je mogoče na tej ravni res bolje uresničiti cilje;

Posebne ugotovitve

14. opozarja, da individualni viri oskrbe, ki zagotavljajo v povprečju manj kot 10 m³ vode na dan ali oskrbujejo manj kot 50 oseb, razen če se voda ne uporablja kot del gospodarske ali javne dejavnosti, z določbami niso zajeti. Potrošniki, ki porabljajo vodo iz teh virov, morajo dobiti enako kakovostno pitno vodo in zagotoviti jim je treba enako raven varstva zdravja v skladu s to direktivo. Za preprečitev nižje ravni varstva zdravja Komisijo pozivamo, naj sorazmerno uredi tudi te vire oskrbe in uvede izjeme od določb te direktive za države članice, če ni mogoče pričakovati nobenih prekoračitev mejnih vrednosti;

⁽¹⁾ Poročilo organizacije Orb media, ki temelji na raziskavah Univerze v Minnesoti in Državne univerze v New Yorku, marec 2018.

⁽²⁾ Ponovitev poziva iz osnutka poročila odbora ENVE Evropskega parlamenta z dne 27. marca 2018 (2018/2035 (INI)).

15. poziva, naj bodo zahteve glede poročanja in pogostosti kontrol za dobavitelje vode, ki dobavljajo manj kot 500 m³ dnevno, sorazmerne in razumne. Države članice morajo imeti možnost, da uvedejo izjeme od določb, če ni mogoče pričakovati, da bodo mejne vrednosti prekoračene;

16. se zavzema za to, da se v členu 2 opredelijo in naštejejo viri oskrbe vseh velikosti, na katere se sklicuje direktiva;

17. meni, da bi morale biti smernice Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti pitne vode edina podlaga za oceno vrednosti parametrov z vidika zdravja. Vrednosti parametrov temeljijo na razpoložljivih znanstvenih podatkih in spoznanjih, upoštevajo previdnostno načelo in zagotavljajo visoko raven varstva zdravja, saj omogočajo varno porabo pitne vode skozi vse življenje;

18. opozarja, da Evropska komisija v predlogu ni opredelila pojma „previdnostne referenčne vrednosti“. Ocena glede na smernice Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti pitne vode ni prepričljivo utemeljena, kar lahko med potrošniki povzroči negotovost in spremeni navade pitja vode;

19. izraža kritiko, ker so v predlogu direktive navedene nižje vrednosti parametrov, kot jih priporoča Svetovna zdravstvena organizacija. To je v nasprotju s pristopom k drugim reguliranim parametrom, ki temeljijo na smernicah Svetovne zdravstvene organizacije. Poleg tega med potrošniki vzbuja negotovost in strah, ne le glede osnovne ravni varstva zdravja, temveč tudi glede pomena posameznih snovi za zdravje. Oboje je težko potrošnikom razložiti tako, da bo popolnoma razumljivo. Izguba zaupanja med potrošniki lahko poveča porabo ustekleničene vode v prihodnje, to pa bi bilo v nasprotju s ciljem predloga direktive;

20. poudarja vse večjo zaskrbljenost glede morebitnih škodljivih vplivov mikroplastike v pitni vodi; čeprav so za ugotovitev natančne narave vpliva teh snovi ter določitev zanesljivih in učinkovitih metod merjenja potrebne nadaljnje raziskave, OR meni, da je treba državam članicam in dobaviteljem vode omogočiti spremljanje prisotnosti mikroplastike, kolikor je to mogoče, in poziva Evropsko komisijo, naj podpre ustrezne raziskovalne dejavnosti;

21. se ne strinja s stališčem, da se vsakršno neskladje z vrednostmi parametrov v skladu s členom 12(3) takoj šteje za tveganje. Tveganje za zdravje je v posameznem primeru bolj odvisno od stopnje prekoračitve: preventivni pristop Svetovne zdravstvene organizacije k zdravju, ki upošteva dovoljene parametre, sorazmerno zagotavlja, da je v primeru neskladnosti z vrednostmi parametrov za določen čas zagotovljena oskrba s pitno vodo brez škodljivih posledic za zdravje. Previdnostno načelo je bistven del Direktive 1998/83/ES, ki pa bi bilo s predlogom direktive v prihodnje odpravljeno. V praksi dobavitelji vode v primeru neskladnosti z vrednostjo parametrov pogosto sploh niso zmožni poskrbeti za ukrepe, ki bi bili takoj popolnoma učinkoviti, ali takoj ponuditi alternativne oskrbe. Potrošniki bi lahko presodili, da kakovost pitne vode ni dobra, izguba zaupanja pa bi lahko vodila k povečani porabi ustekleničene vode. To bi bilo v nasprotju s ciljem predloga direktive. Evropsko komisijo zato pozivamo k ponovni vključitvi člena 9 (Odstopanja) Direktive 1998/83/ES;

22. ker na evropski in nacionalni ravni ni navodil za spremljanje količine azbesta v javni pitni vodi, je treba za varstvo zdravja, ki temelji na preventivnem pristopu, prilagoditi kazalnike v Prilogi I, v kateri so navedeni parametri in vrednosti parametrov za naprave in tehnične značilnosti, ki preprečujejo sproščanje azbestnih vlaken zaradi korozivnosti vode. Ravno tako so potrebne spodbude za zamenjavo azbestno-cementnih vodovodnih cevi z drugim primernim materialom, glede na probleme v primeru plazov zaradi potresov ali drugih dejavnikov;

23. ne podpira predloga Evropske komisije o črtanju indikatorskih parametrov iz Priloge I in jo poziva, naj te parametre, navedene v delu C Priloge I Direktive 98/83/ES, znova vključi v Prilogo I, ki navaja vrednosti parametrov. Indikatorski parametri določajo higienske zahteve za kakovost pitne vode, ki se nanašajo na vonj, okus in postopek priprave. Neskladnost z indikatorskim parametrom vpliva na kakovost vode in na njeno sprejemanje med potrošniki, posledica pa je lahko znova povečana poraba ustekleničene vode. To pa bi bilo v nasprotju s ciljem predloga direktive;

24. se ne strinja s predlogom Evropske komisije, da se zahteve za materiale, ki so v stiku s pitno vodo, v prihodnje urejajo z uredbo o gradbenih proizvodih (Uredba (EU) št. 305/2011). Tudi drugi materiali, ne le gradbeni produkti, lahko sproščajo snovi v vodo in s tem znižujejo kakovost vode ter visoko raven varstva zdravja, ki se zagotavlja potrošnikom. Uredba (EU) št. 305/2011 zaenkrat ne zagotavlja nujne uskladitve osnovnih zahtev glede higiene in zdravja (točka 3 (e) Priloge I), ki veljajo za materiale in proizvode, ki so v stiku s pitno vodo. Ravno tako ni usklajenih standardov glede meril preverjanja in vsebnosti, povezanih z zahtevami za zaščito zdravja, izjav o lastnostih na tem področju pa ravno za proizvajalce ni mogoče pripraviti in predložiti. Poleg tega iz gradbenih proizvodov z oznako CE, ki so bili dani na trg, ni razvidno, ali izjava o lastnostih (npr. o mehanski trdnosti) dokazuje tudi, da ni nevarnosti za zdravje človeka zaradi prehajanja snovi v pitno vodo;

25. se zavzema za to, da se v okviru direktive EU o pitni vodi vsi materiali in proizvodi, ki so v stiku s pitno vodo, preverijo in uredijo na podlagi zahtev te direktive, ob upoštevanju načela najmanjše škode in previdnostnega načela. S tem se zagotovi, da se raven varstva zdravja z vidika kakovosti pitne vode ne bo znižala. Preverjene informacije o prehajanju snovi iz proizvodov v pitno vodo so na voljo na podlagi sistema, o katerem so se dogovorile štiri države članice in ki je preverjena in formalna podlaga za uvedbo enotne vseevropske sheme preverjanja in ocenjevanja materialov in proizvodov, ki pridejo v stik s pitno vodo.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

**Mnenje Evropskega odbora regij – Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi
Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom**

(2018/C 361/09)

Poročevalec: Mauro D'ATTIS (IT/EPP), član občinskega sveta, Roccafronza (Messina)

Referenčni dokument: Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/73/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom

COM(2017) 660 final

I. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Uvodna izjava 3

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Ta direktiva si prizadeva odpraviti preostale ovire za dokončno oblikovanje notranjega trga zemeljskega plina zaradi neuporabe tržnih pravil Unije za plinovode v tretje države in iz njih. Spremembe, ki jih uvaja ta direktiva, bodo zagotovile, da se bodo pravila, ki se uporabljajo za prenosne plinovode, ki povezujejo dve ali več držav članic, uporabljala tudi za plinovode v tretje države in iz njih znotraj Unije. S tem bo dosežena usklajenost pravnega okvira v Uniji ter se izognili izkrivljanju konkurence na notranjem trgu energije v Uniji. Povečala se bo tudi preglednost in zagotovila pravna varnost v zvezi z veljavno pravno ureditvijo za udeležence na trgu, zlasti za vlagatelje v plinske infrastrukture in uporabnike omrežja.	Ta direktiva si prizadeva odpraviti morebitne preostale ovire za dokončno oblikovanje notranjega trga zemeljskega plina zaradi neuporabe tržnih pravil Unije za plinovode v tretje države in iz njih. Spremembe, ki jih uvaja ta direktiva, bodo zagotovile, da se bodo pravila, ki se uporabljajo za prenosne plinovode, ki povezujejo dve ali več držav članic, uporabljala tudi za plinovode v tretje države in iz njih znotraj Unije, vključno s teritorialnimi vodami in izključnimi ekonomskimi conami držav članic. S tem bo dosežena usklajenost pravnega okvira v Uniji ter se izognili izkrivljanju konkurence na notranjem trgu energije v Uniji. Povečala se bo tudi preglednost in zagotovila pravna varnost v zvezi z veljavno pravno ureditvijo za udeležence na trgu, zlasti za vlagatelje v plinske infrastrukture in uporabnike omrežja.

Obrazložitev

Odbor regij meni, da v skladu z načeli nujnosti, sorazmernosti in subsidiarnosti ter glede na splošni cilj EU, da se zagotovi zanesljiva oskrba s plinom, razširitev določb tretje direktive ne bi smela biti omejena na primere, ko se to šteje za resnično nujno.

Predlog spremembe 2

Uvodna izjava 4

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Ob upoštevanju prejšnjega pomanjkanja posebnih predpisov Unije, ki bi se uporabljali za plinovode v tretje države in iz njih, bi morale države članice imeti možnost, da odobrijo odstopanja od nekaterih določb Direktive 2009/73/ES za take plinovode, ki so dokončani do začetka veljavnosti te direktive. Ustrezni datum za uporabo modelov ločevanja razen ločevanja lastništva bi bilo treba prilagoditi za plinovode v tretje države in iz njih.	Ob upoštevanju prejšnjega pomanjkanja posebnih predpisov Unije, ki bi se uporabljali za plinovode v tretje države in iz njih, bi morale države članice imeti možnost, da odobrijo odstopanja od nekaterih določb Direktive 2009/73/ES za take plinovode, ki so dokončani do začetka veljavnosti te direktive. Takšno odstopanje mora odobriti Komisija. Ustrezni datum za uporabo modelov ločevanja razen ločevanja lastništva bi bilo treba prilagoditi za plinovode v tretje države in iz njih.

Obrazložitev

Obrazložitev je razvidna iz besedila.

Predlog spremembe 3

Člen 1

Točka 1

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(1) v členu 2 se točka 17 nadomesti z naslednjim: „(17) ‚povezovalni plinovod‘ pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje med državami članicami ali med državami članicami in tretjimi državami do meje pristojnosti Unije; “	(1) v členu 2 se točka 17 nadomesti z naslednjim: „(17) ‚povezovalni plinovod‘ pomeni prenosni plinovod, ki prečka ali povezuje meje med državami članicami ali – izključno tam, kjer zagotovljena dnevna tehnična zmogljivost celotnega sklopa obstoječe infrastrukture, ki Evropsko unijo povezuje s tretjo državo, iz katere izvira ustrezna infrastruktura (dokončana po sprejetju te direktive), kot jo je potrdila Agencija, že sama (ali skupaj z zmogljivostjo ustrezne nove infrastrukture) presega 40 % zagotovljene dnevne tehnične zmogljivosti infrastrukture (vključno s terminali za UZP v Evropski uniji), ki povezuje Evropsko unijo ali ustrezno rizično skupino, kot je opredeljena v Prilogi I Uredbe (EU) 2017/1938, s tretjimi državami, kot jo je potrdila Agencija, – med državami članicami in tretjo državo; “

Obrazložitev

Kot pri uvodni izjavi 3. 40-odstotni prag se v skladu s prakso Komisije, ki so jo potrdila evropska sodišča, običajno uporablja za ugotavljanje prevladujočega položaja (pri čemer je to predpostavko mogoče izpodbijati). S tem pristopom se tudi bolje upoštevajo drugi odstavek člena 194(2) in člen 3(2) PDEU, ki določata različne pristojnosti Evropske komisije in držav članic na področju energetike, in načelo subsidiarnosti. Rizične skupine, opredeljene v Prilogi I Uredbe (EU) 2017/1938, ostajajo jedro zanesljive oskrbe s plinom v EU, saj so zasnovane za obravnavo večjih nadnacionalnih tveganj. Projekt Severni tok lahko vpliva zlasti na dve rizični skupini (Ukrajino in Belorusijo).

Predlog spremembe 4**Člen 1****Točka 4**

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(4) člen 36 se spremeni: (a) v odstavku 3 se doda naslednji drugi stavek: „Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti države članice in ene (ali več) tretjih držav, se nacionalni regulativni organ pred sprejetjem odločitve posvetuje z ustreznimi organi tretjih držav.“ (b) v drugem pododstavku odstavka 4 se doda drugi stavek: „Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti ene ali več tretjih držav, se nacionalni regulativni organi držav članic pred sprejetjem odločitve posvetujejo z ustreznimi organi tretjih držav, da v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovijo usklajeno uporabo določb te direktive do meje pristojnosti Unije.“	(4) člen 36 se spremeni: (a) besedilo točke (a) odstavka 1 se nadomesti z naslednjim: „(a) z investicijo se morata povečati konkurenca pri oskrbi s plinom in zanesljivost oskrbe, pri čemer se pri infrastrukturi, ki vodi v tretje države in iz njih, upošteva tudi struktura ustrezne ponudbe in dostop do izvožno-uvoznih plinovodov v teh tretjih državah“; (b) v odstavku 3 se doda naslednji drugi stavek: „Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti države članice in ene (ali več) tretjih držav, se nacionalni regulativni organ pred sprejetjem odločitve posvetuje z ustreznimi organi tretjih držav“; (c) v drugem pododstavku odstavka 4 se doda drugi stavek: „Kadar je zadevna infrastruktura v pristojnosti ene ali več tretjih držav, se nacionalni regulativni organi držav članic pred sprejetjem odločitve posvetujejo z ustreznimi organi tretjih držav, da v zvezi z zadevno infrastrukturo zagotovijo usklajeno uporabo določb te direktive do meje pristojnosti Unije.“

Obrazložitev

Cilj te spremembe je omogočiti, da se lahko pri ocenjevanju morebitnih odobritev izjeme bolje in podrobneje obravnavajo tudi dejavniki (v zvezi s primarnimi proizvodi/zmogljivostjo) v tujini, ki so pomembni za preverjanje uvožno-izvozne infrastrukture v skladu s členom 36, tj. obstoj prevladujočega položaja pri oskrbi ali prenosu.

Predlog spremembe 5**Člen 1****Točka 7**

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
(7) v členu 49 se doda naslednji odstavek 9: V zvezi s plinovodi v tretje države in iz njih, ki so bili dokončani pred [UP: začetek veljavnosti te direktive], se države članice lahko odločijo za odstopanje od členov 9, 10, 11 in 32 ter člena 41(6), (8) in (10) za dele takšnih plinovodov med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko, v kolikor navedeno odstopanje ne bi škodljivo vplivalo na konkurenco ali učinkovito delovanje notranjega trga zemeljskega plina v Uniji ali zanesljivost oskrbe v Uniji. Odstopanje mora biti časovno omejeno in zanj lahko veljajo pogoji, ki prispevajo k doseganju zgoraj navedenih pogojev. Kadar je zadevni plinovod v pristojnosti več kot ene države članice, se o odstopanju za plinovod odloči država članica, v pristojnosti katere je prva povezovalna točka. Države članice objavijo vsako odločitev o odstopanju v skladu s tem odstavkom v roku enega leta po začetku veljavnosti te direktive.“	(7) v členu 49 se doda naslednji odstavek 9: V zvezi s plinovodi v tretje države in iz njih, ki so bili dokončani pred [UP: začetek veljavnosti te direktive], se države članice lahko odločijo za odstopanje od členov 9, 10, 11 in 32 ter člena 41(6), (8) in (10) za dele takšnih plinovodov med mejo pristojnosti Unije in prvo povezovalno točko, v kolikor navedeno odstopanje ne bi škodljivo vplivalo na konkurenco ali učinkovito delovanje notranjega trga zemeljskega plina v Uniji ali zanesljivost oskrbe v Uniji. Odstopanje mora biti časovno omejeno, najpozneje do ... [3 leta po začetku veljavnosti te spremembe direktive] se mora nehati uporabljati in zanj morajo veljati pogoji, ki prispevajo k doseganju zgoraj navedenih pogojev. Kadar je zadevni plinovod v pristojnosti več kot ene države članice, se o odstopanju za plinovod odloči država članica, v pristojnosti katere je prva povezovalna točka. Pristojni organ Komisijo nemudoma uradno obvesti o odločitvi in ji pošlje vse ustrezne informacije, ki se nanašajo na odločitev. Komisija lahko v roku dveh mesecev od uradnega obvestila odloči, ali naj država članica spremeni ali umakne odločitev o odobritvi odstopanja. Države članice objavijo vsako odločitev o odstopanju v skladu s tem odstavkom v roku enega leta po začetku veljavnosti te direktive.“

Obrazložitev

Zaradi pravne varnosti je pomembno, da se za odstopanja določi jasen rok.

II. POLITIČNA PRIPOROČILA**EVROPSKI ODBOR REGIJ****Splošne ugotovitve**

1. želi spomniti, da imajo lokalne in regionalne oblasti v številnih primerih glavno odgovornost za zagotavljanje in/ali distribucijo energije, načrtovanje in okoljsko zaščito ter krepitev zanesljive oskrbe z energijo, prav tako pa so sogovornice državljanov, podjetij in nacionalnih organov pri dobavi energije;

2. uvodoma ugotavlja, da je razpoložljivost zadostnih količin zemeljskega plina po razumnih cenah od zanesljivih dobaviteljev prek sodobne, varne in odporne uvozne infrastrukture podlaga za trajnosten življenjski standard v lokalnih in regionalnih skupnostih ter temeljni vir za podjetniške dejavnosti, ki prispevajo k zagotavljanju delovnih mest in dostojanstva članom teh skupnosti, in da je Evropska unija v svojih političnih ciljih zavezana zmanjšanju emisij toplogrednih plinov do leta 2050 na 80–95 % pod ravnmi iz leta 1990 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Energetski načrt za leto 2050 (COM(2011) 885 final).

3. opozarja, da se bo potreba EU po uvoženem zemeljskem plinu v prihodnjih letih še povečala, saj se na eni strani pričakuje povečanje domačega povpraševanja, na drugi strani pa zmanjšanje njegovega pridobivanja v EU. Poudarja, da infrastrukturni projekti, ki enemu dobavitelju zagotavljajo dostop do več kot 40 % uvozne zmogljivosti EU ali ustrezne rizične skupine, kot je opredeljena v Prilogi I Uredbe (EU) 2017/1938, npr. Severni tok 2, ogrožajo energetska varnost in razvoj notranjega trga. Za zmanjšanje tveganj je potrebna popolna skladnost z zahtevami iz direktive o zemeljskem plinu, zlasti kar zadeva dostop tretjih strani, ločevanje lastništva ter pregledne in nediskriminatorne tarife, ki odražajo stroške;
4. poudarja, da razvoj notranjega trga z zemeljskim plinom v EU še vedno poteka in je odvisen od odločitev, sprejetih za izboljšanje likvidnosti trgov primarnih proizvodov, diverzifikacije zadevnih virov in razvoja uvoznih zmogljivosti, s čimer se bo znižala tudi raven cen zemeljskega plina za prebivalce lokalnih in regionalnih skupnosti po vsej EU;
5. ugotavlja, da je za trg z zemeljskim plinom značilna močna medsebojna odvisnost trga primarnih proizvodov in trga zmogljivosti: za oba trga je značilno isto povpraševanje, in sicer povpraševanje pošiljatelj, ki zagotavljajo povezavo med viri primarnih proizvodov (nahajališča znotraj ali zunaj EU in terminali za utekočinjanje zemeljskega plina) ter ustreznim lokalnim povpraševanjem v EU;
6. zato znova poudarja, da bi bilo treba o novih zakonskih ureditvah – ob upoštevanju značilnosti trga v povezavi z razvojem ustrezne infrastrukture v evropski energetski uniji, ki bi bila namenjena zanesljivi, konkurenčni in trajnostni oskrbi z energijo (Evropa z nizkimi emisijami ogljika do leta 2050) ter bi temeljila na načelih prostega trga in solidarnosti – skrbno razmisliti ob upoštevanju dolgoročnega vidika, ne pa jih priložnostno obravnavati;
7. navaja, da je to še toliko potrebnejše zaradi učinka v smislu naložb in industrijskih pobud na lokalne in regionalne skupnosti, kjer so podvodni plinovodi iz tretjih držav napeljeni na ozemlje EU;
8. opozarja, da bi lahko okoljske spremembe vplivale tudi na lokalne in regionalne skupnosti, čeprav se za podvodne plinovode uporabljajo strogi evropski in mednarodni okoljski predpisi, vključno s Konvencijo iz Espooja, in čeprav je tveganje za nesreče pri infrastrukturi za zemeljski plin v primerjavi z drugo energetsko infrastrukturo posebej majhno;

Posebna priporočila

9. poudarja, da mora EU v takih okoliščinah za izpolnitev navedenih ciljev: (i) plin pridobiti iz tretjih držav (od sedanjih dobaviteljev, v prihodnosti pa tudi od potencialnih dobaviteljev, povezavo s katerimi je treba spodbujati) in (ii) poskrbeti, da ne bo odvisna od posameznih proizvajalcev/držav, saj mora kot pri vsaki zakonodajni pobudi upoštevati obe objektivni omejitvi;
10. ponavlja ⁽²⁾ svoje stališče, da bi morali biti novi energetski projekti osredotočeni na diverzifikacijo oskrbe z energijo in ne bi smeli spodkopati statusa tranzitnih držav, med katere sodijo tudi države evropske sosedске politike;
11. priznava, da bi lahko nekatere nedavne infrastrukturne pobude za uvoz zemeljskega plina (zlasti Severni tok 2), ki sicer prispevajo k povečanju števila poti oskrbe, pomenile težavo za zanesljivost oskrbe nekaterih drugih držav članic ter zlasti nekaterih lokalnih in regionalnih skupnosti; opozarja, da je treba te težave reševati v skladu z načeli solidarnosti, notranjega trga na ravni EU in regionalnih ravneh ter na podlagi ocen tveganja, in sicer tako z vidika zanesljivosti oskrbe kot varnosti samih obratov, v skladu z ustreznimi pravili EU;
12. opozarja, da so bile v zvezi s tem izražene zlasti bojazni glede okrepitve prevladujočega položaja nekaterih dobaviteljev zemeljskega plina iz tretjih držav, kar bi privedlo do izkrivljanja cen in dejstva, da bi lahko bila zaradi pobud, kot je Severni tok 2, ogrožena nujna diverzifikacija virov energije, ki jih EU uvaža iz tretjih držav;
13. zato pozdravlja zadevno zakonodajno pobudo, ki jo je predložila Komisija, čeprav opozarja na pomembnost potrebne ocene učinka v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom o boljši pripravi zakonodaje ⁽³⁾;

⁽²⁾ CIVEX-VI/011.

⁽³⁾ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje (UL L 123, 12.5.2016, str. 1).

14. navaja, da je treba pri ukrepih vseeno nujno upoštevati skupni interes EU in vzpostavitev energetske unije, kar ostaja najpomembnejše za vse države članice, ter da je treba poleg načela solidarnosti spoštovati tudi načeli sorazmernosti in subsidiarnosti, pri čemer za slednjo senat ene od držav članic EU meni, da je v tem primeru ogrožena;
15. ugotavlja, da je treba v skladu s tem in ob upoštevanju navedene povezave med zmogljivostjo (uvozno infrastrukturo) in primarnim proizvodom (zemeljskim plinom) dati prednost rešitvam, ki preprečujejo odvracanje od naložb v novo uvozno infrastrukturo (na primer podvodno infrastrukturo od Bližnjega vzhoda proti Grčiji, ki bi lahko prispevala k diverzifikaciji oskrbe za države članice na jugovzhodu Evrope) ali oteževanje upravljanja obstoječih zmogljivosti, saj bi lahko to paradoksalno zmanjšalo možnosti za uvoz, zaradi česar bi bila EU še bolj odvisna od sedanjih dobaviteljev;
16. ugotavlja, da bi lahko s sprejetjem navedenega pristopa, ki ne odvraca od novih naložb in ne pomeni čezmernega dodatnega bremena pri upravljanju obstoječe uvozne infrastrukture, lažje odpravili pomisleke glede morebitnih negativnih in neželenih vplivov predlagane direktive na trg in udeležence na trgu, ki so bili izraženi med posvetovanjem, ki ga je začela Komisija;
17. zlasti opozarja, da je deležniška organizacija, kakršno je združenje Eurogas, o tem vprašanju izrazila nezadovoljstvo glede: (i) vpliva retroaktivnih učinkov predloga na varnost že izvedenih naložb (glede na pravni okvir in časovno obdobje, ki bi se spremenila naknadno) v obstoječo infrastrukturo in na upravičena pričakovanja vlagateljev; (ii) pravne (na podlagi mednarodnega prava) in politične težavnosti vnovičnih pogajanj o zadevnih obstoječih medvladnih sporazumih, sklenjenih s tretjimi državami, brez njihovega soglasja; (iii) nevarnosti, ki izhajajo iz navedenega, in težav – tudi za nove plinovode –, ki bi lahko nastale v zvezi z zanesljivostjo prihodnje oskrbe v EU;
18. glede na navedeno ter ob upoštevanju načel solidarnosti, sorazmernosti in subsidiarnosti, ki so neločljivo povezana, predlaga spremembe: (i) ki institucijam EU omogočajo, da preprečujejo ali rešujejo težave, ki bi v nekaterih državah članicah lahko nastale zaradi infrastrukturnih pobud drugih držav članic, ki bi morda okrepile prevladujoče položaje ali zmanjšale diverzifikacijo virov iz tretjih držav, kot je navedeno v točki 10 zgoraj; (ii) ki bi EU kot celoto obvarovale pred tveganjem nezanesljive oskrbe; (iii) ki bi bile v skladu z veljavnim pravnim okvirom in mednarodnimi obveznostmi EU;
19. glede tega od Komisije zahteva, naj v zvezi z ozemeljsko razširitvijo predloga direktive na vode preveri potrebno skladnost (in nato to razširitev natančno prilagodi) glede na določbe Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS);
20. ugotavlja, da navedeni pristop omogoča soglasno uskladitev potrebnih ukrepov politike in nujnega upoštevanja pravnih obveznosti na podlagi prava Unije na področju pretoka kapitala in mednarodnega prava (UNCLOS, Svetovna trgovinska organizacija, predpisi glede zaščite naložb);
21. poudarja, da si bo OR pri opravljanju vloge, ki jo je prevzel na tem področju, prizadeval poiskati rešitve za navedene težave na ravni Unije, in se zavzema, da bi si za to enako prizadevale tudi druge institucije EU, ter jih poziva k sprejetju spremembe direktive.

V Bruslju, 16. maja 2018

Predsednik
Evropskega odbora regij
Karl-Heinz LAMBERTZ

